

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY BARTOSZYCE

CZĘŚĆ II KIERUNKI ROZWOJU PRZESTRZENNEGO I POLITYKA PRZESTRZENNA

TEKST JEDNOLITY

JEDNOLITY TEKST STANOWI ZAŁĄCZNIK NR 3
DO UCHWAŁY NR IV/29/2024
RADY GMINY BARTOSZYCE Z DNIA 30 LIPCA 2024 r.

Bartoszyce 2024

WYKONAWCA STUDIUM Z 2024 R.

EKOPLAN Pracownia Urbanistyczna Wojciech Kwiatkowski
Al. Warszawska 38/1, 10-683 Olsztyn

GŁÓWNY PROJEKTANT:

inż. urb. Wojciech Kwiatkowski

ZESPÓŁ GŁÓWNEGO PROJEKTANTA:

mgr inż. Anna Makowska

inż. Wioletta Kwiatkowska

mgr inż. Jarosław Mogielnicki

SPIS TREŚCI

WSTĘP	5
1. CELE ROZWOJU	8
2. KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ GMINY ORAZ WSKAŹNIKI ZAGOSPODAROWANIA TERENÓW.....	10
3. KIERUNKI ORAZ ZASADY OCHRONY I KSZTAŁTOWANIA ŚRODOWISKA	17
3.1. CHARAKTERYSTYKA OBSZARÓW CHRONIONYCH	17
3.2. KIERUNKI POLITYKI PRZESTRZENNEJ DOTYCZĄCE OBSZARÓW CHRONIONYCH.....	18
3.3. ZAGROŻENIA I OCHRONA ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO	22
4. OBSZARY I ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTEKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ	27
4.1 OBSZARY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO, ZABYTEKÓW I DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ .	27
4.2 ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO, ZABYTEKÓW I DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ ...	27
5. KIERUNKI ROZWOJU FUNKCJI GOSPODARCZYCH	31
5.1 TURYSTYKA	31
5.2 ROLNICZA PRZESTRZEŃ PRODUKCYJNA.....	32
5.3 LEŚNA PRZESTRZEŃ PRODUKCYJNA	34
5.4 PRZEMYSŁ I RZEMIOSŁO PRODUKCYJNO - USŁUGOWE	36
6. DEMOGRAFIA, KIERUNKI ROZWOJU SIECI OSADNICZEJ ORAZ OBSŁUGI LUDNOŚCI	38
6.1 DEMOGRAFIA	38
6.2 BEZROBOCIE I POZIOM ZUBOŻENIA MIESZKAŃCÓW	38
6.3 OBSŁUGA LUDNOŚCI	39
6.4 MIESZKALNICTWO	40
7. KIERUNKI ROZWOJU UKŁADU KOMUNIKACYJNEGO	42
7.1 UKŁAD NADRZĘDNY	42
7.2 UKŁAD PODSTWOWY.....	42
7.3 UKŁAD UZUPEŁNIAJĄCY	42
8. KIERUNKI ROZWOJU INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ	46
8.1 GOSPODARKA WODNA I ŚCIEKOWA	46
8.2 GOSPODARKA GAZOWA	47
8.3 GOSPODARKA CIEPLNA.....	48
8.4 GOSPODARKA ODPADAMI	49
8.5 ELEKTROENERGETYKA	50
8.6 INFRASTRUKTURA TELEKOMUNIKACYJNA.....	51
8.7 ODNAWIALNE ŹRÓDŁA ENERGII	51
9. CELE PUBLICZNE	55
10. OBSZARY, DLA KTÓRYCH OBOWIĄZKOWE JEST SPORZĄDZENIE MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH	58
11. OBSZARY, DLA KTÓRYCH GMINA ZAMIERZA SPORZĄDZIĆ MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO.....	59
12. POLITYKA PRZESTRZENNA ZWIĄZANA Z OBRONNOŚCIĄ I BEZPIECZEŃSTWEM PAŃSTWA ORAZ TERENY ZAMKNIĘTE	60
13. OBSZARY WYMAGAJĄCE PROCEDURY PRZEPROWADZENIA SCALEŃ I PODZIAŁU NIERUCHOMOŚCI .	62
14. OBSZARY ROZMIESZCZENIA OBIEKTÓW HANDLOWYCH O POWIERZCHNI SPRZEDAŻY WIĘKSZEJ NIŻ 2000 M².....	63
15. OBSZARY PRZESTRZENI PUBLICZNEJ	64
16. WYMAGANIA W ZAKRESIE OCHRONY PRZECIWPOWODZIOWEJ I WÓD PUBLICZNYCH	65

17. OBSZARY LUB OBIEKTY, DLA KTÓRYCH W ZŁOŻU KOPALINY WYZNACZA SIĘ FILAR OCHRONNY I TERENY GÓRNICZE	66
18. OBSZARY POMNIKÓW ZAGŁADY.....	67
19. OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCENÍ, REWITALIZACJI, REHABILITACJI LUB REKULTYWACJI ORAZ OBSZARY PROBLEMOWE.....	68
20. TERENY WYŁĄCZONE SPOD ZABUDOWY ORAZ TERENY OGRANICZONEGO UŻYTKOWANIA	69
20.1 ZAKAZ LOKALIZACJI NOWEJ ZABUDOWY	69
20.2 OGRANICZENIA W UŻYTKOWANIU TERENU.....	69
21. OBSZARY FUNKcjONALNE O ZNACZENIU LOKALNYM WYSTĘPUJĄCE NA TERENIE GMINY BARTOSZYCE	70
22. STREFA AGLOMERACJA.....	71
23. ZWARTA ZABUDOWA	72
WYKAZ TABEL I WYKRESÓW.....	93

Wstęp

Podstawa prawna, cel i zadania studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy:

Obecna kompleksowa zmiana Studium wynika z Uchwały Nr LXVIII/460/2023 Rady Gminy Bartoszyce z dnia 29 marca 2023 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Bartoszyce. Zmiana Studium obejmuje teren w granicach administracyjnych całej gminy Bartoszyce.

Głównym celem opracowanego Studium jest ustalenie uwarunkowań gminy i na ich podstawie określenie kierunków rozwoju oraz zasad polityki przestrzennej gminy w nawiązaniu do zmian legislacyjnych - głównie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Opracowanie przedmiotowego studium jest związane z koniecznością uwzględnienia w polityce przestrzennej przemian jakie obecnie zachodzą na terenie gminy w zakresie rozwoju gospodarczego i przestrzennego. Ważne wskazania dla rozwoju gminy wynikać będą z jej uwarunkowań przyrodniczych oraz rolniczej przestrzeni produkcyjnej. Główne zmiany zachodzą właśnie w sferze produkcji rolniczej (obszar wiejski gminy) oraz rozwoju funkcji turystycznej w obszarach o korzystnych warunkach topograficznych.

Dokonując opracowania Studium zaktualizowano również dane dotyczące dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego. Występujące formy ochrony przyrody i zabytków narzucają pewne reżimy w rozwoju gminy co należało mieć na uwadze określając kierunki rozwoju gospodarczego i infrastruktury technicznej.

Ponadto zaktualizowano i wskazano na załącznikach graficznych uwarunkowania wynikające z I części opracowania oraz główne kierunki rozwoju przestrzennego gminy.

Podstawowe zadania studium, to:

- koordynacja przestrzenna podejmowanych przez samorząd decyzji w sprawie sporządzania planów miejscowych i wydawanych decyzji o warunkach zabudowy;
- płaszczyzna negocjacji wprowadzania zadań rządowych i zadań samorządu wojewódzkiego służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych wpisanych do rejestru;
- koordynacja czasowa i przestrzenna podejmowania przez samorząd przedsięwzięć komunalnych;
- prowadzenie długofalowych działań w gospodarce nieruchomościami komunalnymi;
- określenie stopnia zapotrzebowania terenów pod zabudowę mieszkaniową w granicach gminy;
- określenie obszarów rozwojowych;
- programowanie w gminach przedsięwzięć publicznych;
- wspomaganie działań podmiotów gospodarczych i gospodarstw rolnych;
- wspieranie i podejmowanie działań promujących gminę.

Metoda opracowania:

Przy opracowaniu „Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy BARToszyce” przyjęto następującą kolejność wykonywanych prac:

- ocena obowiązującego studium uwarunkowań pod kątem zgodności z ustawami, które obowiązują w obecnym czasie;

- rozpoznanie zasobu istniejących materiałów oraz opracowań dotyczących terenu gminy i obszarów stykowych;
- analiza zmian w uwarunkowaniach rozwoju przestrzennego wynikająca z opracowań planistycznych i wydanych decyzji oraz ich realizacji;
- sprawdzenie zgodności realizowanych kierunków rozwoju z zakładanymi w obowiązującym studium celami rozwoju gminy;
- określenie zasad polityki przestrzennej na obszarze objętym studium;
- czynności formalno-prawne.

Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Bartoszyce opracowana jest w formie jednolitego tekstu i rysunków studium.

Elaborat studium

Elaborat „Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Bartoszyce” składa się z dwóch części.

Pierwszą część opracowania uzasadniającą przyjęte rozwiązania w „Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy” stanowi „Uwarunkowania rozwoju”, składająca się z części tekstowej - załącznik nr 1 do uchwały oraz z załącznika graficznego w skali 1:25 000 - załącznik nr 2 do Uchwały.

Drugą część opracowania stanowi tekst wraz z syntezą uwarunkowań zatytułowany „Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Bartoszyce. Kierunki zagospodarowania przestrzennego i polityka przestrzenna”, składająca się z części tekstowej - załącznik nr 3 do uchwały oraz z załącznika graficznego w skali 1:25 000 – załącznik nr 4 do Uchwały.

Pierwszą część Studium stanowi diagnoza stanu obecnego Gminy Bartoszyce, w której dokonano analizy zewnętrznych i wewnętrznych uwarunkowań rozwoju.

Zewnętrzne uwarunkowania rozwoju wynikają z położenia gminy w województwie w istniejących i projektowanych systemach oraz układach zewnętrznych. Dotyczą one różnych dziedzin, w tym środowiska przyrodniczego, środowiska kulturowego, infrastruktury technicznej oraz systemów transportowych. Informacje dotyczące uwarunkowań zewnętrznych zawarte są m. in. w planie zagospodarowania przestrzennego województwa warmińsko-mazurskiego.

Uwarunkowania wewnętrzne, które stanowią o wartości i możliwości wykorzystania głównych potencjałów rozwoju tj. przyrodniczego, społecznego oraz gospodarczego zostały przeanalizowane pod kątem zmian wynikających ze społeczno - gospodarczego rozwoju gminy i zagospodarowania przestrzennego.

Punktem odniesienia dla całej **drugiej części opracowania** są zdefiniowane cele rozwoju przestrzennego gminy, które stanowią intencję przyszłych działań przestrzennych w nawiązaniu do istniejących potencjałów i ograniczeń rozwoju rozpoznanych w uwarunkowaniach.

W celu określenia możliwości wykorzystania istniejących potencjałów rozwoju dla każdego z wyodrębnionych w I części obszarów o podobnych uwarunkowaniach zostały opracowane kierunki rozwoju. W każdym obszarze określono preferencje, bariery i zagrożenia rozwoju w następujących elementach: obszarowych (środowisko przyrodnicze, funkcje gospodarcze), węzłowych (sieć osadnicza), infrastrukturalnych i społecznych.

Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Bartoszyce
Kierunki rozwoju przestrzennego i polityka przestrzenna

Elementy liniowe to jest: infrastrukturę techniczną i systemy transportowe, przeanalizowano dla obszaru gminy określając preferencje i bariery funkcjonowania tych układów. Zostały określone kierunki rozwoju oraz została przypisana polityka przestrzenna, która pozwoli na lepsze wykorzystanie istniejących potencjałów oraz osiągnięcie założonych celów rozwoju.

1. Cele rozwoju

MISJA ROZWOJU

Misją rozwoju Gminy Bartoszyce jest zrównoważony rozwój społeczno-gospodarczy wspierający nowoczesne rolnictwo i turystykę wiejską poprzez wykorzystanie potencjału przyrodniczo-kulturowego, a także rozwój ogólnogospodarczy poprzez wykorzystanie potencjału inwestycyjnego związanego lokalizacją gminy, a przez to poprawa jakości życia mieszkańców.

CELE SZCZEGÓŁOWE

I. Ochrona przyrody i dziedzictwa kulturowego:

- ochrona walorów przyrodniczych oraz funkcjonowania ciągłości przestrzennej systemów naturalnych w celu poprawy jakości życia mieszkańców i rozwoju funkcji turystycznej przy zachowaniu równowagi pomiędzy wykorzystaniem zasobów przyrodniczych a antropogenizacją przestrzeni;
- ochrona jakości i zasobów wód powierzchniowych i podziemnych w celu zapewnienia ludności trwałego dostępu do wody oraz dla celów rozwoju społeczno – gospodarczego;
- zachowanie równowagi w eksploatacji wód powierzchniowych i podziemnych w celu zachowania ich zasobów w dobrym stanie dla przyszłych pokoleń;
- prowadzenie zrównoważonej gospodarki rolnej i leśnej;
- rekultywacja obszarów zdegradowanych i wykorzystanie ich potencjału;
- powiększanie świadomości ekologicznej społeczeństwa;
- ochrona i utrzymanie obiektów zabytkowych oraz adoptowanie ich do nowych funkcji w celu dostosowania ich do współczesnych potrzeb turystów i rozwoju sektora usług turystycznych;
- dążenie do zgodności charakteru i struktury zagospodarowania przestrzennego z cechami i walorami środowiska przyrodniczego i dziedzictwa kulturowego;
- ochrona historycznych układów ruralistycznych wybranych miejscowości;
- zachowanie dobrego stanu obiektów małej retencji wód i urządzeń melioracyjnych w celu utrzymania właściwego poziomu retencji wód powierzchniowych i poprawy stanu melioracji;
- zachowanie ładu przestrzennego w jednostkach osadniczych w celu tworzenia współczesnych wartości kulturowych;
- rozwój turystyki wiejskiej promującej lokalne walory kulturowe;
- tworzenie infrastruktury turystycznej, rekreacyjnej oraz służącej rozwojowi turystyki aktywnej;
- tworzenie bazy gastronomicznej opartej o produkty ekologiczne wytworzone przez miejscowych producentów rolnych;
- aktywna promocja oferty gminy poprzez stworzenie planu promocji, kultywowanie cyklicznych imprez oraz wydarzeń kulturalnych;

II. Rozwój społeczno - gospodarczy

- rozwój gospodarczy gminy poprzez wspieranie funkcji rolnej i leśnictwa;
- wspieranie działań prowadzących do poprawy wydajności i jakości produkcji rolnej – ukierunkowanie na nowoczesne technologie produkcji;
- promocja i wspieranie w tworzeniu grup producenckich;
- rozwój pozarolniczych form działalności gospodarczych w sektorach słabo rozwiniętych na terenie gminy;
- kreowanie rozwoju gospodarczego gminy z uwzględnieniem procesów dostosowanych do norm europejskich, w tym w zakresie rolnictwa ekologicznego z zachowaniem systemów jakości;
- dążenie do rozwoju turystyki wiejskiej;

- korzystanie z funduszy unijnych w celu realizacji zadań inwestycyjnych związanych rozwojem m. in. turystyki, usług agrodoradczych w celu pobudzenia rolniczej przestrzeni produkcyjnej;
- zwiększenie atrakcyjności gminy, poprzez kreowanie przyjaznego klimatu dla rozwoju nowoczesnej przedsiębiorczości;
- tworzenie programów wspierania miejscowej ludności w podnoszeniu kwalifikacji zawodowych i zakładaniu indywidualnych przedsiębiorstw w celu poprawy ich bytu, zmniejszenia bezrobocia i poprawy pozycji gospodarczej gminy w regionie;
- rozwój przetwórstwa rolno - spożywczego na bazie produktów wytworzonych na obszarze gminy i terenów sąsiednich;
- poprawa warunków życia mieszkańców poprzez zwiększenie dostępności do usług, podniesienie standardu urządzeń infrastruktury społecznej oraz poprawę warunków mieszkaniowych;
- wyznaczanie terenów inwestycyjnych przewidzianych pod funkcje produkcyjno-usługowe, szczególnie w miejscowościach o skupionej zabudowie mieszkaniowej;
 - wyznaczanie terenów inwestycyjnych przewidzianych pod zabudowę mieszkaniową wielorodzinną, jednorodziną i zagrodową w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego w sposób adekwatny do: rzeczywistych potrzeb gminy, jej rozwoju gospodarczego, obecnego i przyszłego salda migracji.

III. Rozwój infrastruktury technicznej i transportowej z uwzględnieniem bezpieczeństwa państwa

- zaspokojenie potrzeb ludności poprzez uzbrojenie gminy w odpowiedniej ilości i jakości w infrastrukturę techniczną, w szczególności na obszarach wiejskich w zakresie budowy sieci kanalizacji sanitarnej lub przydomowych oczyszczalni ścieków;
- zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii na terenie gminy;
- rozbudowa infrastruktury teleinformatycznej;
- poprawa warunków technicznych systemów komunikacyjnych zewnętrznych i wewnętrznych w celu zwiększenia atrakcyjności obszaru gminy dla inwestorów oraz ułatwienia dostępności do usług zewnętrznych mieszkańcom gminy;
- poprawa stanu dróg gminnych i ich integracja z systemami komunikacji ponad lokalnej w celu poprawy dostępności gminy i komfortu dojazdów do większych ośrodków miejskich regionu;
- podniesienie bezpieczeństwa ruchu drogowego;
- budowa ścieżek rowerowych i szlaków wodnych na terenie gminy;
- zachowanie w zagospodarowaniu przestrzennym warunków niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania systemu obronnego państwa.

2. Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz wskaźniki zagospodarowania terenów

Na wstępie wskazuje się, iż prezentowane poniżej zapisy odnoszące się do projektowanej zabudowy nie dotyczą części odpowiadającej granicom obszaru Natura 2000. Na wskazanych terenach dopuszcza się jedynie rozbudowę, przebudowę i modernizację istniejących obiektów budowlanych oraz lokalizowanie nowej zabudowy na przedłużeniu zwartej zabudowy wiejskiej. Poza omówionymi wyjątkami niedopuszczalna jest lokalizacja nowej zabudowy. Ponadto należy stosować pozostałe przepisy dotyczące ochrony przyrody, wskazane w aktach wykonawczych dotyczących danych form ochrony przyrody.

1.1 Kierunki rozwoju zabudowy i zagospodarowania terenu

- ✓ optymalnej koncentracji zabudowy mieszkaniowej zwiększającej wartość układu osadniczego;
- ✓ zachowania w nowej zabudowie mieszkaniowej skali i architektury regionu;
- ✓ zahamowania rozpraszania zabudowy mieszkaniowej, z uwagi na rozdrobnienie istniejącej sieci osadniczej; pożądany jest dalszy rozwój funkcji osadniczych uzupełniony działalnością pozarolniczą (usługową, handlową).
- ✓ nowa zabudowa mieszkaniowa winna powstawać w oparciu o istniejące jednostki osadnicze w ramach ich uzupełnień, wzdłuż najważniejszych ciągów komunikacyjnych
- ✓ ograniczenia możliwości tworzenia nowej zabudowy zagrodowej do rzeczywistych potrzeb produkcji rolnej w gospodarstwach o większych arealach;
- ✓ nowa zabudowa mieszkalna jednorodzinna niezwiązana z funkcją rolną, powinna pod względem architektonicznym nawiązywać do architektury danej miejscowości;
- ✓ wskazane są przekształcenia i rewitalizacja osiedli po byłych PGR-ach,
- ✓ wskazana jest aktywizacja terenów przyjeziornych (Kinkajmy) oraz nad rzeką Łyną,
- ✓ kreowanie lokalnych centrów wsi, szczególnie tych leżących przy głównych ciągach komunikacyjnych i turystycznych, poprzez modernizację i budowę infrastruktury technicznej oraz lokalizowanie usług obsługi mieszkańców i turystów;
- ✓ racjonalne wykorzystanie terenów najbardziej atrakcyjnych usługowo-produkcyjnie, powiększenie ilości i powierzchni terenów usługowo-produkcyjnych;
- ✓ racjonalne wykorzystanie terenów najbardziej atrakcyjnych turystycznie – preferowany rozwój funkcji agroturystycznej i turystyki wiejskiej w większości jednostek wiejskich gminy
- ✓ lokalizowanie i funkcjonowanie obiektów kwalifikujących się do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (lub innych obiektów o charakterze uciążliwym) powinno odbywać się przy zachowaniu takiego ich usytuowania oraz z zastosowaniem takich rozwiązań technicznych, technologicznych lub organizacyjnych, które zapewnią:
 - nierozprzestrzenianie się czynników uciążliwych na okoliczne tereny zabudowy przeznaczonej na pobyt ludzi (w szczególności mieszkalnej, mieszkalno-usługowej, zamieszkania zbiorowego, opieki zdrowotnej, przeznaczonej na pobyt dzieci i młodzieży) oraz terenów rekreacyjno-wypoczynkowych;
 - brak zagrożeń dla jakości płodów rolnych, sadowniczych lub ogrodniczych (w szczególności uprawianych z docelowym przeznaczeniem do spożycia przez ludzi) na pobliskich terenach;

- ✓ w obrębie zwartej zabudowy miejscowości nie należy lokalizować zakładów stwarzających zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi, a w szczególności zagrożenie wystąpienia poważnych awarii;
- ✓ działalność obiektów i hoteli usługowych należy projektować jako usługi nieuciążliwe dla ludzi, tj. takie, których funkcjonowanie nie spowoduje pogorszenia higienicznych i zdrowotnych warunków zamieszkiwania i użytkowania sąsiednich budynków oraz lokali;
- ✓ tworzenie lub rozszerzenie cmentarzy, a także zagospodarowanie terenów wokół cmentarzy (w tym wokół zabytkowych nieczynnych cmentarzy) należy realizować zgodnie z przepisami odrębnymi, w których określono wymagania sanitarne dla terenów cmentarzy.

Wskazania:

- Podstawową formą budownictwa powinno być prywatne budownictwo jednorodzinne. Dopuszcza się realizację budynków mieszkalno-usługowych, mieszkalno-pensjonatowych i zabudowy rezydencjonalnej.
- Działalność usługowa oraz przemysłowa w sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej nie może powodować pogorszenia warunków zamieszkania i użytkowania sąsiednich budynków lub lokali przeznaczonych na pobyt ludzi.
- Lokalizacja zabudowy mieszkaniowej wynikającej z konieczności zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych wspólnoty samorządowej realizowana będzie, w sytuacji gdy wynikać to będzie z interesu gminy, z wyłączeniem terenów Natura 2000.
- W ramach wszystkich wymienionych funkcji, jeśli nie narusza to przepisów odrębnych, zezwala się na lokalizację terenów komunikacji, parkingów, infrastruktury technicznej oraz zieleni.
- Nieodpłatne przekazanie na rzecz gminy przez Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa gruntów na cele związane w szczególności z realizacją inwestycji infrastrukturalnych służących wykonywaniu zadań własnych w zakresie wodociągów i zaopatrzenia w wodę, kanalizacji, usuwania i oczyszczania ścieków komunalnych, utrzymania czystości i porządku oraz urządzeń sanitarnych, wysypisk i unieszkodliwiania odpadów komunalnych, ochrony zdrowia, pomocy społecznej, edukacji publicznej, kultury i kultury fizycznej, zakładania lub rozszerzania cmentarzy komunalnych albo, jeżeli położony jest na nich cmentarz oraz inne cele publiczne wynikające z przepisów odrębnych uznaje się za zgodne z ustaleniami studium.
- W każdej ze stref dopuszcza się lokalizację urządzeń inżynierskich.
- W ramach istniejącej i projektowanej zabudowy, zezwala się na lokalizację mikroinstalacji odnawialnych źródeł energii na dachach budynków (baterie słoneczne/kolektory słoneczne), jako indywidualnego źródła energii, wykorzystywanego na potrzeby gospodarstwa domowego, ewentualnie innych rozwiązań technologicznych nieszkodliwych dla środowiska. Lokalizacja odnawialnych źródeł energii na obiektach podlegających ochronie konserwatorskiej możliwa jest w przypadku braku negatywnego wpływu na krajobraz kulturowy i przedmiot ochrony.
- Lokalizacja nowej zabudowy możliwa jest wyłącznie poza terenami wykluczonymi z zabudowy zgodnie z przepisami odrębnymi.

- Nowe tereny wyznaczone pod zabudowę mieszkaniową nie powinny być wyznaczone w bezpośrednim sąsiedztwie linii kolejowych. Sugerowana odległość powinna wynosić nie mniej niż 100m licząc od osi drogi krajowej nr 51 i 57. Sugeruje się również, by przed zabudową mieszkaniową od strony drogi krajowej projektować zabudowę usługową, tak by stanowiła dodatkowo element ekranujący hałas od drogi krajowej.
- W strefie 100 m od rzek i jezior, z uwagi na położenie i walory przyrodniczo-krajobrazowe wyznaczonych terenów, realizacja nowego przeznaczenia powinna być zgodna z przepisami powołującymi występujące tam formy ochrony przyrody.
- Zgodnie z treścią zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie z dnia 13 lipca 2015r. zmieniającego zarządzenie w sprawie 20 lutego 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Torfowiska Źródłiskowe koło Łabędnika PLH280047 ustala się:
 - konieczność podłączenia do kanalizacji zabudowań w miejscowościach Łabędnik, Sokolice i Spurgle,
 - nie należy budować nowych obiektów mieszkalnych i gospodarczych ani nowych dróg komunikacji pieszej i kołowej w promieniu 500 m od obszaru Natura 2000,
 - nie należy zalesiać obszaru w promieniu 500 m od torfowisk źródłiskowych.
- Zgodnie z treścią zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie z dnia 30 września 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Warmińska PLB280015, ustala się:
 - promowanie pozyskiwania innych form energii: słonecznej, biogazownie;
 - nie zaleca się wprowadzania jednorocznych i wieloletnich upraw roślin energetycznych (np. wierzby, brzozy, topoli).

Wytyczne architektoniczne dla nowej zabudowy:

Zabudowa wielorodzinna:

- może być lokalizowana w sąsiedztwie istniejącej zabudowy wielorodzinnej jako jej uzupełnienie;
- wysokość budynków nie może przekroczyć 4 kondygnacji nadziemnych, w tym użytkowe poddasze;
- kąt nachylenia połaci dachowych – 3°-45°
- min. powierzchnia działki budowlanej: 2000m²;
- dachy dwuspadowe kryte dachówką ceramiczną w kolorze ceglastej czerwieni;
- budynki małe, maksymalnie dwu klatkowe;
- minimalna powierzchnia biologicznie czynna – 20%;
- minimalna i maksymalna intensywność zabudowy-0,01-1,2.

Zabudowa jednorodzinna:

- w ramach funkcji uzupełniającej zezwala się na lokalizację zabudowy mieszkaniowej w formie agroturystyki lub pensjonatu;

- w ramach funkcji uzupełniającej dopuszcza się lokalizację usług nieuciążliwych dla funkcji mieszkaniowej. Preferowanym kierunkiem rozwoju zabudowy jest dopełnianie ukształtowanej już struktury przestrzennej;
- nowa zabudowa powinna nawiązywać do historycznych układów, nie niszcząc zabytkowych założeń wiejskich;
- stosowanie tradycyjnych materiałów;
- formy współczesne powinny harmonizować z istniejącym układem przestrzennym i nawiązywać do lokalnej tradycji architektonicznej w zakresie: gabarytów, bryły, skali, użytych materiałów, podziałów architektonicznych elewacji, kształtu dachu;
- tradycyjne ozdoby budynków, podcienia szczytowe, narożne, wypustowe, zdobienie okien drzwi, okiennic oraz ganki;
- zachowanie skali i charakteru zabudowy nawiązujących do walorów architektonicznych istniejącego starego budownictwa, pożądaną wysokość zabudowy jednorodzinnej określa się na 2 kondygnacje nadziemne, w tym użytkowe poddasze;
- dachy dwuspadowe lub wielospadowe, o nachyleniu połaci 25° - 45° , pokryte dachówką ceramiczną lub materiałem dachówko podobnym w odcieniu czerwieni lub grafitu;
- kalenice budynków mieszkalnych równoległe lub prostopadłe do dróg publicznych;
- minimalna powierzchnia działki budowlanej dla funkcji mieszkaniowej 1000m^2 ;
- minimalna powierzchnia biologicznie czynna – 30%
- minimalna i maksymalna intensywność zabudowy-0,01-1,35
- kreowanie przestrzeni przy stosowaniu obowiązującej i nieprzekraczalnej linii zabudowy.

Zabudowa usługowa, usługowo-produkcyjna, produkcyjna:

- wysokość budynków nie może przekroczyć 3 kondygnacji nadziemnych, w tym użytkowe poddasze;
- działki o powierzchni wynoszącej minimum $1500,0\text{ m}^2$;
- dachy płaskie do 12° lub dachy strome o nachyleniu połaci 25° - 45° ,
- kreowanie przestrzeni przy stosowaniu obowiązującej i nieprzekraczalnej linii zabudowy;
- minimalna powierzchnia biologicznie czynna – 10%
- minimalna i maksymalna intensywność zabudowy-0,01-1,25
- w projektowanej zabudowie ustala się konieczność zapewnienia miejsc parkingowych w obrębie działki przeznaczonej do inwestycji w ilości minimum 1 miejsce na 50m^2 powierzchni całkowitej obiektów produkcyjnych, obiektów baz i składów nie mniejszej niż 1 miejsce na 4 zatrudnionych. Przy realizacji 6 – 15 miejsc postojowych należy zabezpieczyć 1 miejsce dla osób niepełnosprawnych, przy 16 – 40 miejsc należy zabezpieczyć 2 miejsca z kartami parkingowymi. W przypadku powstania potrzebny realizacji większej

ilości miejsc postojowych należy je realizować zgodnie z przepisami odrębnymi.

Zabudowa zagrodowa:

- budynki inwentarskie realizować jako wolnostojące;
- prowadzona działalność nie może powodować uciążliwości poza terenem, do którego inwestor posiada tytuł prawny;
- dopuszcza się prowadzenie infrastruktury technicznej bez prawa ograniczania gospodarki rolnej terenów na ten cel przeznaczonych;
- wysokość budynków nie może przekroczyć 2 kondygnacji nadziemnych, w tym użytkowe poddasze;
- dla zabudowy inwentarskiej dopuszcza się dachy płaskie o kącie nachylenia do 12° lub dachy strome o nachyleniu połaci 20° - 45°;
- dla budynków mieszkalnych w zabudowie zagrodowej dopuszcza się dachy strome o nachyleniu połaci 20° - 45°;
- minimalna i maksymalna intensywność zabudowy: 0,01 - 0,40;
- minimalny udział procentowy powierzchni biologicznie czynnej: 40 %

Zabudowa rekreacji indywidualnej:

- nawiązanie skalą i stylem do cech budownictwa regionalnego;
- nachylenie dachu w przedziale 20°- 45°
- pokryte dachowe - dachówka lub materiał dachówko podobnym w odcieniu czerwieni lub grafitu,
- wysokość budynków nie może przekroczyć 2 kondygnacji nadziemnych, w tym użytkowe poddasze;
- działki budowlane o powierzchni wynoszącej minimum 1000,0 m²,
- minimalna powierzchnia biologicznie czynna – 60%
- minimalna i maksymalna intensywność zabudowy-0,01-0,6
- zaleca się wykorzystanie tradycyjnych materiałów do budowy (cegła, kamień, drewno) oraz detali architektonicznych nawiązujących do charakteru tradycyjnej, historycznej zabudowy.

Zastosowane na rysunku studium gminy symbole lub oznaczenia obszarowe oznaczają następujące przeznaczenia podstawowe wyodrębnionych terenów:

A. Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz tereny projektowanej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej

Gmina Bartoszyce jest typową gminą rolniczą, o wyraźnie rozwijającej się produkcji roślinnej. Wśród zabudowy mieszkaniowej dominuje zabudowa zagrodowa. W wielu miejscowościach na jej terenie, szczególnie w obszarach przy miejskich przeważa zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna. W ramach przeznaczenia terenu planuje się dalszy rozwój zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, zabudowy zagrodowej wraz z obiektami związanymi z hodowlą i przetwórstwem rolniczym. Zezwala się na lokalizacje zabudowy mieszkaniowej w formie

agroturystyki lub pensjonatu. W ramach funkcji dopuszcza się lokalizację usług nieuciążliwych dla funkcji mieszkaniowej. Preferowanym kierunkiem rozwoju zabudowy jest dopełnianie ukształtowanej już struktury przestrzennej.

B. Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej

Tereny obecnie zajęte przez pod zabudowę mieszkaniową wielorodzinną. Dalszy rozwój następować będzie na zasadach dopełnień dotąd ukształtowanej struktury zabudowy. W ramach terenów obejmujących zabudowę mieszkaniową wielorodzinną dopuszcza się lokalizację zabudowy usługowej nieuciążliwej (usługi publiczne i komercyjne) a także zieleni, placów zabaw, parkingów i innych elementów towarzyszących wiodącej funkcji.

C. Tereny zabudowy usługowej oraz tereny projektowanej zabudowy usługowej

Tereny zabudowy usługowej, których rozwój będzie następować na zasadzie dopełnień w ramach obowiązującej funkcji oraz w ramach nowo wyznaczonych terenów. W ramach funkcji możliwa jest lokalizacja obiektów związanych usługami komercyjnymi i publicznymi w tym obiektów kultury i obiektów rekreacyjno-sportowych. Dopuszcza się lokalizację lokali mieszkalnych, po spełnieniu wymagań wynikających z przepisów odrębnych.

D. Tereny zabudowy produkcyjno-usługowej oraz projektowane tereny zabudowy produkcyjno-usługowej

Tereny produkcyjno-usługowe, przeznaczone są do utrzymania istniejących oraz realizacji projektowanych zakładów i obiektów produkcyjnych z infrastrukturą obsługi technicznej, w tym związanych z obsługą rolnictwa i produkcją rolniczą, z dopuszczeniem realizacji obiektów hodowlanych, a także składów, magazynów, baz budowlanych, baz transportowych, baz spedycyjnych, usług technicznych motoryzacji, zakładów usług produkcyjnych oraz zakładów obsługi gospodarki rolnej i leśnej. Na terenie gminy wyklucza się lokalizację zakładów o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej. Zaleca się wprowadzenie terenów zieleni izolacyjnej w celu minimalizacji negatywnego oddziaływania. Zezwala się na lokalizację parkingów, reklam i urządzeń infrastruktury technicznej. Dopuszcza się pozostawienie istniejącej zabudowy mieszkaniowej.

E. Obszary, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energie z odnawialnych źródeł energii o mocy zainstalowanej większej niż 500 kW

Na terenach wskazanych na załączniku graficznym nr 4 istnieją lub planuje się lokalizację urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii tj. elektrowni fotowoltaicznych, biogazowni rolniczych oraz elektrowni wodnych.

W przedmiotowym studium ustala się ich rozmieszczenie, z wyłączeniem:

- 1) wolnostojących urządzeń fotowoltaicznych, o mocy zainstalowanej elektrycznej nie większej niż 1000 kW zlokalizowanych na gruntach rolnych stanowiących użytki rolne klas V, VI, VIz i nieużytki - w rozumieniu przepisów wydanych na podstawie art. 26 ust. 1 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. - Prawo geodezyjne i kartograficzne;
- 2) urządzeń innych niż wolnostojące.

F. Teren przeznaczony pod rozbudowę cmentarza

Teren przeznaczony pod rozbudowę cmentarza komunalnego zlokalizowanego na terenie miasta Bartoszyce przy ul. Leśnej.

G. Tereny rolnicze

Wyznacza się tereny wyłączone spod zabudowy, za wyjątkiem zabudowy związanej z użytkowaniem rolniczym gruntów, ograniczonej do siedlisk rolniczych. Są to obszary zlokalizowane poza terenami zainwestowanymi wsi i terenami skupionej zabudowy, które tworzą głównie łąki, pola uprawne i pastwiska, zadrzewienia i zakrzewienia śródpolne, śródpolne oczka wodne, ciekі, rowy melioracyjne.

Wyznaczenie tych terenów stwarza warunki do prowadzenia polityki władz gminy zgodnej z kształtowaniem ładu przestrzennego, co jednocześnie związane jest z rozwojem zabudowy tylko na obszarach wyznaczonych w studium pod tę funkcję, a nie w miejscach przypadkowych. Takie działanie zgodne jest również z poszanowaniem środowiska i przeciwdziałaniem rozpraszaniu zabudowy.

H. TZ1 - tereny zamknięte wyznaczone decyzją Ministra Obrony Narodowej

Tereny zamknięte w rozumieniu art. 2 pkt 9 ustawy Prawo geodezyjne i kartograficzne (tj. Dz. U. 2021 r. poz. 1990, z 2022r. poz. 1846, 2185, z 2023 r. poz. 803 ze zm.)

I. TZ2 - tereny zamknięte wyznaczone decyzją Ministra Infrastruktury i Rozwoju

Tereny zamknięte w rozumieniu art. 2 pkt 9 ustawy Prawo geodezyjne i kartograficzne (tj. Dz. U. 2021 r. poz. 1990, z 2022r. poz. 1846, 2185, z 2023 r. poz. 803 ze zm.)

J. Strefa ochronna strzelnicy garnizonowej

Strefa ochronna strzelnicy garnizonowej w rozumieniu art. 20 z dnia 15 grudnia 2017 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać strzelnice garnizonowe oraz ich usytuowanie (tj. Dz. U. z 2018 poz. 113 ze zm.).

Zagospodarowanie terenu w strefie odbywa się na zasadach określonych w ww. rozporządzeniu.

Za zgodne z ustaleniami niniejszego studium uznaje się ustalenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zachowujące istniejące obecnie przeznaczenia terenów, tj. dopuszcza się możliwość zachowania ich dotychczasowego sposobu użytkowania.

Powyżej opisane formy przeznaczenia terenu należy rozumieć jako funkcje podstawowe zagospodarowania terenu. W ramach danej funkcji mogą być jednak realizowane inne funkcje jako uzupełniające, towarzyszące, nie kolidujące jednak z podstawowym przeznaczeniem terenu, tj. nie konfliktogenne i nieuciążliwe dla formy podstawowej. Ponadto jako usługi turystyczne dopuszcza się lokalizację agroturystyki w ramach działalności rolniczej.

3. Kierunki oraz zasady ochrony i kształtowania środowiska

3.1. CHARAKTERYSTYKA OBSZARÓW CHRONIONYCH

Zagospodarowanie przestrzeni na obszarach prawnie chronionych, o których mowa w ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody powinno być zgodne z właściwymi przepisami prawa oraz przyjętymi i obowiązującymi dla danej formy programami ochrony.

Na terenie gminy znajdują się obszary objęte prawną formą ochroną przyrody, których wykaz i podstawę legislacyjną przedstawia tabela nr 1. Szczegółowa lokalizacja została przedstawiona na załącznikach graficznych nr 2 i 4 do niniejszego Studium, a także w część I niniejszego opracowania.

Tabela 1. Akty prawne definiujące nakazy i zakazy obowiązujące na obszarach chronionych

TYP OBSZARU PODLEGAJĄCEGO OCHRONIE	GŁÓWNY DOKUMENT CHARAKTERYZUJĄCY OGRANICZENIA W ZAGOSPODAROWANIU TERENÓW OBJĘTYCH POSZCZEGÓLNYMI FORMAMI OCHRONY PRZYRODY
Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Dolnej Łyny	Rozporządzeniu Nr 162 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 19 grudnia 2008 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Dolnej Łyny
Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Elmy	Rozporządzenie Nr 142 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 12 listopada 2008 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Elmy
Ostoja Warmińska – kod obszaru: PLB280015	Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków wraz z Rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 8 listopada 2021 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków.
Torfowiska źródłiskowe koło Łabędnika – kod obszaru: PLH280047	Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 marca 2018 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Torfowiska Źródłiskowe koło Łabędnika (PLH280047) oraz Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie z dnia 20 lutego 2014r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Torfowiska Źródłiskowe koło Łabędnika PLH280047 wraz z Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie z dnia 24 czerwca 2015r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Torfowiska Źródłiskowe koło Łabędnika PLH280047
Pomniki przyrody	Rozporządzenie wojewody lub uchwała rady gminy w sprawie uznania za pomnik przyrody.
Użytki ekologiczne Rosiczka koło Węgoryt	Rozporządzenie Nr 86 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 30 lipca 2009 r. w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego "Rosiczka koło Węgoryt"
Użytki ekologiczne - Rosiczka koło Żydowa	Rozporządzenie Nr 84 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 30 lipca 2009 r. w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego "Rosiczka koło Żydowa"
Użytki ekologiczne - Torfowisko źródłiskowe Sokolica	Rozporządzenie Nr 58 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 30 lipca 2009 r. w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego "Torfowisko źródłiskowe Sokolica"
Użytki ekologiczne - Torfowisko źródłiskowe Spurgle	Rozporządzenie Nr 44 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 30 lipca 2009 r. w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego "Torfowisko źródłiskowe Spurgle"

W/w przepisy zostały podane tylko informacyjnie i mogą ulec zmianie, a w związku z tym, w przypadku opracowywania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego należy kierować się aktualnymi przepisami prawa.

3.2. KIERUNKI POLITYKI PRZESTRZENNEJ DOTYCZĄCE OBSZARÓW CHRONIONYCH

Obszary chronionego krajobrazu (zwane dalej OCHK)

W rozumieniu ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody OCHK „obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnioną funkcją korytarzy ekologicznych”.

Za wiodącą funkcję w obrębie OCHK należy uznać funkcję ochrony wartości przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych, również ochrony różnorodności siedliskowej i gatunkowej, za towarzyszącą natomiast funkcję osłony ekologicznej dla ekosystemów wodnych i leśnych oraz funkcję turystyczno-rekreacyjną.

Specyfika OCHK o dopuszczonej działalności gospodarczej sprzyja wprowadzaniu i rozwojowi wielu funkcji, w tym turystyki wiejskiej, systemów rolnictwa ekologicznego, i racjonalnej gospodarki leśnej oraz wielu innych sektorów nieuciążliwych dla środowiska. Ograniczenia stawiane przez ustanowienie prawnej ochrony w postaci parku krajobrazowego stanowią korzystną prawną barierę przed niewłaściwym gospodarowaniem, dającym możliwość rozwoju wielu funkcji, które nie rozwijają się w warunkach dogodnych dla przemysłu, produkcji i handlu.

Jako główne wyznaczniki standardów w gospodarce przestrzennej na obszarach chronionych należy przyjąć:

- priorytetową realizację inwestycji infrastruktury ochrony środowiska, w tym systemy sieci wodociągowo-kanalizacyjnej oraz oczyszczalni ścieków i zbierania odpadów stałych;
- rozwój gospodarczy z zachowaniem warunków równowagi środowiska przyrodniczego oraz ochrony krajobrazu i dziedzictwa kulturowego;
- rekultywacja obszarów zdewastowanych i zdegradowanych z przeznaczeniem na funkcje nieuciążliwe;
- wprowadzenie i promocja zalesiania terenów najsłabszych gleb (tylko V i VI klasy przydatności rolniczej), terenach o znacznych nachyleniach stoków oraz w strefach wskazanych do zalesienia; przedsięwzięcia te muszą być realizowane zgodnie z przepisami o ocenach oddziaływania na środowisko. Wprowadzanie zalesień dokonuje zmiany zagospodarowania terenu i użytkowania gruntu zatem zgodnie z przepisami odrębnymi wymaga każdorazowo w przypadku braku miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wydania decyzji o warunkach zabudowy;
- zagospodarowanie obszarów i obiektów chronionych według nowoczesnych rozwiązań sprzyjających zachowaniu równowagi środowiskowej;
- uwzględnianie w gospodarowaniu standardów unii europejskiej;
- w zakresie leśnej przestrzeni produkcyjnej nakazuje się zachowanie walorów przyrodniczych i krajobrazowych poprzez uwzględnianie pozaprodukcyjnych funkcji lasów;
- w zakresie rolniczej przestrzeni produkcyjnej nakazuje się zachowanie walorów przyrodniczych (głównie jakości wód) i krajobrazowych poprzez prowadzenie rolnictwa zrównoważonego, w tym głównie stosowania dobrych praktyk rolniczych na obszarach szczególnie narażonych na azotany pochodzenia rolniczego;
- promowanie niekonwencjonalnych ekologicznych źródeł energii;

Na obszarze OCHK Doliny Dolnej Łyny oraz OCHK Doliny Elmy obowiązują zakazy wskazane w Rozporządzeniu Nr 162 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 19 grudnia 2008 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Dolnej Łyny oraz w Rozporządzeniu Nr 142 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 12 listopada 2008 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Elmy tj. zakaz:

- zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko;
- likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
- wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym, przeciwpowodziowym lub przeciwoślusiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych;
- dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;
- likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych;
- budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od:
 - a) linii brzegów rzek, jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych,
 - b) zasięgu lustra wody w sztucznych zbiornikach wodnych usytuowanych na wodach płynących przy normalnym poziomie piętrzenia określonym w pozwoleniu wodnoprawnym, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej.

Natura 2000

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody na obszarach Natura2000 (zarówno obszary specjalnej ochrony ptaków jak i obszary ochrony siedliskowej) zakazuje się podejmowania działań, mogących, osobno lub w połączeniu z innymi działaniami znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności:

- pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych, siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których wyznaczono obszar Natura2000 lub
- wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000 lub
- pogorszyć integralność obszaru Natura2000 lub jego powiązania z innymi obszarami.

Mając na uwadze ochronę walorów przyrodniczych i krajobrazowych obszarów chronionego krajobrazu, należy zachować ogólne zasady ochrony przyrody dotyczące np. zachowania pasa ochronnego wzdłuż brzegów zbiorników wodnych, w tym jezior.

Obowiązujące plany zadań ochronnych:

- dla obszaru Natura2000 Ostoja Warmińska - nie ustanowiono aktualnego planu zadań ochronnych ani planów ochrony;
- dla obszaru Natura2000 Torfowiska Źródłiskowe koło Łabędnika obowiązuje Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie z dnia 20 lutego 2014r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Torfowiska Źródłiskowe koło Łabędnika PLH280047 [Dziennik Urzędowy Województwa Warmińsko-Mazurskiego z 2014r. Poz. 1008] wraz z Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie z dnia 24 czerwca 2015r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Torfowiska Źródłiskowe koło Łabędnika PLH280047 [Dziennik Urzędowy Województwa Warmińsko-Mazurskiego

Ogólne Ograniczenia i wskazania związane z obszarami Natura2000:

Działalność rolna, leśna, rybacka, łowiecka, amatorski połów ryb i utrzymanie urządzeń ochrony przeciwpowodziowej nie będzie podlegać ograniczeniom, jeżeli działania te nie wpłyną negatywnie na gatunki, dla ochrony których wyznaczono dany obszar. W przypadku gminy może to oznaczać np. dążenie do zachowania istniejącej powierzchni łąk, pastwisk i terenów podmokłych, przeciwdziałanie ich zarastaniu przez drzewa i krzewy, zachowanie bilansu wodnego. Zakaz lokalizacji funkcji konfliktogennych w stosunku do środowiska naturalnego.

Ograniczenia i wskazania związane z obszarem Natura2000 Torfowiska źródliskowe koło Łabędnika -PLH280047:

- a) konieczność podłączenia do kanalizacji zabudowań w miejscowościach Łabędnik, Sokolica i Spurgle;
- b) nie należy budować nowych obiektów mieszkalnych i gospodarczych ani nowych dróg komunikacji pieszej i kołowej w promieniu 500 m od obszaru Natura 2000 Torfowiska Źródliskowe koło Łabędnika PLH280047;
- c) nie należy zalesiać obszaru w promieniu 500 m od torfowisk źródliskowych;
- d) wskazuje się objęcie obszaru Natura 2000 obszarem specjalnej ochrony wód podziemnych (o promieniu przynajmniej 10 km) i konieczność opracowywania ekspertyz hydrologicznych przed uzyskaniem pozwolenia na budowę studni.

Pomniki przyrody

Pomniki przyrody stanowią szczególną formę ochrony przyrody. Obiekty uznane za pomniki przyrody chronione są ze względu na szczególną wartość przyrodniczą (wielkość, pokrój, wiek), naukową, kulturową, historyczną lub estetyczną i krajobrazową. Ochrona pomników przyrody wprowadza przede wszystkim pewne zakazy, ujęte w ustawie z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody.

W stosunku do pomników przyrody mogą zostać wprowadzone następujące zakazy:

- niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obiektu lub obszaru;
- zakaz wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym lub przeciwpowodziowym albo budową, odbudową, utrzymywaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;
- zakaz uszkodzenia i zanieczyszczania gleby;
- zakaz dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody albo racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;
- zakaz likwidowania, zasypywania i przekształcania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych;
- zakaz wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia użytkowanych gruntów rolnych;
- zakaz umieszczania tablic reklamowych.

Należy mieć na względzie, że zakazy, o których mowa powyżej nie dotyczą:

- prac wykonywanych na potrzeby ochrony przyrody;
- realizacji inwestycji celu publicznego;
- zadań z zakresu obronności kraju w przypadku zagrożenia bezpieczeństwa państwa;
- likwidowania nagłych zagrożeń bezpieczeństwa powszechnego i prowadzenia akcji ratowniczych.

Ustanowienie pomnika przyrody następuje w drodze uchwały rady gminy, która określa nazwę danego obiektu lub obszaru, jego położenie, sprawującego nadzór, szczególne cele ochrony, w razie potrzeby ustalenia dotyczące jego czynnej ochrony oraz zakazy właściwe dla tego obiektu, obszaru lub jego części, wybrane spośród zakazów ujętych w ustawie o ochronie

Projekty uchwał o ustanowieniu i zniesieniu pomnika przyrody wymagają uzgodnienia z właściwym regionalnym dyrektorem ochrony środowiska. Drzewa będące pomnikami przyrody są objęte ochroną do momentu ich samoistnego rozpadu, chyba że rosną na terenie zabudowanym i zagrażają życiu ludzi i mieniu.

Użytki Ekologiczne

Użytki ekologiczne to zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów, mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej – naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne oczka wodne, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, płaty nieużytkowanej roślinności, starorzecza, wychodnie skalne, skarpy, kamieńce, siedliska przyrodnicze oraz stanowiska rzadkich lub chronionych gatunków roślin, zwierząt, i grzybów, ich ostoje oraz miejsca rozmnażania lub miejsca sezonowego przebywania. Na terenie użytków ekologicznych mogą być wprowadzone zakazy zgodnie z ustawą o ochronie przyrody.

- ⇒ **"Rosiczka koło Węgoryt"** - zachowanie torfowiska ze stanowiskami rzadkiej i chronionej roślinności torfowiskowej.
- ⇒ **Rosiczka koło Żydowa**- zachowanie torfowiska ze stanowiskami rzadkiej i chronionej roślinności torfowiskowej.
- ⇒ **Torfowisko źródłiskowe Sokolica** - zachowanie torfowiska źródłiskowego o unikatowych wartościach przyrodniczych.
- ⇒ **Torfowisko źródłiskowe Spurgle** - zachowanie torfowiska źródłiskowego o unikatowych wartościach przyrodniczych.

W stosunku do użytków ekologicznych obowiązują ograniczenia wynikające z przepisów je powołujących.

Lasy ochronne

W granicach administracyjnych gminy Bartoszyce wydzielono następujące lasy ochronne:

1. Lasy stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody – o powierzchni 1910,97 ha,
2. Lasy wodochronne – o powierzchni 447,43 ha
3. Lasy glebochronne – o powierzchni 211,06 ha
4. Lasy stanowiące ostoje zwierząt – o powierzchni 28,48 ha
5. Lasy badawcze i doświadczalne – o powierzchni 310,31 ha.

Zasady zaliczania lasów do „lasów ochronnych” reguluje ustawa o lasach. Zasady te zostały również opisane części I Uwarunkowania rozwoju.

Zasady użytkowania lasów ochronnych regulują przepisy ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych. W lasach ochronnych mogą być wznoszone budynki i budowle służące gospodarce leśnej, obronności lub bezpieczeństwu państwa, oznakowaniu nawigacyjnemu, geodezyjnemu, ochronie zdrowia oraz urządzeniom służącym turystyce. W przypadkach uzasadnionych ważnymi względami społecznymi i brakiem innych gruntów lasy ochronne mogą być przeznaczone na inne cele niż określone powyżej, po uzyskaniu zgody właściwego organu.

Korytarze ekologiczne

Zgodnie z ustawą o ochronie przyrody korytarz ekologiczny to obszar umożliwiający migrację roślin, zwierząt lub grzybów. Wyznaczenie i ochrona korytarzy ekologicznych zapewnia zachowanie funkcjonalnej łączności w warunkach powszechnej obecnie fragmentacji środowiska. Korytarze ekologiczne to obszary umożliwiające przemieszczanie się roślin i zwierząt pomiędzy siedliskami. Korytarze to drogi życia, dzięki którym wiele gatunków może egzystować pomimo niekorzystnych zmian w środowisku.

W ramach korytarzy powinno się dążyć do:

- zalesienia terenów
- niewygradzania terenów otwartych rolnych i leśnych
- pozostawienie nieużytków oraz zadrzewienia pośród gruntów rolnych
- zabezpieczenie przejść pod drogami lub nad drogami dla różnych gatunków zwierząt.

Dla terenu województwa Warmińsko-Mazurskiego (w tym także Gminy Bartoszyce) został ustanowiony Regionalny system korytarzy ekologicznych ważny dla realizacji polityki przestrzennej województwa.

W/w przepisy wykonawcze do poszczególnych form ochrony przyrody zostały podane tylko informacyjnie i mogą ulec zmianie a w związku z tym, w przypadku opracowywania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego należy kierować się aktualnymi przepisami prawa.

Zgodnie z wyznaczonymi we wstępie celami rozwoju postuluje się stworzenie w uzgodnieniu z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska możliwości korzystania z terenów cennych przyrodniczo dla celów dydaktycznych, naukowych i krajoznawczych. Właściwe działania w tym zakresie, oparte o zasadę zrównoważonego rozwoju dadzą nowe możliwości zatrudnienia, wpłyną pozytywnie na atrakcyjność turystyczną i inwestycyjną terenu.

Wszelkie działania na terenach prawnie chronionych winny być podporządkowane zasadom ochrony wynikającym z przepisów prawnych.

Na obszarach chronionych dopuszcza się rozwój funkcji mieszkalno-usługowej i innych funkcji (o ile przepisy prawa je powołujące nie określają inaczej), które nie będą uciążliwe dla środowiska, przy uwzględnieniu obowiązujących przepisów prawnych.

3.3. ZAGROŻENIA I OCHRONA ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

A. Wody powierzchniowe

Stan czystości wód powierzchniowych i zagrożenie ich zanieczyszczenia jest jednym z podstawowych problemów.

Głównym źródłem zanieczyszczeń wód w gminie są dopływy zanieczyszczeń z nieskanalizowanych miejscowości, a także niezinventaryzowane źródła punktowe, bytowo-gospodarcze i komunalne. O klasyfikacji czystości wód powierzchniowych przesądzają wskaźniki fizykochemiczne, głównie związki azotu i fosforu.

W zlewni jezior powinna być prowadzona ochrona jakości wód. Powinno się minimalizować dopływy substancji biogennych i organicznych z pól zwłaszcza nad niedużymi jeziorami i rzekami o małej odporności na antropopresję.

W celu polepszenia jakości wód jezior oraz wód rzek powinno się minimalizować dopływy substancji biogennych i organicznych z pól. Na obszarze zlewni ochronę czystości wód powierzchniowych, w tym jezior, realizować będzie się przez zwiększenie reżimów w gospodarce ściekowej, wprowadzenie form gospodarowania mało uciążliwych dla środowiska, tworzenie wokół jezior i rzek stref ochronnych zagospodarowywanych trwałą zielenią i nie zabudowywanych.

Należy zwrócić też uwagę na potrzebę retencjonowania wód powierzchniowych na terenach zlokalizowanych poza obszarami chronionymi.

B. Wody podziemne

Zgodnie z ustawą z dnia 26 sierpnia 2013 r. Prawo ochrony środowiska, wody podziemne i obszary ich zasilania powinny być chronione poprzez zmniejszanie ryzyka zanieczyszczenia

Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Bartoszyce
Kierunki rozwoju przestrzennego i polityka przestrzenna
tych wód poprzez ograniczenie oddziaływania na obszary ich zasilania; utrzymywanie
równowagi zasobów tych wód.

Podstawowym kryterium do utworzenia głównego zbiornika wód podziemnych jest:

- najwyższa klasa jakości wody,
- wydajność ujęcia powyżej 10000 m³/d,
- przewodność warstwy wodonośnej wyższa niż 10 m²/h,
- wydajność potencjalnego otworu studziennego powyżej 70 m³/h.

Około 1/3 obszaru gminy Bartoszyce leży w zasięgu Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 205 (Subzbiornik Warmia) o powierzchni ogólnej 1660 km² i szacunkowych zasobach dyspozycyjnych wynoszących 60 tys. m³/d. Dla GZWP nr 205 ze względu na korzystne warunki geologiczne i hydrodynamiczne, w aspekcie naturalnej możliwości ochrony wód podziemnych przed infiltracją zanieczyszczeń z powierzchni terenu do poziomu zbiornikowego nie wyznaczono obszaru ochronnego. Niektóre potencjalne ogniska zanieczyszczeń, mogą stanowić zagrożenie jakości wód powierzchniowych lub podziemnych poziomu przypowierzchniowego, a w szczególnych przypadkach poziomu górnego międzyglinowego. Jednocześnie obiekty zagrożeń i punkty zanieczyszczenia ziemi i wody podziemnej nie stanowią zagrożenia dla pogorszenia się jakości wód w samym poziomie zbiornikowym. Wody zbiornika podlegają ochronie zwykłej, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. W celu ochrony ilości i jakości wód w zbiorniku należy jednak przestrzegać zasad, które odnoszą się do wód podziemnych, niezależnie od warunków hydrogeologicznych charakterystycznych dla rozpatrywanego poziomu wodonośnego.

Ochrona wód podziemnych wymaga prowadzenia na tych obszarach ukierunkowanego gospodarowania na powierzchni. Proponuje się ograniczenie lub wykluczenie realizacji inwestycji, które mogą stanowić zagrożenie dla czystości wód podziemnych. Tereny osadnicze należy wyposażać w systemy odprowadzania i oczyszczania ścieków, a w przypadku wsi o dużym rozproszeniu zabudowy zaleca się promowanie inwestycji związanych z budową przydomowych oczyszczalni ścieków. Należy edukować społeczeństwo w zakresie właściwych zasad nawożenia gleb i stosowania odpowiednich środków ochrony roślin.

Przyrodnicze możliwości zaopatrzenia w wodę podziemną nie powinny stanowić bariery dla rozwoju gminy.

C. Strefa ochrony ujęcia wody

Zgodnie z art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. o zmianie ustawy - Prawo wodne oraz niektórych innych ustaw strefy ochronne ujęć wody ustanowione przed dniem 1 stycznia 2002 r. wygasły 31 grudnia 2012 r. W związku z powyższym na terenie gminy Bartoszyce na dzień opracowywania niniejszego dokumentu, nie występują strefy ochronne ujęć wody.

Zagrożenia

Zagrożenie zanieczyszczeniem wód podziemnych użytkowego poziomu wodonośnego jest szczególnie możliwe w północno-wschodniej części gminy. Są to obszary wzmożonej infiltracji wód opadowych do wód podziemnych oraz obszar o niskim pokryciu lasami i zadrzewieniami.

Podstawowymi odbiornikami oczyszczonych ścieków powinny być wody płynące. Możliwość odprowadzania oczyszczonych ścieków w grunt powinna być stosowana w pojedynczych przypadkach, w oddaleniu od jednostek osadniczych. Należy przeprowadzić szczegółowe rozpoznanie geologiczne. Należy unikać stosowania zbiorników bezodpływowych, szczególnie w zabudowie zwartej miejscowości. Ludność gminy w ok. 48 % korzysta ze zbiorowej kanalizacji sanitarnej.

Oczyszczone ścieki winny spełniać parametry wskazane w Rozporządzeniu Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 12 lipca 2019 r. w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego oraz warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu do wód lub do ziemi ścieków, a także przy odprowadzaniu wód opadowych lub roztopowych do wód lub do urządzeń wodnych. Ponadto występuje obowiązek uzyskania pozwolenia wodnoprawnego. Należy też spełnić przepisy ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. - Prawo wodne, w której mowa między innymi, że czas dopływu ścieków do jeziora nie powinien być krótszy niż 24 godziny.

Ruchy masowe

Gmina Bartoszyce należy do rejonów objętych względnie intensywnymi procesami osuwiskowymi, które nie mają jednak charakteru „klęski żywiołowej”. Na większości obszaru gminy Bartoszyce występuje niski stopień zagrożenia erozją. Średni poziom zagrożenia erozyjnego występuje jedynie na stromych zboczach doliny Łyny. Gleby są tam narażone na erozję wodną. Wobec tego wszelkie formy inwestowania na tych terenach, wymagają ostrożności i powinny być poprzedzone ekspertyzami geologiczno-inżynierskimi.

Powietrze atmosferyczne

Zagrożenie dla czystości powietrza atmosferycznego istnieje w zasadzie tylko w sezonie grzewczym. W stosowanych systemach grzewczych zaleca się unikać paliwa wysokoemisyjnego. Szczególnym nadzorem powinno się otaczać obiekty uciążliwe ze swej natury – jak dzikie wysypiska i oczyszczalnie ścieków.

Hałas

Na terenie gminy Bartoszyce głównym zagrożeniem jest hałas drogowy, emitowany przez ruch tranzytowy na drogach krajowych i wojewódzkich.

W zakresie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku należy stosować przepisy Rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku. Dokument wskazuje dopuszczalne poziomy hałasu w zależności od rodzaju

Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Bartoszyce
Kierunki rozwoju przestrzennego i polityka przestrzenna
zabudowy i źródła hałasu. W przypadku, gdy źródłem hałasu jest droga lub linia kolejowa poziom hałasu nie może być większy niż ($L_{Aeq D}^1$):

- dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej – obowiązuje dopuszczalny poziom hałasu wynoszący maks. 61 dB;
- zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna i zamieszkania zbiorowego, tereny rekreacyjno-wypoczynkowe, zabudowy zagrodowej, mieszkaniowo-usługowe – maks. 65 dB.

Rozwiązaniami, jakie pozwolą na obniżenie występującego wyższego poziomu hałasu są modernizacje i przebudowy dróg.

W przypadku projektowanej zabudowy – należy zachować taką odległość, by spełnione zostały normy hałasu i wibracji wskazane w przepisach odrębnych. W przypadku istniejącej zabudowy – rozwiązania techniczne, które zapewnią właściwe warunki akustyczne w budynku.

Sieć ekologiczna – korytarze ekologiczne

W 2005 r. na zlecenie Ministra Środowiska opracowano kompleksowy projekt korytarzy ekologicznych łączących europejską sieć Natura 2000 w Polsce. Głównym celem wyznaczenia sieci korytarzy migracyjnych (ekologicznych) jest przeciwdziałanie izolacji obszarów przyrodniczo cennych, umożliwienie migracji zwierząt i roślin w skali Polski i Europy oraz ochrona i odbudowa bioróżnorodności zarówno na obszarach sieci Natura 2000, jak i innych terenach o dużej wartości przyrodniczej.

Przez teren gminy Bartoszyce, zgodnie z projektem korytarzy ekologicznych z 2011 roku, przez teren północny gminy przebiega korytarz ekologiczny Nizina Pruska oznaczony KPn- 11B, zaś przez centralną i południową korytarz Warmia-Nizina Pruska oznaczony KPn-11D.).

Występowanie na terenie gminy tak ważnych powiązań przyrodniczych o znaczeniu międzynarodowym oraz krajowym wynika z wysokich walorów przyrodniczych tego obszaru. Obszary korytarzy w dużym stopniu pokrywają się z granicami terenów podlegających prawnej ochronie wg ustawy o ochronie przyrody m.in. z obszarem Natura 2000 oraz OCHK.

Zagrożenia sieci ekologicznej mogą wynikać z następujących działań:

- bezpośredniej ingerencji w ekosystemy powodującej niszczenie roślinności na dużym obszarze;
- intensyfikacji form użytkowania terenu prowadzącą do monotypizacji krajobrazu:
 - o kierunkowej wewnętrznej, związanej ze wzmożonym eksploatowaniem terenu (np. melioracje, nawożenie, czy niszczenie chwastów), prowadzącą do ubożenia składu gatunkowego i stopniowych przekształceń warunków siedliska – ten rodzaj zagrożenia jest ograniczany przez ochronę rezerwatową części obszaru;
 - o obszarowej, związanej z procesami zachodzącymi na większym obszarze (np. zmiany stosunków wodnych, długotrwały wpływ zanieczyszczeń itp.) – ten rodzaj zagrożenia jest realny przy intensyfikacji gospodarczej terenów sąsiadujących z korytarzem. W skrajnym przypadku wskazane jest wyznaczenie otuliny rezerwatu, w której będzie prowadzona racjonalna gospodarka utrzymująca w równowadze środowisko przyrodnicze i działanie człowieka;
- fragmentacji krajobrazu, związanej z tworzeniem różnego rodzaju barier strukturalnych i funkcjonalnych, utrudniających lub uniemożliwiających migrację organizmów (np. likwidacji ciągów zadrzewień śródpolnych, zabudowy czy przegradzania dolin rzecznych itp.).

¹ $L_{Aeq D}$ – przedział czasu odniesienia równy 16 godzinom. Równoważny poziom dźwięku A dla pory dnia (rozumianej jako przedział czasu od godz. 6⁰⁰ do godz. 22⁰⁰)

Zasadne jest zatem zachowanie i podtrzymanie trwałości powiązań ekologicznych. Istotnym działaniem w tym zakresie jest m.in.:

- wprowadzenie zalesień, zadrzewień i zadarnień jako elementu odbudowy naturalnych powiązań ekologicznych oraz uzupełnień przestrzennych w obszarach i przy granicach korytarzy w celu wzmocnienia wewnętrznej spójności całej sieci,
- budowa przejść dla zwierząt na drogach o stwierdzonym dużym natężeniu ruchu,
- ograniczenie zabudowy ciągłej poprzez uchwalanie planów miejscowych,
- ewentualna szczególna ochrona odcinków zagrożonych, które na dzień niniejszego opracowania nie występują na terenie gminy Bartoszyce.

4. Obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej

4.1 OBSZARY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO, ZABYTEKÓW I DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

Występujące w granicach gminy cenne obiekty zabytkowe to:, obiekty wpisane do rejestru i ewidencji zabytków województwa warmińsko-mazurskiego, zabytki i stanowiska archeologiczne. Szczególną opieką należy objąć zachowane układy ruralistyczne na terenie gminy. Teren Gminy Bartoszyce predysponuje do szczególnego zachowania i ochrony posiadanych obiektów i miejsc dziedzictwa kulturowego. Zachowanie to powinno mieć na celu przede wszystkim podtrzymanie tożsamości kulturowej, przekazywanie lokalnych wartości i tradycji przyszłym pokoleniom.

Krajobraz kulturowy gminy Bartoszyce nie został znacznie przekształcony w odniesieniu do pierwotnego, dlatego też tak ważna staje się jego ochrona. W związku z peryferyjnym położeniem gminy na mapie Polski rozwój osadnictwa w czasach przemian ustrojowych był niewielki i opierał się głównie o istniejące zabudowania. Pojawiające się obce kulturowo zabudowania w głównej mierze dotyczyły budynków Państwowych Gospodarstw Rolnych. Jednakże nawet one z racji obecności na terenie gminy przez dziesięciolecia wrosły się w jej krajobraz. Ruch budowlany nasilony w kraju w latach 90-tych dotknął gminę w nieznacznym stopniu, co w rezultacie wpłynęło pozytywnie na krajobraz kulturowy. Na terenie gminy niewiele jest elementów architektury obcej regionowi. Zabudowa, która powstawała, w dużej mierze nawiązuje do zabudowy historycznej. Co nie oznacza, że „elementu obcego” na terenie gminy w ogóle nie występuje. Miejscowościami, które najbardziej rozwijały się na przestrzeni ostatnich około 30 lat są miejscowości zlokalizowane na styku z miastem Bartoszyce oraz miejscowość Bezledy, to w nich pojawia się najwięcej zabudowań architektury współczesnej.

Miejscowości postulowane do objęcia strefą ochrony zabytkowego układu i strefy ochrony krajobrazu

Na terenie Gminy Bartoszyce nie wyznacza się miejscowości do objęcia dodatkową strefą zabytkowego układu ruralistycznego, a także stref ochrony krajobrazu. Aktualna Wojewódzka Ewidencja Zabytków obejmuje najcenniejsze obiekty historyczne na terenie gminy.

4.2 ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO, ZABYTEKÓW I DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

Gmina Bartoszyce położona jest na pograniczu dwóch obszarów kulturowych Warmii i Mazur oraz Pomorza. Dla integrowania społeczności lokalnej bardzo ważne staje się dziedzictwo regionalne, na które składają się zabytki o znaczeniu lokalnym związane z tradycją i historią danego miejsca. Znaczna ilość obiektów zabytkowych położonych w miejscowościach oraz inne cenne świadectwa dawnych kultur powinny być zachowane i przystosowane do funkcjonowania w obecnych czasach pod nadzorem Konserwatora Zabytków. Jest to istotne ze względu na znaczenie zabytków w procesie edukacji, humanizacji społeczeństwa, jego kulturowej identyfikacji, a także znaczenie dla sfery ekonomii i gospodarki.

A. Ochrona zabytków i dóbr kultury współczesnej

Podjęcie jakichkolwiek działań ingerujących pośrednio lub bezpośrednio w dany zabytek powinno mieć na uwadze głównie jego ochronę. Opiece należy poddać zarówno dany obiekt jak i najbliższą przestrzeń w celu zachowania jego walorów ekspozycyjnych (dominantę, osie kompozycyjne czy punkty widokowe). W zakres działań ochronnych wchodzi:

- zamieszczanie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz decyzjach o warunkach zabudowy odpowiednich zaleceń dotyczących zasad ochrony zabytków i dóbr kultury współczesnej;

- opracowanie dla obszarów cennych kulturowo, lecz zdegradowanych planów rewitalizacyjnych;
- wykonanie opracowań w zakresie studiów historyczno - krajobrazowych i historyczno - ruralistycznych dla wsi i założeń;
- niezbędna ścisła współpraca władz samorządowych, właścicieli oraz posiadaczy obiektów zabytkowych z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków;
- zahamowanie procesów zniszczenia obiektów zabytkowych polegających na rozbiórce, robotach ziemnych, wysypywaniu śmieci i tworzeniu składowisk na zabytkowych terenach zielonych, czy wycince starodrzewia;
- bieżące podejmowanie działań pielęgnacyjnych w celu niedopuszczenia do pogorszenia się stanu obiektów zabytkowych;
- upowszechnianie rodzimych tradycji, zabytków i dóbr kultury współczesnej;
- adaptacja obiektów zabytkowych z zachowaniem walorów i wartości historycznych z równoczesnym realizowaniem celów edukacyjnych, poznawczych, turystycznych i naukowych;
- korzystanie z funduszy i programów unijnych oraz innych źródeł finansowania np. prywatnych inwestorów, stowarzyszeń krajowych i zagranicznych;
- w przypadku prac prowadzonych w zabytkach wpisanych do rejestru i w ich otoczeniu oraz w obszarach wpisanych do rejestru zabytków, zgodnie z przepisami ustawy o ochronie zabytków i opieki nad zabytkami – występuje konieczność uzyskania pozwolenia Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków na prowadzone prace;
- w przypadku inwestycji budowlanych w odniesieniu do obiektów i obszarów w ewidencji zabytków, ale nie objętych wpisem do rejestru zabytków, zgodnie z przepisami ustawy Prawo budowlane – występuje konieczność uzgodnienia lub uzyskania pozytywnej opinii Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków;
- w obrębie cmentarzy i parków obowiązuje ochrona układu przestrzennego (alei, układu kwater), ochrona zabytkowego drzewostanu, ochrona historycznych nagrobków, kaplic i innych elementów małej architektury tj. ogrodzenia, pompy wody.
- w obrębie historycznych parków i cmentarzy zakazuje się:
 - o zmian układu przestrzennego typu aleje, nasadzenia, kwatery,
 - o wycinki starodrzewia,
 - o likwidacji historycznych elementów małej architektury,
 - o w przypadku cmentarzy likwidacji zabytkowych nagrobków;
- tworzenie lub rozszerzenie cmentarzy, a także zagospodarowanie terenów wokół cmentarzy (w tym wokół zabytkowych nieczynnych cmentarzy) należy realizować zgodnie z przepisami odrębnymi, w których określono wymagania sanitarne dla terenów cmentarzy;
- wszelkie prace inwestycyjne dotyczące zabytkowych parków i cmentarzy należy poprzedzić właściwą dokumentacją konserwatorską, prowadzącą do określenia uwarunkowań historycznych i możliwości dalszego użytkowania.
- zakaz usuwania starodrzewia z terenu historycznych parków, nakaz stosownego ich zabezpieczenia oraz ręcznego prowadzenia robót ziemnych w obrębie brył korzeniowych drzew, jak również obowiązek uzyskania pozwolenia Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków na prowadzenie działań związanych z w/w inwestycją zgodnie z ustawą z dnia 23 lipca 2003r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

W zakresie dokonywania zmian w budynkach historycznych, ujętych w rejestrze zabytków województwa warmińsko-mazurskiego i ewidencji zabytków województwa warmińsko-mazurskiego – należy stosować przepisy ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Istnieje zakaz dokonywania zmian

w budynkach historycznych, mogących doprowadzić do utraty wartości zabytkowej (wyburzenia, nadbudowy, zmian kształtu dachów, zmian rodzaju pokrycia dachowego, zmian w obrębie elewacji, z wyłączeniem prac adaptacyjnych uwzględniających walory zabytkowe obiektów, dokonanych na podstawie wytycznych konserwatorskich oraz zmian wynikających z ustaleń zdobytych na podstawie badań naukowych i konserwatorskich). Remonty budynków historycznych należy prowadzić na zasadach pozwalających zachować jako eksponowane walory zabytkowe elewacji tj. kompozycję elewacji, detal architektoniczny, rodzaj wykończenia elewacji, historyczny rodzaj materiałów budowlanych. Obowiązuje też ochrona układu dróg i placów, sposobu zabudowy wsi i zależności przestrzennych, występujących pomiędzy poszczególnymi częściami składowymi wsi.

B. Ochrona archeologiczna

Strefa bezwzględnej ochrony reliktywów archeologicznych obejmuje obszary, na których występują stanowiska archeologiczne wpisane do Rejestru zabytków archeologicznych. Obowiązuje tu całkowity zakaz jakiejkolwiek ingerencji w strukturę ich nawarstwień zaś opieka powinna sprowadzać się do prac pielęgnacyjnych po uzyskaniu pozwolenia Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Także stanowiska o własnej formie krajobrazowej (np. grodziska, kurhany, wały, groble) widoczne w terenie wymagają bezwzględnego zachowania. Możemy wyróżnić:

- stanowiska, których zainwestowanie wymaga prowadzenia ratowniczych badań archeologicznych poprzedzających inwestycję - to obiekty płaskie duże (osady, cmentarzyska, obozowiska) zewidencjonowane na obszarach AZP² ;
- stanowiska, których zainwestowanie wymaga realizacji inwestycji pod nadzorem archeologicznym to obiekty płaskie małe tzw. ślady osadnictwa, zewidencjonowane na obszarach AZP.

Na stanowiskach archeologicznych o własnej formie terenowej i wpisanych do rejestru zabytków zakazuje się inwestycji budowlanych i działalności rolniczej, winny one pozostać nieużytkami.

W bezpośrednim sąsiedztwie stanowisk archeologicznych w przypadku inwestowania należy prowadzić obserwację archeologiczną. W przypadku braku ewidencji AZP należy wykonać rozpoznanie powierzchniowe przed realizacją inwestycji.

W przypadku realizowania inwestycji na obszarze stanowiska archeologicznego, znajdującego się w ewidencji zabytków AZP, prace ziemne należy poprzedzić weryfikacyjnymi sondażowymi badaniami archeologicznymi; ich wyniki pozwolą na zajęcie stanowiska konserwatorskiego do zagospodarowania terenu.

Inwestycje „liniowe” (np. gaz, prąd, kanalizacja, telekomunikacja) winny być prowadzone pod stałym nadzorem archeologicznym

Działalność inwestycyjna na obszarach objętych ochroną konserwatorską powinna być prowadzona zgodnie z zasadami integracji konserwatorskiej, to jest:

- ✓ kontynuacji form zagospodarowania przestrzennego w nawiązaniu do tradycji regionu, w tym zachowanie historycznych zespołów osiedleńczych wraz z siecią dróg i istniejącą zielenią wysoką,
- ✓ nawiązania formą, detalem architektonicznym i rozplanowaniem nowej zabudowy do zabudowy tradycyjnej w tym położenie większego nacisku na stosowanie w

² AZP czyli Archeologiczne Zdjęcie Polski polegające m. in. na poszukiwaniu i nanoszeniu na mapy stanowisk archeologicznych

- ✓ miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego elementów kształtujących przestrzeń, w tym stosowania obowiązującej linii zabudowy;
- ✓ przebudowy lub likwidacji obiektów dysharmonijnych;
- ✓ stosowania tradycyjnych materiałów budowlanych,
- ✓ adaptacji istniejących obiektów do nowej funkcji pod warunkiem utrzymania ich charakteru i walorów kulturowych.

Wskazania odnośnie parametrów i wskaźników kształtowania nowej zabudowy oraz zagospodarowania terenu dla zapewnienia ciągłości w kształtowaniu architektury lokalnej, charakterystycznej dla danego regionu:

- ✓ wszelkie prace powinny uwzględniać historyczne elementy podlegające ochronie;
- ✓ prace ingerujące w obszar wpisany do rejestru zabytków, w tym umieszczanie nośników reklamowych wymaga uzyskania pozwolenia Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków;
- ✓ lokalizacje nowej zabudowy należy wyznaczać z zachowaniem historycznych linii zabudowy lub na podstawie wyprzedzających badań archeologicznych oraz sposobu zabudowy posesji sąsiednich;
- ✓ w odniesieniu do nowej zabudowy obowiązuje zasada nawiązania do sąsiadujących obiektów historycznych o tej samej funkcji pod względem gabarytów, wysokości, bryły, rodzaju stosowanych lokalnie materiałów budowlanych (w tym pokryć dachowych), stolarki otworowej, tradycyjnego dla regionu detalu budowlanego i zdobnictwa, przy czym dopuszczone są odstępstwa w odniesieniu do terenów rozwojowych o najwyższym potencjale rozwoju, dla którego zabudowa powinna być ukierunkowana na nowoczesną stylistykę.

5. Kierunki rozwoju funkcji gospodarczych

5.1 TURYSTYKA

Krajobraz gminy Bartoszyce jest bogaty w liczne walory przyrodnicze, warunkujące jego atrakcyjność i wyróżniający się na tle regionu. Gmina położona jest w malowniczym regionie w otoczeniu lasów, dzięki czemu uwarunkowania lokalizacyjne i przyrodniczo – krajobrazowe sprzyjają rozwojowi funkcji turystycznej. Rozwój sektorów gospodarki powinien być zatem ukierunkowany na funkcje turystyczne, w tym przede wszystkim na turystykę krajoznawczą oraz turystykę wiejską. Rolniczy charakter gminy sprzyja lokalizacji tego typu funkcji nieuciążliwych dla środowiska. Wartym rozważenia jest także promowanie gminy jako miejsce życia bez pośpiechu, kultywujące rodzime tradycje i obyczaje tzw. *cittaslow*.

W podrozdziale 2.2. niniejszego opracowania poruszono tematykę rozwoju turystyki. Zapisy przedmiotowego podrozdziału mają zastosowanie również w niniejszym podrozdziale 5.1.

Rozwój bazy turystycznej gminy powinien opierać się na istniejącej sieci osadniczej. Wskazuje się, że funkcja turystyczno-rekreacyjna powinna być drugą co wielkości (obok rolnictwa) gałęzią gospodarki dobrze prosperującą w gminie. Ze względu na znaczące walory przyrodniczo-krajobrazowe z przeważająco dobrym potencjałem przydatności gleb dla rolnictwa, funkcja turystyczna byłaby stymulatorem do rozwoju, zwłaszcza dla miejscowości gdzie aktywność mieszkańców i przedsiębiorczość jest znikoma.

W związku z powyższym zadaniem gminy w zakresie kierunków rozwoju funkcji gospodarczych powinno być stworzenie infrastruktury turystycznej, nie wpływającej negatywnie na środowisko przyrodnicze. Podstawą rozwoju tej gałęzi i celem priorytetowym powinno być dążenie do pełnego skanalizowania gminy i poprawa infrastruktury drogowej, co przełoży się bezpośrednio na atrakcyjność inwestycyjną regionu.

Głównym stymulatorem rozwoju i powodzenia w tej dziedzinie gospodarki są posiadane przez gminę znaczące rezerwy terenu pod rozwój tej funkcji.

Ze względu na wyjątkową wartość przyrodniczą obszaru gminy powinny dominować formy turystyki o charakterze ogólnodostępnym, całoroczne (agroturystyki, hotele, pensjonaty) z wysokim standardem wyposażenia (bogaty zakres usług towarzyszących danym obiektom, w tym głównie bazy gastronomicznej). Jest to korzystna forma turystyki z uwagi na możliwości kreowania nowych miejsc pracy przez cały rok.

Miejscowości i obszary szczególnie preferowane do rozwoju tego typu turystyki to miejscowości położone w bliskości lasów oraz nad wodami. Są to: Minty, Kinkajmy, miejscowości nad rzeką Pisą oraz Łyną.

Niepowtarzalny charakter wsi (liczne zabytkowe układy ruralistyczne), liczne zasoby przyrodniczo – krajobrazowe oraz odległość od miejskiego zgiełku to niewykorzystany w pełni potencjał gminy, który może uczynić ją miejscem unikatowym w skali regionu, a nawet kraju. Opierając się na tych walorach rozwój gminy może nastąpić z poszanowaniem lokalnych tradycji, zabytków i przyrody. Gmina może stać się miejscem ucieczki od miejskiego hałasu, oazą spokoju, źródłem rekreacji biernej i aktywnej.

Inwestycja i ukierunkowanie się na turystykę wiejską może dać wymierne korzyści przede wszystkim mieszkańcom gminy. Stanowić będzie dodatkowe źródło dochodów dla rolników oraz rozwinięte pozostałe gałęzie gospodarki. Jeśli pojawią się turyści, pojawi się też zapotrzebowanie na rozwój usług towarzyszących tj. gastronomię, handel, rozrywkę. Inwestowanie mieszkańców przy wsparciu samorządu lokalnego w różne formy agroturystyki wpłynęłoby na ich aktywizację i podnoszenie kwalifikacji. Posiadanie pozarolniczych źródeł dochodów znacznie poprawi ich jakość życia, przed wszystkim warunki bytowe.

W związku z powyższym nadmieniamy, iż rozwój turystyki w gminie powinien stanowić wynik współpracy pomiędzy mieszkańcami a samorządem. Urząd Gminy powinien podejmować działania mające na celu promocję lokalnych ośrodków turystycznych i wspierać lokalne produkty. Należy także stwarzać warunki przestrzenne dla rozwoju

turystyki w zgodzie z uwarunkowaniami i ograniczeniami środowiska naturalnego, co najlepiej jest osiągnąć i kontrolować poprzez uchwalanie planów miejscowych.

5.2 ROLNICZA PRZESTRZEŃ PRODUKCYJNA

Rolnictwo, jak i pozostałe funkcje gospodarcze, obecnie ulega transformacji wynikającej z funkcjonowania gospodarki rynkowej oraz działań przygotowujących polski sektor rolny do konkurencji na rynkach europejskich.

Obszar gminy Bartoszyce w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa warmińsko-mazurskiego został przedstawiony jako obszar o bardzo korzystnych warunkach dla rozwoju rolnictwa.

Wskaźnik jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej, uwzględniający przydatność gleb, agroklimat, rzeźbę terenu oraz stosunki wodne (IUNG Puławy) dla województwa wynosi 66,0 pkt. (dla Polski 66,6 pkt.). Najwyższe wartości wskaźnika charakteryzują tereny położone na północy województwa, natomiast najniższe na południu. Rolnicza przestrzeń produkcyjna na terenie gminy Bartoszyce została oceniona wysoko w przyjętej skali (tj. powyżej 75,0).

W odniesieniu do przestrzeni rolniczej postuluje się o utrzymanie dotychczasowych kierunków użytkowania:

- grunty orne - rolnicze wykorzystanie nastawione na uprawy zbożowe,
- łąki i pastwiska - rolnicze wykorzystanie – pozyskiwanie surowców roślinnych dla hodowli zwierzęcej, wypas zwierząt.

Zasady ochrony gruntów rolnych i leśnych regulują przepisy ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych. Ochrona gruntów rolnych polega w szczególności polega na:

- 1) ograniczaniu przeznaczania ich na cele nierolnicze lub nieleśne;
- 2) zapobieganiu procesom degradacji i dewastacji gruntów rolnych oraz szkodom w produkcji rolniczej, powstającym wskutek działalności nierolniczej i ruchów masowych ziemi;
- 3) rekultywacji i zagospodarowaniu gruntów na cele rolnicze;
- 4) zachowaniu torfowisk i oczek wodnych jako naturalnych zbiorników wodnych;
- 5) ograniczaniu zmian naturalnego ukształtowania powierzchni ziemi.

Zagospodarowując teren należy dokonać starań, aby przestrzeń rolnicza nie była przeznaczona na inne cele niż rolnicze. Szczególne znaczenie odgrywają użytki rolne klas bonitacyjnych I–III ze względu na ich dużą wartość produkcyjną oraz z uwagi, że na terenie gminy Bartoszyce zajmują one dużą powierzchnię (klasa I – nie występuje, II – 0,3%, klasa III – 45% powierzchni gminy).

Przeznaczenie na cele nierolnicze gruntów rolnych stanowiących użytki rolne klas I–III – wymaga uzyskania zgody ministra właściwego do spraw rozwoju wsi. Jeśli wspomniane grunty spełniają łącznie następujące warunki:

- co najmniej połowa powierzchni każdej zwartej części gruntu zawiera się w obszarze zwartej zabudowy;
- położone są w odległości nie większej niż 50 m od granicy najbliższej działki budowlanej w rozumieniu przepisów ustawy o gospodarce nieruchomościami;
- położone są w odległości nie większej niż 50 metrów od drogi publicznej w rozumieniu przepisów ustawy o drogach publicznych;
- ich powierzchnia nie przekracza 0,5 ha, bez względu na to, czy stanowią jedną całość, czy stanowią kilka odrębnych części,

wówczas zgoda ministra nie jest wymagana.

W nawiązaniu do powyższego, wyznacza się kierunki i zasady kształtowania rolniczej przestrzeni produkcyjnej:

- postuluje się rozwijanie produkcji rolniczej na dotychczasowych terenach rolnych po uwzględnieniu koniecznych ubytków na rozwój osadnictwa, komunikacji i zalesień,
- rozwój rolnictwa wielofunkcyjnego i ekologicznego, w tym rozwój działalności agroturystycznej,
- ochrona gleb o najwyższej przydatności rolniczej (nie dopuszczanie do przeznaczenia terenów rolnych o wysokiej przydatności rolniczej na cele inne niż rolne),
- konsekwentne zwiększanie areałów gospodarstw rolnych (należy dbać o zwartą przestrzeń produkcyjną i zapobiegać jej rozczłonkowaniu),
- poprawa jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej- przywracanie gruntom zdegradowanym wartości użytkowych lub przyrodniczych przez właściwe ukształtowanie rzeźby terenu, uregulowanie stosunków wodnych oraz odtworzenie gleb,
- podnoszenie kwalifikacji osób prowadzących gospodarstwa rolne,
- podnoszenie poziomu technologii produkcji rolniczej i jakości życia mieszkańców wsi (zaopatrzenie w infrastrukturę techniczną i drogową, podnoszenie standardu świadczonych usług – komercyjnych i niekomercyjnych).
- wielkość areału gospodarstw rolnych indywidualnych powinna wzrastać - tworzenie dużych (ok. 100ha) gospodarstw rolnych głównie nastawionych na produkcję roślinną (obszar wiejski gminy); wskazane jest także tworzenie lokalnych grup producentów, oferujących te same lub podobne produkty, ze względu na duży udział gospodarstw małych;
- tworzenie gospodarstw hodowlanych - wskazane jest tworzenie hodowli specjalistycznych, w tym m.in. ras rodzimych zwierząt;
- organizacja skupu, przetwórstwa i sprzedaży artykułów rolniczych w większych miejscowościach przy drogach układu nadrzędnego;
- zrównoważone respektowanie wymogów środowiska w rolnictwie;
- poprawa warunków życia ludności w jednostkach osadniczych poprzez rozbudowę systemów infrastruktury technicznej oraz społecznej;
- gleby organiczne wskazuje się jako grunty objęte ochroną;
- część gruntów ornych położonych na spadkach terenowych powyżej 10% jest potencjalnie zagrożona erozją wodną i uprawową – wskazane odpowiednie zabiegi agrotechniczne, stosowanie się do zaleceń Programu azotanowego;
- retencjonowanie wody i ochrona zasobów wody w tym w naturalnych oczek wodnych;
- należy zachować występującą roślinność śródpolną, oczka wodne, tereny podmokłe ze względu na korzystny wpływ na gospodarkę rolną;
- tereny rolne znajdujące się w pobliżu wód płynących i stojących należy zagospodarować w taki sposób, aby zahamować dopływ rolniczych zanieczyszczeń powierzchniowych do wód;
- należy zmniejszać udział upraw w monokulturach ze względu na wskazanie utrzymania bioróżnorodności;
- adaptuje się istniejącą zabudowę z możliwością jej uzupełnień w zakresie gabarytów i formy architektonicznej wskazanej dla poszczególnych funkcji zabudowy opisanych w pkt. 2.1.
- na obszarach rolniczej przestrzeni produkcyjnej warunki zabudowy dla zabudowy zagrodowej i obiektów produkcji rolniczej należy ustalać na podstawie miejscowego

planu zagospodarowania przestrzennego lub decyzji o warunkach zabudowy;

- w zakresie hodowlanych obiektów fermowych, inwentarskich oraz zabudowy zagrodowej zastosowania mają zapisy rozdziału 2.1 niniejszego opracowania.

Ponadto w planie zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Warmińska PLB280015 przyjętym zarządzeniem regionalnego dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie z dnia 30 września 2014 r. zawarto następujący zapis:

„Nie zaleca się wprowadzania jednorocznych i wieloletnich upraw roślin energetycznych (np. wierzy, brzozy, topoli).”

Obszary rolniczej przestrzeni produkcyjnej zagrożone są postępującym zanikiem mozaikowatości przestrzeni, dużą skalą monokultur rolniczych, zanikaniem tradycyjnych rodzajów upraw i hodowli ras rodzimych zwierząt. W celu zachowania bioróżnorodności należy chronić zadrzewienia śródpolne, oczka wodne, tereny podmokłe, łąki, trwałe użytki zielone i wprowadzać nowe. Nie zaleca się dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybactwo. Nie należy też niszczyć naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych. Zaleca się tworzenie stref buforowych wokół zbiorników wodnych jako bariery ograniczającej dostęp do linii brzegowej; utrzymanie lub tworzenie pasów zakrzewień i zadrzewień wzdłuż cieków jako naturalnej obudowy biologicznej ograniczającej wpływ zanieczyszczeń z pól uprawnych.

Tradycyjny krajobraz rolniczy nie powinien być zakłócany chaotyczną zabudową letniskową na terenach atrakcyjnych turystycznie – wskazuje się ustanawianie planów miejscowych w celu uniknięcia negatywnych skutków rozwoju funkcji turystycznej.

5.3 LEŚNA PRZESTRZEŃ PRODUKCYJNA

Głównym kierunkiem dla realizacji polityki przestrzennej w odniesieniu do leśnictwa jest tworzenie warunków dla rozwijania trwale zrównoważonej wielofunkcyjnej gospodarki leśnej.

Gmina Bartoszyce jest w niewielkim stopniu pokryta lasami – 20% ha. Jest to wynik niższy niż średnia województwa – 31%, oraz dużo niższy niż średnia powiatu – 49%. Niski poziom zalesienia gminy Bartoszyce jest skutkiem dominacji obszarów wysoczyznowych, o względnie dobrych warunkach glebowych, predysponowanych do użytkowania rolniczego. Nie występują tu duże kompleksy leśne, natomiast mniejsze kompleksy są porozerucane po terenie całej gminy.

Wysoka żyzność siedlisk leśnych sprawia, że skład gatunkowy drzew jest bardzo bogaty zwiększając dodatkowo różnorodność przyrodniczą. Do głównych gatunków budujących drzewostany należą: dąb szypułkowy, brzoza brodawkowata, świerk, sosna zwyczajna, olsza czarna, modrzew, buk, klon, jesion, osika, lipa, grab.

Ze względu na wielostronne funkcje lasów działalność gospodarcza winna być prowadzona z zachowaniem rozwoju zrównoważonego i zmierzać do:

- zachowania biologicznej różnorodności lasów,
- utrzymania ich produkcyjnej zasobności,
- zachowania w równowadze ekosystemów leśnych,
- ochrony zasobów glebowych i wodnych w lasach,
- wykorzystania lasów dla celów edukacji ekologicznej-zwiększenia lesistości na terenach mało przydatnych rolniczo i przyległych do istniejących kompleksów leśnych.

Gospodarka leśna w lasach powinna odbywać się zgodnie z zasadami określonymi w:

- Planach Urządzenia Lasu - dla lasów Skarbu Państwa;

- Uproszczonych planach urządzenia lasu - dla lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa oraz dla lasów wchodzących w skład Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa;
- decyzji starosty wydanej na podstawie inwentaryzacji stanu lasów - dla lasów rozdrobnionych o powierzchni do 10 ha, niestanowiących własności Skarbu Państwa, zadania z zakresu gospodarki leśnej;
- zadania z zakresu gospodarki leśnej na podstawie inwentaryzacji stanu lasów określa nadleśniczy - dla lasów rozdrobnionych o powierzchni do 10 ha, wchodzących w skład Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa.

Do zasad gospodarki leśnej odnoszą się m. in. przepisy ustawy o lasach.

Podstawowe kierunki polityki przestrzennej:

- zakaz realizacji zakładów przemysłowych składowisk nieczystości, odpadów stałych i płynnych w lasach;
- zakaz realizacji obiektów ferm zwierzęcych drobiarskich i trzody chlewnej w odległości poniżej 400 m od skraju kompleksów leśnych z uwagi na szkodliwe dla drzewostanów związki areozoli generowane przez obiekty fermowe;
- prace melioracyjne w pobliżu zwartych kompleksów leśnych winny być poprzedzone oceną ich wpływu na lasy;
- przy obiektach rekreacyjnych zlokalizowanych w lasach należy wyznaczyć obszar do zagospodarowania i użytkowania zgodnie z zasadami przewidzianymi dla lasów rekreacyjnych;
- należy przewidzieć budowę przepustów dla zwierząt, pod drogami przebiegającymi przez obszary leśne;
- w celu wzbogacenia granicy las - pole i las - woda należy pozostawić pasy ochronne o szerokości 10 – 30 m złożone z roślinności zielnej, krzewów, niskich drzew i luźnego piętra górnego jako strefy ekotonowej.
- działalność gospodarcza winna być prowadzona z zachowaniem rozwoju zrównoważonego;
- na terenie całej gminy zaleca się zachowanie i ochronę układu istniejących płątów leśnych;
- zaleca się zachowanie oraz wzbogacanie naturalnych zadrzewień śródpolnych;
- zaleca się utrzymanie produkcyjnej zasobności lasów;
- zaleca się zwiększenie wykorzystania lasów dla celów edukacji ekologicznej;
- utrzymanie ochrony lasów glebochronnych i wodochronnych;
- zalesianie lub zadrzewianie wszystkich terenów nieprzydatnych dla rolnictwa powinna odbywać się przy wykorzystaniu rodzimych gatunków drzew,
- wskazana jest budowa szlaków turystycznych, ścieżek rowerowych i miejsc odpoczynku oraz innych obiektów ułatwiających ruch turystyczny,
- w perspektywie należy zwiększać pozyskiwanie i przetwarzanie runa leśnego,
- ograniczenie zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne.

Zalesienia

Na zalesienia gruntów rolnych należy przeznaczyć tereny w obszarze gminy wnioskowane przez ich właścicieli, o ile zalesienia wyżej wymienionych terenów nie są sprzeczne z przepisami odrębnymi. Zakłada się, że zalesieniem mogą zostać objęte głównie grunty oznaczone w ewidencji gruntów jako nieużytki, a w razie ich braku - inne grunty o najniższej przydatności produkcyjnej (VIz, VI, V, IV klasy bonitacyjnej), na których ze względu na niekorzystne uwarunkowania przyrodnicze oraz erozję, produkcja rolnicza jest nieopłacalna, użytki litogeniczne (jałowe siedliskowo, piaszczysto-żwirowe, przesuszone tereny z ubogą roślinnością), zbocza i skarpy zagrożone erozją wodną, tereny stref ochronnych obiektów uciążliwych dla środowiska i zdrowia ludzi. Należy również wziąć pod uwagę do zalesienia tereny uprawne o utrudnionych dojazdach lub utrudnionej uprawie mechanicznej oraz tereny położone

w bezpośrednim sąsiedztwie lasów, jezior i cieków wodnych (w tym klas I-III), gdyż ich zalesienie pomoże w zachowaniu naturalnych ciągów ekologicznych i umożliwi bezkolizyjną migrację zwierząt. W związku z występowaniem na terenie gminy Bartoszyce znacznej ilości gleb klas I-III zezwala się na ich zalesienie w bardzo szczególnych przypadkach w oparciu o przepisy odrębne.

Zalesiając grunt należy dążyć do wprowadzania jedynie gatunków drzew i krzewów zgodnych z siedliskami, zachować strefę bezdrzewną wokół jezior, oczek wodnych i torfowisk.

Zgodnie z planem zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Torfowiska źródłiskowe koło Łabędnika PLH280047 przyjętym zarządzeniem regionalnego dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie z dnia 20 lutego 2014 r., nie należy zalesiać obszaru w promieniu 500m od torfowisk źródłiskowych.

Zalesienia o określonych parametrach zalicza się do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, w związku z tym wymagają one przeprowadzenia procedury oceny oddziaływania na środowisko. Wprowadzanie zalesień dokonuje zmiany zagospodarowania terenu i użytkowania gruntu zatem zgodnie z przepisami odrębnymi wymaga każdorazowo w przypadku braku miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wydania decyzji o warunkach zabudowy.

Przy przeznaczaniu terenów pod zalesienie należy kierować się następującymi czynnikami, najlepiej spełnionymi łącznie:

- 1. niska wartość rolnicza gruntów;**
- 2. położenie w sąsiedztwie kompleksów leśnych;**
- 3. położenie na terenach o zróżnicowanej rzeźbie terenu;**
- 4. położenie na terenach gdzie zaistniało wieloletnie zaniechanie użytkowania rolniczego co najmniej 5 lat;**

Nie należy wprowadzać zalesień w zwarte kompleksy gruntów rolnych, natomiast możliwe jest wprowadzanie zadrzewień śródpolnych. Zadrzewienia śródpolne są to niewielkie skupiska zieleni wysokiej na miedzach gruntów ornych lub w zagłębieniach bezodpływowych terenu.

5.4 PRZEMYSŁ I RZEMIOSŁO PRODUKCYJNO - USŁUGOWE

Produkcja przemysłowa na terenie gminy, to głównie zakłady nastawione na przetwórstwo surowców lokalnych takich jak: produkty rolne, drewno, surowce mineralne itp.

Na terenie gminy wyklucza się lokalizację zakładów o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.

Produkcja przemysłowa na terenie gminy winna się rozwijać, głównie w oparciu o zakłady nastawione na przetwórstwo surowców lokalnych takich jak: produkty rolne, drewno, kruszywo itp. oraz inne nieuciążliwe dla środowiska.

Nowe zakłady produkcyjne powinny być lokalizowane głównie w miejscowościach położonych wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych tj. wzdłuż dróg krajowych m.in. Bezledy, Płęsy, Osieka oraz położonych w środkowej części gminy, które graniczą bezpośrednio z miastem Bartoszyce, tj.: Wawrzyny, Falczewo, Spytajny. W pozostałych obszarach powinny być realizowane niewielkie zakłady związane z produkcją rolną lub uszlachetnianiem i przetwarzaniem lokalnych surowców i produktów rolnych.

Dalszy rozwój przedsiębiorczości powinien być oparty o następujące kierunki polityki przestrzennej:

- preferowanie rozwoju małych i średnich zakładów bazujących na surowcach lokalnych przy zastosowaniu technologii bezpiecznych dla środowiska przyrodniczego;
- preferowanie przemysłów o swobodnych warunkach lokalizacji i czystej technologii (przemysł elektroniczny, lekki itp)
- preferowanie rozwoju drobnej wytwórczości na terenach wiejskich w celu przełamania

W rejonie dróg układu komunikacyjnego nadrzędnego (droga wojewódzka) oraz przy drogach układu podstawowego na terenie całej gminy prognozuje się powstawanie pasm i nisz (obszarów) aktywizacji gospodarczej. Na obszarach tych dopuszcza się realizację zabudowy wynikającej z rozwoju przedsiębiorczości.

6. Demografia, kierunki rozwoju sieci osadniczej oraz obsługi ludności

6.1 DEMOGRAFIA

Ogólna liczba ludności w Gminie Bartoszyce, podobnie jak w województwie i w powiecie spada. To negatywne zjawisko spowodowane jest w głównej mierze ujemnym przyrostem naturalnym jak i ujemnym saldem migracji. O ile skala emigracji w ostatnich latach maleje, o tyle ujemny poziom przyrostu naturalnego ciągle pogłębia się. Niewątpliwie na spadek liczby urodzeń w gminie wpływ ma znaczący odpływ ludności w wieku produkcyjnym. Ludność przybywająca to gminy to głównie ludność w wieku poprodukcyjnym.

Na ujemne saldo migracji w przypadku gminy Bartoszyce wpływ ma rolnicze przeznaczenie dużej części gminy. Ludność wyjeżdża do innych miejscowości w celu znalezienia lepszych warunków pracy, nauki i rozwoju oraz mieszkalnictwa. Część mieszkańców ze względu na przeważający udział rolnictwa w gospodarce gminnej, nie odnajduje właściwego zatrudnienia w innych sektorach, podejmuje zatem decyzje o migracji do innych regionów kraju.

Struktura ludności w gminie Bartoszyce jest korzystniejsza niż średnio w województwie i powiecie. Większy jest udział ludności w wieku produkcyjnym w gminie niż w województwie, czy w powiecie, co aktualnie jest zjawiskiem pozytywnym. Zmniejsza się jednak liczba ludzi w wieku przedprodukcyjnym, a zwiększa w poprodukcyjnym. W związku z czym prognozuje się, że struktura ludności gminy według ekonomicznych grup ludności będzie się pogarszać - wzrastać będzie ludność w wieku emerytalnym przy jednoczesnym spadku ludności młodej wchodzącej na rynek pracy. Gmina powinna zatem podjąć wszelkie działania w celu odwrócenia negatywnego trendu. Działania te należy ukierunkować w poprawę sytuacji na rynku pracy, poprawę atrakcyjności inwestycyjnej gminy, co pomogłoby stworzyć miejsca pracy miejscowej ludności młodej, nie tylko w sektorach rolnictwa i produkcji, ale również szeroko rozumianych usług.

6.2 BEZROBOCIE I POZIOM ZUBOŻENIA MIESZKAŃCÓW

Pozytywnym zjawiskiem w Gminie Bartoszyce jest zmniejszanie się liczby osób bezrobotnych. Spadkowi bezrobocia w Gminie towarzyszy jednocześnie spadek liczby gospodarstw domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej. Tendencja ta jest porównywalna do sytuacji w powiecie bartoszyckim, w którym również doszło do sporego spadku gospodarstw i osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej. Nie mniej jednak pomimo spadku bezrobocia, nadal jest on na wysokim poziomie i stanowi znaczący problem, który gmina poprzez swoje działania powinna zmniejszać.

Bezpośrednią przyczyną bezrobocia w gminie jest przeważający udział rolnictwa, przy małym udziale zakładów pracy z innych sektorów gospodarki. Ludność nie znajdując zatrudnienia na terenie gminy i jej najbliższego sąsiedztwa utrzymuje status bezrobotnego lub wyjeżdża z gminy na stałe do dalszych ośrodków miejskich. Problemem jest również brak inwestycji przemysłowych w regionie generujących miejsca pracy.

Dużą szansą jest przenoszenie części funkcji gospodarczych i związanych tym inwestycji poza obszar miasta, gdzie obszarów inwestycyjnych coraz bardziej ubywa. Bliskość miasta, jak również tranzyt drogami krajowymi i wojewódzkimi daje spore szanse na uatrakcyjnienie obszaru gminy pod względem inwestycji logistycznych, transportowych oraz przemysłowych.

Rozwój szeroko rozumianych usług, sieci komunikacyjnej, infrastruktury społecznej powinien być jednym z priorytetów gminy w celu zwiększenia atrakcyjności inwestycyjnej jej terenów, przyciągającej zewnętrznych inwestorów kreujących nowe miejsca pracy dla miejscowej ludności

Rozwój zatem budownictwa, sieci komunikacyjnej, infrastruktury technicznej, bazy noclegowej i gastronomicznej powinien być jednym z priorytetów gminy w celu zwiększenia atrakcyjności inwestycyjnej jej terenów, przyciągającej zewnętrznych inwestorów kreujących nowe miejsca pracy dla miejscowej ludności.

6.3 OBSŁUGA LUDNOŚCI

Kierunki rozwoju społecznego w zakresie obsługi ludności w gminie Bartoszyce opierać się powinny na podnoszeniu standardu istniejących usługowych obiektów publicznych i prywatnych, a także na tworzeniu nowych miejsc służących zaspokojeniu potrzeb miejscowej społeczności.

W związku z powyższym niezbędna jest modernizacja infrastruktury społecznej oraz poprawa jakości świadczonych dotychczas usług. Budowa nowych obiektów i urządzeń usługowych powinna być rozpatrywana w miarę pojawiającego się zapotrzebowania oraz rozwoju gospodarczego i demograficznego gminy.

Gminę Bartoszyce charakteryzuje ograniczony zakres dostępności usług specjalistycznych w jej granicach – ukierunkowanych na zaspokojenie potrzeb wyższych, które wpłynęłyby na poprawę jakości życia mieszkańców i wizerunek gminy. Ponadto wraz z planowanym rozwojem bazy turystycznej uwarunkowałyby atrakcyjność inwestycyjną gminy.

Funkcję głównego ośrodka usługowego w okresie perspektywicznym pełnić będzie nadal głównie Miasto Bartoszyce skupiające obiekty i urządzenia usługowe obsługujące ludność całej gminy, w tym administracja publiczna i ośrodki zdrowia. Ośrodki pomocnicze rozwijać się będą głównie w miejscowościach sąsiadujących bezpośrednio z miastem, te o najwyższej liczbie ludności oraz wzdłuż głównych tras komunikacyjnych: drogi krajowe nr 51 i 57, drogi wojewódzkiej nr 512, 592.

Funkcję ośrodków usługowych w okresie perspektywicznym pełnić będą zatem:

- **Bezledy** - główny ośrodek obsługi, skupiający urządzenia usługowe obsługujące ludność całej gminy; ośrodek o najwyższej w gminie liczbie ludności oraz leżący przy drodze krajowej nr 51;

- **Dąbrowa** - ośrodek równoważenia rozwoju na obszarze gminy (pomocniczy w stosunku do Bezled) obsługujący mieszkańców centralnej i północnej części gminy; najbliżej położony miasta, odciążający główny ośrodek gminy;

- **Kinkajmy** - ośrodek równoważenia rozwoju na obszarze gminy (pomocniczy w stosunku do Bezled) obsługujący mieszkańców środkowej części gminy; lokalizacja w części gminy bogatej przyrodniczo daje możliwości obsługi ludności w zakresie obsługi turystycznej; ośrodek posiada bliski dostęp międzynarodowego szlaku rowerowego Green Velo.

- **Galiny** - ośrodek równoważenia rozwoju na obszarze gminy (pomocniczy w stosunku do Bezled) obsługujący mieszkańców południowej części gminy; lokalizacja wzdłuż drogi krajowej nr 57, posiadająca urządzenia obsługujące mieszkańców gminy oraz potencjał rozwoju inwestycyjnego dla gałęzi gospodarki pozarolniczych.

Miasto Bartoszyce leżące poza granicami administracyjnymi gminy będzie w najbliższym okresie perspektywicznym głównym ośrodkami koncentracji urządzeń usługowych, w tym samorządowych i komercyjnych obsługujących także mieszkańców gminy wiejskiej Bartoszyce. Głównym największym ośrodkiem na terenie gminy będą Bezledy wraz z ośrodkami pomocniczymi.

Określając prognozę demograficzną czynniki zewnętrzne jak i wewnętrzne wskazują na utrzymywanie się tendencji spadku liczby ludności. Biorąc jednak pod uwagę prognozę długoterminową oraz podejmowane działania na skalę krajową w zakresie odwrócenia negatywnego trendu przyrostu naturalnego (programy i pomoc rządowa, unijna, aktywizacja społeczeństwa, rozwój gospodarki krajowej) można spodziewać się, że w dłuższym okresie czasu nastąpi zahamowanie spadku liczby ludności, a nawet jej stopniowy wzrost. W związku z powyższym w przypadku wzrostu przyrostu liczby mieszkańców w Gminie Bartoszyce może zaistnieć potrzeba budowy podstawowych urządzeń usługowych (przedszkole, szkoła filialna, placówka upowszechniania kultury, urządzenia sportowo-rekreacyjne) oraz wyznaczenia obszarów predysponowanych jako inwestycyjne. Zdecyduje o tym skala i dynamika rozwoju głównego ośrodka gminnego. Lokalizacja obszarów inwestycyjnych oraz podstawowych urządzeń usługowych powinna być rozstrzygnięta w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Sołectwa Dąbrowa, Połęcz, Wawrzyny, Falczewo w dalszej perspektywie rozwoju

predysponują do pełnienia funkcji głównie mieszkaniowo – usługowych. Prognozuje się, że część ludności przenosić się będzie z obszaru miasta do miejscowości przyległych, głównie w celach mieszkaniowych. Rozwój mieszkalnictwa poniesie za sobą z kolei rozwój drobnych usług niezbędnych na nowych mieszkańców – handlu, usług kosmetycznych czy zdrowotnych.

W pozostałych miejscowościach będą funkcjonowały głównie komercyjne urządzenia usługowe takie jak: placówka gastronomiczna, urządzenia sportowo-rekreacyjne, zakłady usługowe, obiekty handlowe i noclegowe oraz inne w zależności od wykazanych potrzeb i aspiracji lokalnej społeczności i przybywających turystów.

Nieuciążliwe urządzenia usługowe mogą być lokalizowane w granicach istniejącego zainwestowania miejscowości.

Projektowana zabudowa usługowa

Nowa zabudowa usługowa swoją formą architektoniczną powinna nawiązywać do cech architektury regionalnej. Na potrzeby usług publicznych lub turystycznych można zaadaptować obiekty, które w wyniku wprowadzonych zmian przestają służyć celom, dla jakich zostały wybudowane (np. budynki poszkolne) albo obiekty zabytkowe po ich rewitalizacji i dostosowaniu do pełnienia nowych funkcji.

W celu poprawy warunków funkcjonowania, podnoszenia standardu istniejących obiektów samorządowych należy podjąć działania remontowo-modernizacyjne budynków oraz urządzenia zajmowanych działek.

6.4 MIESZKALNICTWO

Poprawa sytuacji mieszkaniowej w okresie perspektywicznym warunkowana będzie zwiększeniem dostępności mieszkań dla wszystkich grup ludności oraz podniesieniem standardu istniejących zasobów.

Gmina Bartoszyce posiada duże zasoby terenowe dla budownictwa mieszkaniowego, w tym głównie w miejscowościach:

- Bezledy – rozwój zabudowy wielorodzinnej, jednorodzinnej;
- Dąbrowa, Połęcz, Wawrzyny, Falczewo – rozwój zabudowy jednorodzinnej i zagrodowej;
- Kinkajmy – rozwój zabudowy jednorodzinnej, zagrodowej oraz rekreacji indywidualnej i rezydencjalnej.
- Galiny – rozwój zabudowy jednorodzinnej, zagrodowej oraz rekreacji indywidualnej i rezydencjalnej.

Zarówno w miejscowościach wyżej wymienionych jak i w pozostałych nowe budownictwo mieszkaniowe realizowane będzie na wolnych terenach zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Główne kierunki rozwoju zabudowy mieszkaniowej zostały określone na załącznikach graficznych, stanowiących załącznik nr 2 i 4 do niniejszego Studium.

Ponad to tereny położone najbliżej linii kolejowych, narażone na oddziaływanie hałasu, powinny być przeznaczone pod zabudowę/zagospodarowanie, dla których nie jest wymagane dotrzymywanie dopuszczalnych poziomów hałasu. Należy dążyć do zmiany przeznaczenia tych terenów oraz zasad ich zagospodarowania w celu ograniczenia narażenia ludzi na uciążliwość akustyczne.

Rewitalizacja istniejącej zabudowy

W przyszłości wskazana jest rewitalizacja istniejącej zabudowy wielorodzinnej po państwowych gospodarstwach rolnych.

Ważnym działaniem będzie rewaloryzacja budynków mieszkalnych wchodzących w skład zasobu komunalnego w celu poprawy ich stanu technicznego, podniesienia standardu oraz zachowania walorów kulturowych gminy.

Planowane kierunki rozwoju mieszkaniowego zasobu gminy:

Działania zmierzające do poprawy wykorzystania i racjonalnej gospodarki mieszkaniowym zasobem Gminy to w szczególności:

- systematyczna dbałość o istniejący zasób mieszkaniowy, poprawa stanu technicznego lokali i budynków oraz dochodzenie do założonych standardów;
- odzyskiwanie substandardowych lokali z przeznaczeniem na lokale socjalne;
- bieżąca windykacja należności czynszowych oraz podejmowanie innych działań w celu zapewnienia regularnego i terminowego otrzymywania należności z tytułu czynszu;
- wspieranie najemców w zakresie wykonywania ulepszeń w lokalu, mających na celu podniesienie standardu technicznego lokalu;
- stymulowanie aktywności mieszkańców w zakresie zamian lokali, w celu dostosowania standardu i wielkości lokalu mieszkalnego do możliwości finansowych i stanu rodzimego najemcy;
- zmniejszenie liczby wspólnot mieszkaniowych z niskim udziałem Gminy poprzez sprzedaż ostatnich lokali gminnych - gmina będzie również dokonywała sprzedaży mieszkań komunalnych na rzecz ich najemców co będzie miało m. in. wpływ na zracjonalizowanie gospodarowania zasobem mieszkaniowym Gminy, obniżenie kosztów utrzymania MZG, pozyskanie środków na utrzymanie MZG i pozyskiwanie środków na inwestycje mieszkaniowe Gminy;
- weryfikacja sposobu użytkowania lokali: ustalanie sytuacji wynajęcia, podnajęcia, oddania do bezpłatnego używania bez zgody wynajmującego oraz ustalanie czy najemca nie posiada tytułu prawnego do innego lokalu.

Prowadzenie prawidłowej gospodarki nieruchomościami jest możliwe, gdy gmina posiada odpowiednie zasoby gruntów na obszarach o wzmożonym ruchu inwestycyjnym. Są one także niezbędne dla realizacji celów publicznych.

W związku z powyższym Samorząd Gminy celem powiększenia zasobów gruntów komunalnych powinien koncentrować się na:

- nabywaniu gruntów w rejonach, w których będą podjęte uchwały o sporządzaniu planów miejscowych;
- nabywanie nieruchomości po korzystnych cenach z wolnego rynku;
- korzystanie z prawa pierwokupu, na terenach objętych działaniami w strategii gminy.

W celu racjonalnego gospodarowania mieszkaniowym zasobem komunalnym, zaleca się opracowanie strategii gospodarowania mieniem komunalnym rozumianej jako proces utrzymania, rozwoju (przekształcania), zbywania i pozyskiwania nieruchomości do zasobu gminnego.

7. Kierunki rozwoju układu komunikacyjnego

Obsługę komunikacyjną gminy zapewniają drogi o następujących parametrach technicznych: główne ruchu przyspieszonego (GP), główne (G), zbiorcze (Z), lokalne (L) i dojazdowe (D). Ze względu na klasyfikację administracyjną na układ komunikacyjny gminy składają się drogi krajowe, wojewódzkie, powiatowe i gminne. Drogową dostępność komunikacyjną gminy Bartoszyce jest na stosunkowo dobrym poziomie.

Na podstawie uwarunkowań rozwoju Gminy Bartoszyce założono podział funkcjonalny dróg na układ:

- nadrzędny;
- podstawowy;
- uzupełniający.

7.1. UKŁAD NADRZĘDNY

W układzie nadrzędnym znajdują się:

- Nr 51 (Granica Państwa – Bezledy – Bartoszyce – Lidzbark Warmiński – Dobre Miasto – Olsztyn – Olsztynek), która mimo przypisanej jej klasy technicznej GP, nie spełnia jej założeń i wymaga przebudowy.
- Nr 57 (Bartoszyce – Biskupiec – Szczytno – Przasnysz – Pułtusk) w klasie technicznej G (droga główna), która będzie dostosowywana do parametrów technicznych klasy GP.
- Droga wojewódzka nr 512 Pieniężno – Górowo Iław. – Bartoszyce (klasa techniczna G)
- Droga wojewódzka nr 592 Bartoszyce – Kętrzyn – Giżycko (klasa techniczna G).

Wyżej wymienione drogi krajowe stanowią połączenie dla gminy z drogami krajowymi nr 53 oraz 16. Natomiast elementem kluczowym dla gminy Bartoszyce jest połączenie komunikacyjne z Obwodem Kaliningradzkim. Droga wojewódzka nr 592 łączy Bartoszyce z Giżyckiem, zaś DW nr 512 stanowi korytarz transportowy gminy na zachód w kierunku morza Bałtyckiego.

7.2. UKŁAD PODSTWOWY

Podstawowym układem komunikacyjnym w gminie Bartoszyce jest:

- Droga wojewódzka nr 512 – (Bartoszyce – Szczurkowo (klasa techniczna Z))
- Droga powiatowa nr 1386N – (Kicina – Piasek – Bezledy – Łoskajmy)
- Droga powiatowa nr 1400N – (Krekole – Galiny – Maszewy)
- Droga powiatowa nr 1394N – (Witki - Sępól - Dietrichowo - Gierkiny)

Zadaniem układu podstawowego jest uzupełnienie układu nadrzędnego oraz usprawnienie powiązań pomiędzy poszczególnymi częściami gminy. Funkcję taką pełni droga wojewódzka nr 512 prowadząca do terenów nadgranicznych w Szczurkowie i łącząca północno – wschodnią część gminy z miastem Bartoszyce. Dodatkowo podstawowy układ komunikacyjny gminy uzupełnia droga powiatowa nr 1386N łącząca drogę wojewódzką nr 512 z drogą krajową nr 51i biegnącą przez największą miejscowość gminy – Bezledy. Do powyższego układu zaliczyć można również drogę powiatową nr 1400N łączącą DK nr 57 z DW nr 592 oraz drogę powiatową nr 1394N wychodzącą w kierunku Sępola.

7.3. UKŁAD UZUPEŁNIAJĄCY

Układ uzupełniający tworzą pozostałe drogi powiatowe i gminne zapewniające obsługę poszczególnych miejscowości gminy. Do grupy tego układu zalicza się również drogi dojazdowe do gruntów rolnych i leśnych. W celu usprawnienia ruchu gminnego i międzygminnego należy dążyć do przebudowy i remontów dróg powiatowych i gminnych oraz utrzymywać je w należytych stanie. Priorytetowo powinny być remontowane drogi obsługujące największą ilość

mieszkańców i leżące na obszarach o największej w skali gminy aktywności gospodarczej oraz odcinki o największych zagrożeniach funkcjonowania ruchu. Budowa nawierzchni utwardzonych w nadchodzących latach powinna być jednym z najważniejszych zadań gminy, ze względu na słaby stan techniczny wielu dróg lokalnych.

Wytyczne projektowe dla dróg:

- W przypadku dróg krajowych i wojewódzkich parametry, w tym odstęp między skrzyżowaniami, szerokość w liniach rozgraniczających, lokalizację urządzeń sieci infrastruktury technicznej, lokalizację reklam emitujących zmienne światło oraz odległość obiektów budowlanych od zewnętrznej krawędzi jezdni powinny wynikać z przepisów odrębnych. Przy projektowaniu nowej zabudowy, w szczególności mieszkaniowej, należy uwzględnić potencjalne uciążliwości związane z hałasem i drganiami. Rozwiązania techniczne powinny zmniejszać uciążliwości związane z hałasem i drganiami do dopuszczalnego poziomu zgodnego z przepisami odrębnymi.
- Projektowane sieci infrastruktury technicznej należy lokalizować poza pasem drogi krajowej i prostopadle do osi drogi.
- Drogi powiatowe w rozumieniu ustawy o drogach publicznych powinny spełniać wymagania techniczne i użytkowe określone dla klasy Z. Minimalną szerokość jaką należy zachować dla dróg powiatowych to 20 m jak dla klasy Z. W związku z powyższym w przypadku dróg klasy L należy zarezerwować 20 m szerokości pasa drogowego pod ewentualną przebudowę dróg, tak jak dla klasy Z.
- Przy poruszaniu się drogami powiatowymi należy respektować aktualnie obowiązujące ograniczenia, a w przypadku konieczności wprowadzenia w przyszłości nowych lub zmiany istniejących należy dostosować rodzaj transportu do wprowadzonych ograniczeń.
- Każdorazowo w przypadku konieczności wykonania nowych zjazdów z wyżej wymienionych dróg powiatowych należy wystąpić do właściwego terenowo Zarządu Dróg Powiatowych o wydanie decyzji zezwalającej na ich lokalizację.
- Drogi gminne należy projektować w klasie L (lokalna) lub D (dojazdowa) i zabezpieczyć dla nich pas drogowy: szerokość ulicy w liniach rozgraniczających dla dróg klasy „L” powinna wynosić co najmniej 12,0 m dla ulic o przekroju jednojezdniowym, a dla dróg klasy „D” - co najmniej 10,0 m.

Dostosowanie parametrów dróg do obciążenia ruchem pojazdów wysokotonażowych

Zlokalizowane na terenie gminy złoża surowców kruszyw naturalnych, w przypadku przystąpienia do ich eksploatacji, komunikacyjnie będą obsługiwane przez drogi publiczne gminne, powiatowe, wojewódzkie. W związku z tym, że transport związany z eksploatacją kruszyw ma negatywne oddziaływanie na wszystkie kategorie dróg, dopuszczalne naciski pojedynczej osi pojazdu na nawierzchnię jezdni nie mogą przekroczyć faktycznej nośności tych dróg.

Układ kolejowy

Obecnie na terenie gminy Bartoszyce nie ma czynnych pasażerskich linii kolejowych. Od 2001 roku ze względu na nieczynne kolejowe przejście graniczne Głomno - Bągrationowsk oraz zły stan techniczny torów odbywa się tylko ruch towarowy na odcinku Białystok – Bartoszyce. W celu podniesienia kolejowej dostępności komunikacyjnej gminy Bartoszyce należy podjąć wszelkie działania prowadzące do modernizacji i otwarcia przejścia kolejowego w Głomnie. Ponowne uruchomienie ruchu kolejowego na obszarze gminy przyczyni się do wzrostu jej gospodarczej konkurencyjności oraz może stanowić impuls dla inwestorów do lokalizacji na terenie gminy przedsiębiorstw oraz zakładów produkcyjnych.

W przypadku zagospodarowania gruntów usytuowanych w bezpośrednim sąsiedztwie linii kolejowej należy bezwzględnie każdorazowo mieć na uwadze n/w przepisy:

- Ustawa o transporcie kolejowym;
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z 8 sierpnia 2008r. w sprawie wymagań w zakresie odległości i warunków dopuszczających usytuowanie drzew i krzewów, elementów ochrony akustycznej i wykonywania robót ziemnych w sąsiedztwie linii kolejowej, a także sposobu urządzania i utrzymywania zasłon odśnieżnych oraz pasów przeciwpożarowych;
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku;
- Rozporządzenie Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dn. 10 września 1998r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budowle kolejowe i ich usytuowanie;
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie;
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 20.10. 2015r. ws warunków technicznych jakim powinny odpowiadać skrzyżowania linii kolejowych oraz bocznic kolejowych z drogami i ich usytuowania – obszar trójkątów widoczności musi być bezwzględnie wolny od jakichkolwiek przeszkód mogących ograniczać widoczność pojazdu szynowego z drogi;
- Ustawa z dn. 7 lipca 1994r. Prawo budowlane.

Szlaki turystyczne

Zgodnie z założeniami Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Warmińsko – Mazurskiego na terenie gminy Bartoszyce projektowane są następujące działania z zakresu rozwoju turystyki. Działania te są jednocześnie inwestycjami celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym:

- Trasy rowerowe w Polsce Wschodniej – GreenVelo – inwestycja wykonana w roku 2015;
- Łyna Alle Ława - utworzenie szlaku turystycznego rzeką Łyną poprzez rozwój infrastruktury podstawowej dla turystyki wodnej, rozwój bazy noclegowej i turystycznej.

Wytyczne:

- Dopuszcza się ruch rowerowy na wszystkich drogach publicznych o małym natężeniu ruchu. Zwiększenie ruchu rowerowego i napływ turystów stworzy szanse na wzrost popytu na usługi w zakresie obsługi ruchu turystycznego - świadczone głównie przez firmy z sektora małych i średnich przedsiębiorstw. Dzięki trasom rowerowym zwiększy się zapotrzebowanie między innymi na usługi gastronomiczne i noclegowe.
- Przy projektowaniu ścieżek pieszo-rowerowych oraz szlaków rowerowych należy zadbać o ich połączenia. W ramach przedsiębiorczości własnej mieszkańców gminy szlaki rowerowe powinny być uzupełnione urządzeniami typu: miejsca widokowe, miejsca biwakowe, mała gastronomia, itp.
- Ścieżki rowerowe należy lokalizować poza pasem drogowym dróg krajowych, niezależnie od niwelety i przekroju drogi krajowej.

Polityka przestrzenna gminy w zakresie komunikacji przedstawia się następująco:

Na terenie gminy Bartoszyce obserwowany jest regularny wzrost natężenia ruchu samochodowego i ciężarowego zwłaszcza w ciągu dróg krajowych oraz wojewódzkich. Jednym z głównych elementów powodujących wzmożony ruch tranzytowy na obszarze gminy jest jej położenie przy granicy z Obwodem Kaliningradzkim wraz z przejściem granicznym w Bezledach. Zgodnie z danymi zawartymi w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa ruch tranzytowy na drodze krajowej nr 51 przekracza 10 000 pojazdów na dobę.

W związku z tym planowana jest budowa obwodnicy miasta Bartoszyce w jej ciągu.

Według opracowania z 2010r. pn. „Studium Techniczno-Ekonomiczno-Środowiskowe (etap II) budowy obwodnicy Bartoszyce” rozpatrywane są dwa warianty trasy obwodnicy (zachodni i wschodni). Prace projektowe dla obwodnicy nie są aktualnie kontynuowane, a ww. opracowanie wymaga aktualizacji. Istotnym jest jednak, że Ministerstwo Infrastruktury w lutym 2022r. ogłosiło rządowy Program Budowy 100 obwodnic na lata 2020-2030. W załączniku nr 2 do Programu, w województwie warmińsko-mazurskim wpisano m.in. obwodnicę Bartoszyce w ciągu drogi krajowej nr 51.

Innymi działaniami, które należałoby podjąć na terenie gminy w zakresie infrastruktury jest modernizacja istniejącej sieci w tym zmiana parametrów technicznych dróg krajowych nr 51 i 57 oraz dróg wojewódzkich. Dla potrzeb rozbudowy dróg krajowych wskazuje się do zarezerwowania pas terenu o szerokości 80m w liniach rozgraniczających dla rozbudowy DK 51 i pas o szerokości 30 m w liniach rozgraniczających dla rozbudowy DK 57.

Na terenie gminy Bartoszyce znajduje się 25 dróg powiatowych. Standard techniczny dróg niższych kategorii na terenie gminy jest niezadawalający. Duża część z nich to drogi wąskie, o uszkodzonej nawierzchni, a niektóre żwirowe lub gruntowe. Sytuacja taka wynika m. in. z tego, że gmina Bartoszyce należy do grupy największych obszarowo gmin w Polsce, a co za tym idzie sieć dróg jest bardzo duża, a ich utrzymanie wymaga znacznych nakładów finansowych. Poprawa stanu infrastruktury drogowej powinna stać się jednym z głównych celów strategicznych gminy, gdyż sprzyjać to będzie jej ogólnemu rozwojowi, a zwłaszcza sektora gospodarczego, turystycznego – rekreacyjnego i mieszkaniowego.

Do najważniejszych działań z zakresu infrastruktury drogowej, których realizację planuje się w ciągu najbliższych lat, trzeba więc zaliczyć:

- przebudowę drogi krajowej nr 51: granica państwa – Bezledy – Bartoszyce – Lidzbark Warmiński – Dobre Miasto – Olsztyn – Olsztynek (droga nie spełnia parametrów założonej klasy GP),
- przebudowę drogi krajowej nr 57: Bartoszyce – Biskupiec – Szczytno – Przasnysz – Pułtusk do klasy GP,
- budowę obwodnicy miasta Bartoszyce,
- przebudowę dróg powiatowych (m. in. nr 1400N na odcinku Galiny-Maszewy, nr 1354N na odcinku Tolko - Pieszkowo oraz nr 1354N na odcinku Tolko – Pieszkowo – Głądy).

8. Kierunki rozwoju infrastruktury technicznej

8.1 GOSPODARKA WODNA I ŚCIEKOWA

Większość miejscowości Gminy posiada zbiorowe ujęcia wody i jest zwodociągowana siecią rozdzielczą bądź przesyłową magistralną. Procent miejscowości zwodociągowanych według ilości mieszkańców korzystających z sieci wynosi blisko 98,7 %.

Wydajność istniejących ujęć wody obecnie jest wystarczająca. Dla potrzeb perspektywicznych przewiduje się rozbudowę istniejących ujęć wody.

Zgodnie z Dyrektywą 98/83/RWE należy zwrócić szczególną uwagę na jakość wody i jej wpływ na zdrowie ludności. W związku z tym istnieje konieczność modernizacji i wymiany sieci wodociągowych zużytych, i wykonanych z nieodpowiedniego materiału, ponieważ nie dają one możliwości przesyłu wody odpowiedniej jakości.

Generalnie gospodarka wodna nie stanowi bariery rozwojowej gminy. Budowa i rozbudowa sieci wodociągowej uzależniona jest jedynie od możliwości finansowych gminy.

Wskazania rozwoju gospodarki wodociągowej:

- ✓ W celu ochrony środowiska, należy dążyć do objęcia całej ludności gminy siecią wodociągową zbiorczą, zwłaszcza na terenach zabudowy kolonijnej.
- ✓ Na terenach zlewni jezior, wraz z rozwojem zainwestowania, konieczne jest uzupełnienie sieci wodociągowych równoległe z rozbudową systemów kanalizacji sanitarnej.
- ✓ Należy podjąć działania w zakresie racjonalizacji zużycia wody poprzez monitoring i badania sieci w celu lokalizacji i likwidacji wycieków
- ✓ dalszy rozwój sieci wodociągowej i kanalizacyjnej na terenie gminy, w tym możliwość budowy nowych ujęć wody oraz stacji uzdatniania wody, zwłaszcza uzbrojenie w sieć wodociągową i kanalizacyjną terenów objętych miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, zgodnie z ich treścią.

Gmina Bartoszyce jest bardzo słabo skanalizowana. W 2021 roku z sieci kanalizacyjnej korzystało 5073 osób t.j. 47,8% mieszkańców gminy. W ostatnich 10 latach widoczny jest jednak wzrost dynamiki rozbudowy infrastruktury kanalizacyjnej. W latach 2013- 2021 długość czynnej sieci kanalizacyjnej zwiększyła się z 27,3 km w roku 2013 do 77 km w roku 2021 (prawie trzykrotnie).

Wskazania rozwoju gospodarki ściekowej:

- ✓ Duże rozproszenie osadnictwa w poważnym stopniu utrudnia objęcie zorganizowanymi systemami odprowadzania i oczyszczania ścieków z całego obszaru gminy. Dla zabudowy rozproszonej, dla których podłączenie do sieci kanalizacji zbiorczej jest nieopłacalne ze względu na odległość od istniejących i projektowanych sieci, dopuszcza się rozwiązania indywidualne w postaci miniczyszczalni obsługujących daną jednostkę osadniczą lub atestowanych zbiorników bezodpływowych;
- ✓ Wszystkie nowopowstające obiekty utylizacji ścieków powinny mieć punkt zlewny dla ścieków dowożonych z miejscowości mniejszych i zabudowy rozproszonej nieskanalizowanej. Proponuje się tworzenie zbiorczych systemów kanalizacji w postaci lokalnych oczyszczalni ścieków dla całych miejscowości.
- ✓ Na terenach odpornych na antropopresję dopuszcza się stosowanie systemów utylizacji indywidualnej po uprzednich szczegółowych badaniach hydrogeologicznych wskazujących możliwości odprowadzenia ścieków oczyszczonych w grunt. Dopuszcza się odprowadzenie ścieków do szczelnych zbiorników bezodpływowych na wyżej wymienionych terenach.
- ✓ Zorganizowane odprowadzanie i oczyszczanie ścieków z terenów usługowych, zakładów produkcyjnych i przemysłowych.
- ✓
- ✓ Należy podjąć działania racjonalizujące wprowadzanie ścieków poprzez rozdział wód deszczowych od ścieków, poprzez badania pod kątem przyłączeń urządzeń kanalizacji deszczowej, monitoring i badania sieci w celu lokalizacji pęknięć i uszkodzeń powodujących dostawanie się do kanalizacji wód obcych oraz monitorowanie i racjonalizację procesu transportowania ścieków.

Gmina Bartoszyce dąży do nieustannego rozwoju sieci wodociągowej i kanalizacyjnej. Świadczą o tym zadania do realizacji wpisane w „Strategii Rozwoju Gminy Bartoszyce na lata 2015-2022” oraz w „Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Bartoszyce na lata 2016-2030”:

- ✓ budowa sieci kanalizacji sanitarnej w gminie Bartoszyce obszar C,
 - ✓ kanalizacja sanitarna grawitacyjno – tłoczna: Dąbrowa – Bartoszyce, Sędławki – Bartoszyce, Kosy - Kinkajmy,
 - ✓ modernizacja SUW w Łabędniku,
 - ✓ budowa sieci wodociągowej z Galinek do miejscowości Kosy, Gromki, Bieliny, oraz z Łabędnika do miejscowości Sokolica, Spurgle, Gruda,
 - ✓ budowa kanalizacji sanitarnej w Bezledach i Łabędniku.

Dodatkowo Plan zadań ochronnych obszaru Natura 2000 Torfowiska Źródłiskowe koło Łabędnika wskazuje konieczność podłączenia do kanalizacji zabudowań w miejscowościach Łabędnik, Sokolica i Spurgle.

Wzrost skanalizowania gminy przyczyni się do podniesienia jakości życia mieszkańców, wpłynie także znacząco na poziom ochrony środowiska. Poprawa stanu środowiska oddziaływać będzie na wzrost atrakcyjności inwestycyjnej, osiedleńczej i turystycznej, co sprzyjać będzie harmonijnemu rozwojowi gminy.

W ramach rozwoju gospodarki wodno-ściekowej wskazuje się zasadność opracowania kompleksowego systemu gospodarki wodno-ściekowej na terenie gminy, uwzględniający tereny o szczególnym narażeniu na zanieczyszczenie gruntu oraz wód powierzchniowych i podziemnych. Szczególnej uwadze należy poddać tereny słabo izolowane od powierzchni ziemi w obszarze wydobywania kopalin, tereny położone w pobliżu rzek i zbiorników wodnych. Należy również uwzględnić wyznaczony obszar ochrony głównego zbiornika wód podziemnych oraz występujące na terenie gminy obszary zagrożenia powodziowego.

8.2 GOSPODARKA GAZOWA

Przez teren gminy Bartoszyce przebiegają gazociągi wysokiego ciśnienia:

- Olsztyn– Bartoszyce– DN 100,
- Kętrzyn- Bartoszyce– DN 200.

Dla w/w gazociągów obowiązują strefy kontrolowane (określone w Rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 26.04.2013r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać sieci gazowe i ich usytuowanie) z ograniczeniami w zagospodarowaniu oraz ograniczenia praw własności właścicieli gruntów nad gazociągami – związane z zagwarantowaniem dostępności do gazociągu dla służb eksploatacyjnych Operatora Systemu Dystrybucyjnego.

Strefa kontrolna jest to obszar wyznaczony po obu stronach osi gazociągu, którego linia środkowa pokrywa się z osią gazociągu, w którym przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się transportem gazu ziemnego, podejmuje czynności w celu zapobieżenia działalności mogącej mieć negatywny wpływ na trwałość i prawidłowe użytkowanie gazociągu.

Zatwierdzony przez Urząd Regulacji Energetyki w dniu 4 kwietnia 2014 „Plan Rozwoju Operatora Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A. w zakresie zaspokojenia obecnego i przyszłego zapotrzebowania na paliwa gazowe na lata 2024-2033” nie zakłada rozbudowy systemu przesyłowego na obszarze gminy Bartoszyce.

Plan rozwoju Polskiej Spółki Gazowniczej sp. z o.o. na lata 2022 – 2026 nie przewiduje budowy ani wymiany stacji gazu ziemnego.

Z powodu bardzo niskiego stopnia gazyfikacji gminy Bartoszyce należy przewidywać wzrost wykorzystania gazu sieciowego szczególnie w miejscowościach sąsiadujących z miastem Bartoszyce. Szacuje się, że dominującym źródłem ogrzewania dla nowych budynków w już zgazyfikowanych wsiach Połęcz, Wawrzyny, Okopa i Wiatrak będzie gaz. W obecnej chwili nie planuje się gazyfikacji kolejnych miejscowości w gminie, jednakże położenie większych miejscowości t.j. Dąbrowa, Sędławki, Płęsy w pobliżu już istniejącej sieci lub powstanie większych zakładów przemysłowych może w przyszłości spowodować jej rozbudowę.

Na terenie gminy Bartoszyce obowiązuje koncesja na poszukiwanie węglowodorów Górowo Iławskie 47/2001/p. Na terenie objętym koncesją prowadzone będą badania geofizyczne i wiercenia oraz budowa gazociągów od nowo powstałych odwiertów do ośrodków zbiorczych.

Wskazania:

- Zaopatrzenie w gaz będzie możliwe na warunkach technicznych określonych przez operatora sieci gazowej, w przypadku uzyskania odpowiednich wskaźników opłacalności ekonomicznej dla operatora oraz istnienia technicznych możliwości zasilania z sieci gazowej;
- W strefach kontrolnych nie należy wznosić obiektów budowlanych, urządzać stałych składów i magazynów, sadzić drzew i krzewów oraz podejmować działalności mogącej zagrozić trwałości gazociągu podczas jego eksploatacji. Ponad to przy scalaniu lub podziale nieruchomości gruntowych lub działek objętych studium należy przewidzieć dostępność do infrastruktury technicznej.
- Wszelkie prace w strefach kontrolnych mogą być prowadzone tylko po wcześniejszym uzgodnieniu sposobu ich wykonania z właściwym operatorem sieci gazowej.
- W przypadku planowania szczegółowych zadań inwestycyjnych na terenie objętym studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, należy w stosunku do sieci gazowej uwzględnić przepisy wynikające z Rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 26.04.2013 w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać sieci gazowe i ich usytuowanie oraz dokonać uzgodnień lokalizacyjnych w Polskiej Spółce Gazownictwa sp. z o.o. Zakład Gazowniczy w Olsztynie.
- W liniach rozgraniczających dróg i na terenach o innym przeznaczeniu (mieszkaniowym, usługowym, przemysłowym, terenach zieleni) oraz strefach kontrolowanych istniejących gazociągów umożliwia się budowę, przebudowę i rozbudowę sieci gazowej.
- Zasady przebudowy sieci gazowej należy wykonywać na podstawie warunków określonych przez zarządcę istniejącej sieci.

8.3 GOSPODARKA CIEPLNA

Istniejące źródła ciepła zaspokajają poszczególnych odbiorców, jednakże stan techniczny tych obiektów w większości nie odpowiada obowiązującym normom, a ich niska sprawność, wysoki poziom emisji zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego czy wysokie koszty eksploatacji sprawiają, że stają się one nieekonomiczne. W związku z tym zachodzi konieczność modernizacji źródeł ciepła, co prowadzi do racjonalizacji wykorzystania energii i ochrony powietrza atmosferycznego. Jest to zgodne z planem gospodarki niskoemisyjnej, która zakłada zaopatrzenie w ciepło ze źródeł niskoemisyjnych konwencjonalnych jak drewno, odpady przetwórstwa drewna, energia elektryczna, gaz, oraz pompy ciepła, panele słoneczne itp.

Źródłem ciepła w gospodarstwach domowych na terenie gminy są głównie piece na węgiel, ekogroszek, drewno oraz olej i gaz. Scentralizowana sieć ciepłownicza w gminie Bartoszyce występuje jedynie w większych miejscowościach i dotyczy zabudowy wielorodzinnej. Kotłownie osiedlowe zlokalizowane są w: Bezledach, Tolku, Łabędniku i Galinach.

Żużycie energii cieplnej w gminie Bartoszyce można podzielić na:

- zużycie na cele socjalno-bytowe w budynkach mieszkalnych – ogrzewanie pomieszczeń i przygotowanie ciepłej wody użytkowej,
- ciepło zużywane przy produkcji rolnej,

- zużycie na cele technologiczne,
- zużycie w budynkach administracji publicznej i zakładach pracy.

Zakłada się, że zapotrzebowanie na energię ciepłą w gminie Bartoszyce będzie spadać w kolejnych latach. Czynniki wpływającymi na spadek zużycia energii ciepłej są:

- termomodernizacja budynków,
- modernizacja instalacji ciepłych,
- budowa nowych budynków o niskiej charakterystyce zapotrzebowania na energię ciepłą,
- modernizacja lub przebudowa kotłowni osiedlowych,
- ogólny spadek liczby mieszkańców w gminie.

Za najkorzystniejszy kierunek rozwoju w zakresie zaspokojenia potrzeb energetycznych, uznano stopniową eliminację węgla i jego pochodnych na rzecz paliw o niższej emisyjności zanieczyszczeń takich jak: olej opałowy, słoma czy drewno. Wskazany jest również rozwój gminy oparty na odnawialnych źródłach energii.

Rozwój gospodarki ciepłej na terenie gminy Bartoszyce powinien odbywać się w kierunku optymalizacji wykorzystania produkowanego ciepła. Obejmuje to działania mające na celu ograniczenie strat ciepłych w budynkach poprzez poprawę efektywności energetycznej budynków (izolacja cieplna, wymiana stolarki okiennej i drzwiowej), modernizację instalacji ciepłych (np. pieców) oraz oszczędne i efektywne wykorzystanie zasobów energetycznych. Propagowanie takich działań pozwoli na redukcję zużycia energii i ograniczenie emisji zanieczyszczeń do powietrza. Na zmianę zapotrzebowania w ciepło ma wpływ wiele czynników pośrednich i bezpośrednich, do których można zaliczyć przede wszystkim: zmienną liczbę ludności, działania termomodernizacyjne w zakresie istniejących budynków, racjonalizacja zużycia energii oraz potrzeby nowego budownictwa.

8.4 GOSPODARKA ODPADAMI

Gmina Bartoszyce należy do Regionu Centralnego gospodarki odpadami komunalnymi. Na terenie gminy znajduje się regionalna instalacja do przetwarzania odpadów komunalnych (składowisko odpadów, kompostownia odpadów zielonych i innych bioodpadów) zlokalizowana w miejscowości Wysieka. W 2012 roku rekultywacji poddano kwaterę składowiska. Od 2016 r. funkcjonuje kwatera odpadów niebezpiecznych (azbest). Na terenie składowiska możliwa jest lokalizacja instalacji wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii. Odpowiedzialność za organizację gospodarki odpadami na terenie gminy ponosi Zakład Gospodarki Odpadami Sp. z o.o. w Bartoszycach.

Cele i kierunki rozwoju gospodarowania odpadami na terenie gminy:

- a) utrzymanie tendencji oddzielenia wzrostu ilości wytwarzanych odpadów od wzrostu gospodarczego kraju wyrażonego w PKB,
- b) minimalizacja ilości wytwarzanych odpadów, w szczególności niebezpiecznych, ograniczenie marnotrawstwa żywności,
- c) ograniczenie uciążliwości odpadów dla środowiska, poprzez działania na etapach wydobywania surowców, produkcji i konsumpcji,
- d) wysoki poziom selektywnego zbierania odpadów, głównie odpadów niebezpiecznych i odpadów przeznaczonych do recyklingu,
- e) wysoki poziom ponownego użycia produktów, odzysku, recyklingu,
- f) składowanie odpadów ograniczone do minimum,
- g) remediacja terenów zanieczyszczonych oraz rekultywacja terenów zdegradowanych, w tym nielegalnych i nieczynnych składowisk odpadów,
- h) wyeliminowanie praktyk nielegalnego postępowania z odpadami,

- i) stworzenie, propagowanie i wdrażanie kompleksowego programu edukacyjno - informacyjnego z zakresu selektywnej gospodarki odpadami na terenie gminy;
- j) rozszerzanie selektywnej zbiórki odpadów użytkowych w systemie „u źródła”;
- k) propagowanie i stworzenie systemu zachęt dla mieszkańców, mobilizujących ich do segregacji odpadów;
- l) monitorowanie przez gminę usług świadczonych przez firmy wywozowe, obsługujące jej teren;
- m) wdrożenie systemu gospodarki odpadami niebezpiecznymi oraz wielkogabarytowymi, wydzielonymi ze strumienia odpadów komunalnych;
- n) program utylizacji eternitu z GFOŚ.

Na terenie gminy nie przewiduje się lokalizacji obiektów przetwarzania i utylizacji odpadów niebezpiecznych.

8.5 ELEKTROENERGETYKA

Zapotrzebowanie na energię elektryczną w gminie Bartoszyce jest pokrywane z istniejącej stacji elektroenergetycznej 110/15 kV GPZ Bartoszyce i dalej poprzez układ sieci dystrybucyjnej SN 15kV powiązanej z ww. stacją do lokalnych stacji transformatorowych. Stacja GPZ Bartoszyce jest zasilana za pomocą napowietrznej linii wysokiego napięcia 110 kV relacji Lidzbark Warmiński– Bartoszyce– Korsze o łącznej długości na terenie gminy 17 km.

Na terenie gminy Bartoszyce istnieją potencjalne możliwości rozwoju źródeł energii odnawialnej (biogaz, biomasa, fotowoltaika). Wykorzystanie tych możliwości zależy jednak od uwarunkowań ekonomicznych mających wpływ na opłacalność tego typu inwestycji.

Wskazania i ograniczenia:

- ✓ Prowadzenie sieci (napowietrzno-kablowych), infrastruktury technicznej (energetycznej 15kV i 0,4kV) równolegle do ciągów komunikacyjnych wraz z powiązaniami z istniejącą siecią. Dla zasilania przymiotowego terenu prowadzenie linii elektroenergetycznych napowietrzno-kablowych 15kV i 0,4kV.
- ✓ Niezbędne kubaturowe obiekty infrastruktury technicznej (stacje transformatorowe 15/04kV) lokalizować na wydzielonych działkach z możliwością dojazdu; stacje napowietrzne 15/0,4kV nie wymagają wydzielone nieruchomości pod zabudowę.
- ✓ Przełożenie kolidujących sieci elektroenergetycznych ENERGIA-OPERATOR S.A udział w Olsztynie z planowanym zagospodarowaniem terenu.
- ✓ Wyznacza się pasy ochrony funkcyjnej terenu wokół istniejących linii elektroenergetycznych:
 - Napowietrznych WN 110 kV pas szerokości 37m, po 18,5 m od osi linii w obie strony;
 - Napowietrznych SN 15 kV pas szerokości 14m, po 7 m od osi linii w obie strony;
 - Napowietrznych nn 0,4 kV pas szerokości 7m, po 3,5m od osi linii w obie strony;
 - Kablowych SN i nn pas szerokości 1,4m po 0,7m od osi linii w obie strony;
- ✓ W przypadku projektowania zmian w zagospodarowaniu terenu w pasach ochrony funkcyjnej należy dokonać uzgodnień z gestorem sieci. Szerokość pasów ochrony funkcyjnej wzdłuż istniejących linii wynika z konieczności zachowania obostrzeń, zmiany przeznaczenia terenu oraz zasad ich zagospodarowania. Pasy ochrony przesyłu, które wyznacza się w oparciu o inne przepisy.
- ✓ W pasie ochrony funkcyjnej linii oraz w wyznaczonych miejscach lokalizacji urządzeń elektroenergetycznych zabrania się nasadzeń drzew i krzewów, wznoszenia budowli, budowy ogrodzeń, zabudowy urządzeń komunikacyjnych składowania wszelkich

odpadów, piasku i ziemi. Pozostałe zasady zagospodarowania terenu w pasie ochrony funkcyjnej wynikają z istniejących przepisów odrębnych, norm i zasad branżowych.

Na terenie gminy Bartoszyce Energa Operator Oddział w Olsztynie planuje przebudowę linii 110 kV relacji: GPZ Bartoszyce – RS Różyna – GPZ Korsze w celu przystosowania jej do zwiększonego obciążenia.

Rezerwy terenu pod nowobudowane i przebudowywane sieci elektroenergetyczne należy planować w sposób umożliwiający ich przeprowadzenie od istniejącej sieci (miejsce przyłączenia) do odbiorcy końcowego (miejsce dostarczenia).

Zgodnie z informacjami przedstawionymi w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa warmińsko – mazurskiego przewiduje się również budowę linii 110 kV Jeziorany – Bartoszyce.

8.6. INFRASTRUKTURA TELEKOMUNIKACYJNA

Na terenie gminy funkcjonują dwa podstawowe systemy połączeń telekomunikacyjnych: telekomunikacja kablowa oraz niezależne sieci telefonii komórkowych bazujących na stacjach.

Wskazania:

- ✓ Ustala się konieczność zabezpieczenia technicznej i przestrzennej dostępności do systemów telekomunikacyjnych i teleinformatycznych, funkcjonujących na rynku usług komunikacji elektronicznej poprzez możliwości:
 - lokalizowania sieci telekomunikacyjnych zarówno w tradycyjnych jak i w nowych technologiach, w tym budowy, rozbudowy i modernizacji infrastruktury światłowodowej,
 - objęcia terenu gminy zintegrowanym systemem telekomunikacyjnym, połączonym z systemami sieci internetowych: wojewódzkiej i krajowej,
 - rozwoju systemów telekomunikacyjnych i teleinformatycznych (przewodowych i bezprzewodowych) stosownie do wzrostu zapotrzebowania na usługi telekomunikacyjne i teleinformatyczne w gminie i w regionie.
- ✓ Dopuszcza się rozbudowę systemu połączeń telekomunikacyjnych w postaci nadziemnej i podziemnej.
- ✓ Dopuszcza się lokalizację sieci telekomunikacyjnych zarówno w tradycyjnych jak i w nowych technologiach w tym budowy, rozbudowy i modernizacji infrastruktury światłowodowej.
- ✓ Dopuszcza się przebudowę i rozbudowę istniejących linii napowietrznych oraz ich wymianę na sieć kablową.
- ✓ Dopuszcza się lokalizację inwestycji celu publicznego z zakresu łączności publicznej w rozumieniu przepisów odrębnych, w tym w szczególności stacje bazowe telefonii komórkowej.

8.7 ODNAWIALNE ŹRÓDŁA ENERGII

Gmina Bartoszyce posiada opracowany Plan Gospodarki Niskoemisyjnej. Celem tego dokumentu jest wskazanie działań na rzecz zrównoważonego energetycznie i ekologicznie rozwoju i poprawy jakości powietrza gminy. Cele strategiczne opisano poniżej:

- Redukcja emisji CO₂ w stosunku do roku bazowego o 1,3%
- Zwiększenia udziału OZE w ogólnym zużyciu energii finalnej do 8,1%
- Redukcji zużycia energii finalnej w stosunku do prognoz na rok 2020 o 2,3%.

Do kluczowych zadań należy zaliczyć:

- Kompleksową termomodernizację budynków użyteczności publicznej;
- Modernizację technologii służących do ogrzewania budynków i wykorzystanie instalacji ekologicznych;

- Propagowanie oraz wspieranie wykorzystania energii odnawialnej (w szczególności instalacja paneli fotowoltaicznych/kolektorów słonecznych i pomp ciepła, wykorzystanie biomasy);
- Propagowanie transportu rowerowego;
- Utrzymywanie dróg gminnych w odpowiednim stanie technicznym;
- Właściwe planowanie przestrzeni urbanistycznej;
- Podejmowanie działań promujących wszelkie sposoby redukcji emisji CO₂ oraz podniesienie efektywności energetycznej, a także stosowanie technologii wykorzystujących odnawialne źródła energii.

Plan odnosi się do działań na szczeblu lokalnym (gminnym), zarówno inwestycyjnych, jak i nieinwestycyjnych. Obejmuje całość obszaru gminy.

Na podstawie analizy stanu istniejącego oraz uwarunkowań lokalnych, jako obszary problemowe w gminie Bartoszyce, w kontekście realizacji założonych celów gospodarki niskoemisyjnego, można wskazać: energetykę, budownictwo mieszkaniowe i transport.

Możliwość wykorzystania odnawialnych źródeł energii narzuca konieczność przestrzegania rygorów, które określają przepisy odrębne.

W przypadku urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii w sąsiedztwie linii kolejowej nakazuje się ich lokalizację w taki sposób, aby rozwiązania i zastosowane materiały nie powodowały negatywnego wpływu na ruch kolejowy. W sąsiedztwie linii kolejowej nakazuje się stosowanie powłok antyrefleksyjnych.

Na terenie gminy wskazuje się następujące możliwości wykorzystania źródeł odnawialnej energii:

Energia słoneczna

Na terenie gminy Bartoszyce dopuszcza się wyznaczenie obszarów, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię słoneczną z odnawialnych źródeł energii. Dopuszcza się też realizację ulicznych lamp solarnych wzdłuż ciągów komunikacyjnych. Podkreśla się jednak, że każda z instalacji musi spełnić definicję mikroinstalacji tj. instalacja odnawialnego źródła energii o łącznej mocy zainstalowanej elektrycznej nie większej niż 50 kW, przyłączonej do sieci elektroenergetycznej o napięciu znamionowym niższym niż 110 kV albo o mocy osiągalnej cieplnej w skojarzeniu nie większej niż 150 kW, w której łączna moc zainstalowana elektryczna jest nie większa niż 50 kW.

Na terenie Gminy wyznacza się następujące obszary lokalizacji urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy zainstalowanej nie mniejszej niż 500 kW wykorzystujących energię słońca:

- obręb Bajdyty – działka ewidencyjna nr 9;
- obręb Barciszewo - działka ewidencyjna nr 104/6;
- obręb Bukowo - działka ewidencyjna nr 54/9, 56/3;
- obręb Burkarty - działka ewidencyjna nr 143, 15/2;
- obręb Dąbrowa - działka ewidencyjna nr 516;
- obręb Duża Wola - działka ewidencyjna nr 16, 4/5;
- obręb Galiny – działka ewidencyjna nr 6/30;
- obręb Gile – działka ewidencyjna nr 128, 161/2, 161/3;
- obręb Guntkajmy - działka ewidencyjna nr 48/1, 3/6;
- obręb Kiertyny Małe i Wielkie – działka ewidencyjna nr 61, 61/2, 170/1, 224/7, 170/2, 224/7, 224/9, 146/1, 218/5, 224/9,

- obręb Krawczyki – działka ewidencyjna nr 214/1, 195/2,
 - obręb Leginy – działka ewidencyjna nr 46/1,
 - obręb Maszewy – działka ewidencyjna nr 2/1, 2/2, 1,
 - obręb Minty - działka ewidencyjna nr 240,
 - obręb Nuny - działka ewidencyjna nr 107,
 - obręb Połęcie - działka ewidencyjna nr 63, 63/2, 113, 114,
 - obręb Rodnowo - działka ewidencyjna nr 169/2,
 - obręb Sokolica - działka ewidencyjna nr 408/4,
 - obręb Wardomy - działka ewidencyjna nr 26/2;
 - obręb Węgoryty - działka ewidencyjna nr 38/1,
 - obręb Wirwily - działka ewidencyjna nr 2/2, 2/3, 102, 106/3, 30/1, 30/4,
 - obręb Wojciechy – działka ewidencyjna nr 67/2, 94/5, 350.
- na terenach rolnych w odległości nie mniejszej niż 200 m od zwartej zabudowy wsi w sposób nie naruszający przepisów o ochronie gruntów rolnych i leśnych.

Wytoczne zabudowy:

- dopuszcza się montaż wolnostojących paneli ogniwo fotowoltaicznych do produkcji energii elektrycznej;
- dopuszcza się instalację innych obiektów i urządzeń niezbędnych do wykonania inwestycji;
- teren działki pod projektowaną instalację fotowoltaiczną przeznaczać pod funkcję przemysłową;
- przy projektowaniu i realizacji inwestycji należy uwzględnić istniejące na jej obszarze sieci infrastruktury technicznej;
- strefy ochronne związane z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu należy wyznaczać zgodnie z przepisami odrębnymi;
- należy spełniać wymagania zawarte w ustawie Prawo budowlane oraz rozporządzeniach wykonawczych, w tym w szczególności w zakresie odległości oraz właściwych przepisach odrębnych.

Wyżej wymienione obszary zostały zaznaczone także na rysunku graficznym do niniejszego opracowania.

Energia wodna

Poddając analizie specyfikę gminy oraz „Projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla gminy Bartoszyce na lata 2015-2030” zauważyć można, że na terenie gminy Bartoszyce największy potencjał energetyczny należy do rzeki Łyny. Łyna została wskazana jako rzeka o największym potencjale energetycznym w województwie warmińsko-mazurskim wynoszącym 1,12 TWh/rok. Rzeką, na której mogą być zlokalizowane urządzenia wytwarzające energię jest również rzeka Pisa. Warunki panujące w gminie Bartoszyce jak i w całym województwie sprzyjają lokalizacji małych elektrowni wodnych (MEW). W związku ze sprzyjającymi warunkami na terenie gminy Bartoszyce dopuszcza się lokalizację małych elektrowni wodnych o mocy nie przekraczającej 5 MW na rzekach Łyna i Pisa.

Wskazuje się, iż szczególne zagrożenie dla obszaru Natura 2000 stwarza budowa urządzeń piętrzących. Lokalizacja elektrowni wodnych w obszarze Natura 2000 jak i poza nim może na niego negatywnie oddziaływać. Elektrownie wodne mogą mieć bezpośredni negatywny wpływ na gatunki ryb i minogów oraz zwierząt ziemno-wodnych objętych ochroną w granicach obszaru siedliskowego. W związku z powyższym budowa nowych urządzeń elektrowni wodnych na

Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Bartoszyce
Kierunki rozwoju przestrzennego i polityka przestrzenna
obszarach chronionych wymaga zgody Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska. Istniejące urządzenia elektrowni wodnych należy zaadoptować i umożliwić dalsze ich funkcjonowanie.

Energia wiatrowa

Na terenie gminy dopuszcza się lokalizację mikroinstalacji wiatrowych o mocy do 50 kW zgodnie z przepisami odrębnymi. Korzystnym rozwiązaniem byłaby lokalizacja małej mikroinstalacji wiatrowej na końcu danej wsi w celu produkcji energii do oświetlania ulic.

Lokalizacja elektrowni wiatrowej z kolei następuje wyłącznie na podstawie planu miejscowego. W przypadku lokalizowania, budowy lub przebudowy elektrowni wiatrowej odległość tej elektrowni od budynku mieszkalnego albo budynku o funkcji mieszanej jest równa lub większa od dziesięciokrotności całkowitej wysokości elektrowni wiatrowej, chyba że plan miejscowy określa inną odległość, wyrażoną w metrach, jednak nie mniejszą niż 700 metrów.

Na terenie Gminy Bartoszyce przewiduje się lokalizację elektrowni wiatrowej w obrębie geodezyjnym Bajdyty działka ewidencyjna nr 9. Wokół przewidywanej lokalizacji elektrowni wiatrowej określono strefę buforową o długości 700m, w zakresie zakazu lokalizacji nowej zabudowy mieszkaniowej albo zabudowy o funkcji mieszanej. Nie mniej jednak dla przedmiotowego obszaru nie ustanowiono planu miejscowego przewidującego lokalizację elektrowni wiatrowej. W przypadku podjęcia takiej inicjatywy w ww. lokalizacji lub każdorazowo w innym potencjalnym miejscu za wiążące należy uznać szczegółowe postanowienia zawarte w aktualnie obowiązujących przepisach odrębnych, w tym ustawy z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych oraz ustawy z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych oraz niektórych innych ustaw.

Ponad to w zakresie lokalizacji elektrowni wiatrowych obowiązują ograniczenia wynikające z ustanowionych stref ochronnych wokół terenu zamkniętego opisanych szczegółowo w rozdziale 12 Polityka przestrzenna związana z obronnością i bezpieczeństwem państwa oraz tereny zamknięte.

Biomasa

Biomasa to stałe lub ciekłe substancje pochodzenia roślinnego lub zwierzęcego, które ulegają biodegradacji, pochodzące z produktów, odpadów i pozostałości z produkcji rolnej oraz leśnej, a także przemysłu przetwarzającego ich produkty, a także części pozostałych odpadów, które ulegają biodegradacji. Typowo rolniczy charakter gminy Bartoszyce sprawia, że zasoby biomasy na jej terenie są wysokie. Dopuszcza się lokalizację instalacji pozyskujących energię z biomasy wykorzystywanej do ogrzewania gospodarstw, domów oraz zakładów usługowo-produkcyjnych na terenie całej gminy Bartoszyce. Dopuszcza się lokalizację na terenie gminy biogazowni o mocy nie mniejszej niż 500 kW, szczególnie w miejscu wskazanym zgodnie z załącznikiem graficznym.

9. Cele publiczne

DO ZADAŃ WYKONYWANYCH PRZEZ GENERALNĄ DYREKCJĘ DRÓG KRAJOWYCH I AUTOSTRAD NALEŻĄ:

- *utrzymanie i modernizacja dróg krajowych zgodnie z uwarunkowaniami wynikającymi ze studium oraz opracowanie zmian planu;*
- *budowa i eksploatacja miejsc obsługi podróżnych (MOP), w tym w szczególności parkingów*

DO ZADAŃ WYKONYWANYCH PRZEZ SAMORZĄD WOJEWÓDZKI NALEŻĄ:

- *przebudowa do klasy Z oraz utrzymanie dróg wojewódzkich,*
- *budowa parkingów przy tych drogach,*
- *budowa chodników w miejscowościach, przez które przebiegają drogi wojewódzkie.*

DO ZADAŃ WYKONYWANYCH PRZEZ SAMORZĄD POWIATOWY NALEŻY:

- *przebudowa do klasy Z lub L dróg w układzie podstawowym oraz ich utrzymanie,*
- *budowa parkingów przy tych drogach,*
- *budowa chodników w miejscowościach, przez które przebiegają drogi powiatowe*

DO ZADAŃ WYKONYWANYCH PRZEZ SAMORZĄD GMINNY NALEŻY:

W zakresie komunikacji:

- *stałe podnoszenie jakości dróg poprzez: wykonywanie i renowację odwodnień, wykonywanie podbudowy i utwardzanie nawierzchni dróg, w których ułożono sieci wodociągowo-kanalizacyjne,*
- *lokalizacja parkingów w miejscach atrakcyjnych dla turystów - współpraca z samorządami: wojewódzkim i powiatowym,*
- *przebudowa odcinków dróg gminnych w celu usprawnienia funkcjonowania układu komunikacyjnego gminy,*
- *prowadzenie ruchu rowerowego - trasy lokalne nad brzegami jezior i w miejscach atrakcyjnych turystycznie,*
- *wykonanie w pierwszej kolejności utwardzenia na drogach gminnych wg opracowywanego programu przebudowy.*

Inwestycje celu publicznego zawarte w budżecie Gminy Bartoszyce na 2023 r. oraz w Wieloletniej Prognozie Finansowej gminy Bartoszyce:

- *Przebudowa wraz z budową sieci wodociągowej w miejscowości Tolko*
- *Wymiana nawierzchni drogi w Łojdach*
- *Budowa parkingu samochodowego w Dąbrowie*
- *Modernizacja chodnika w Łabędniku, Kosach*
- *Modernizacja basenu ppoż. Rodnowo*
- *Modernizacja oczyszczalni ścieków Tolko*
- *Budowa placu zabaw i siłowni w Kiersitach*
- *Ogrodzenie placu zabaw w Kiertynach*
- *Budowa wiaty w Kiertynach*
- *Budowa boiska do siatkówki przy szkole w Krawczykach*
- *Budowa boiska do siatkówki przy szkole w Krawczykach*
- *Budowa wiaty w Wipławkach*
- *Budowa siłowni zewnętrznej w Witkach*
- *Ogrodzenie świetlicy w Osiece*
- *Modernizacja świetlicy w Sokolicy*
- *Uporządkowanie gospodarki wodnej poprzez przebudowę i modernizację SUW w Galinach i SUW w Bezledach oraz budowę nowych sieci wodociągowych*
- *Budowa ujęcia wody Stacji Uzdatniania Wody w miejscowości Tolko*
- *Kompleksowa modernizacja infrastruktury drogowej w Gminie Bartoszyce*
- *Kompleksowa modernizacja infrastruktury drogowej w Gminie Bartoszyce -przebudowa dróg w msc. Szwarunki, Dąbrowa i Merguny*

Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Bartoszyce

Kierunki rozwoju przestrzennego i polityka przestrzenna

- Modernizacja chodnika w msc. Głomno
- Wymiana nawierzchni drogi w msc. Galiny
- Wymiana nawierzchni drogi w msc. Połęczce
- Wymiana nawierzchni i ogrodzenia przy parkingu budynku Urzędu Gminy w Bartoszykach
- Nadbudowa i przebudowa i zmiana sposobu użytkowania budynku kultury fizycznej na remizę OSP w Kinkajmach
- Kompleksowa termomodernizacja wraz z przebudową i rozbudową budynku Szkoły Podstawowej w Kinkajmach na przyszłolną salę sportową wraz z łącznikiem
- Budowa oświetlenia drogowego w Płesach, Wirwiltach, Ciemnej Woli, Galinach, Styligach, Sporwinach, Brzostkowie, Wawrzyny, Szwarunach, Dąbrowie
- Budowa kanalizacji sanitarnej w Łabędniku, Bezledach,
- Budowa sieci wodociągowej Łabędnik-Maszewy z przebudową sieci
- Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w Ceglarkach wraz z rozbudową sieci wodociągowej w Sędławkach
- Zagospodarowanie terenu wokół stawu w Barciszewie, Tapilkajmach
- Modernizacja siłowni zewnętrznej w Łojdach
- Budowa placu zabaw na działce nr 112/4 w msc. Sokolica, Tolko, Trutnowie, Kinkajmy, Wojciechach
- Budowa indywidualnego źródła ciepła zeroemisyjnego wraz z termomodernizacją Domu Kultury w Wojciechach
- Budowa świetlicy w Parkoszewie, Maszewach, Węgorytach
- Budowa infrastruktury związanej z kulturą i kulturą fizyczną przy jez. Kinkajmskim na dz. nr 11, obręb 34- Lusiny gm. Bartoszyce
- Przebudowa i budowa drogi gminnej w msc. Wawrzyny

Pozostałe, w tym realizacja na nieruchomościach planowanych do przejęcia od Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa:

	Obręb	Działka nr	Przejęcie
1	Leginy	15/5	KOWR
2	Molwity	9/13, 9/15, 9/21	KOWR
3	Pilwa	4/3	KOWR
4	Solno	Cz. 93	KOWR
5	Zawiersze	4	KOWR

Szereg dokumentów odrębnych wskazuje zadania ponadlokalne realizujące cele publiczne zlokalizowane na obszarze gminy Bartoszyce:

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa warmińsko-mazurskiego. Główne zadania to:

<u>Nazwa inwestycji:</u>	<u>Program/dokument</u>
Droga Nr 51 – Budowa obwodnicy Bartoszyce	Program Budowy Dróg Krajowych na lata 2014-2023 (z perspektywą do 2025 r.)
Budowa linii 110 kV Jeziorany – Bartoszyce	Plan Rozwoju na lata 2017-2022. ENERGAOPERATOR S.A
Modernizacja linii 110 kV Bartoszyce – Korsze	Plan Rozwoju na lata 2017-2022. ENERGAOPERATOR S.A
Budowa gazociągów wysokiego ciśnienia: relacji Wawrzyny – Redy	Plan rozwoju PSG na lata 2016-2020
Modernizacja sortowni odpadów	Plan gospodarki odpadami dla województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2016-2022
Modernizacja kompostowni odpadów ulegających biodegradacji, odpadów zielonych, osadów zielonych i innych odpadów	Plan gospodarki odpadami dla województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2016-2022

Zadania rządowe:

Na terenie Gminy nie przewiduje się realizacji zadań rządowych.

Plan rozwoju sieci drogowej dróg powiatowych powiatu bartoszyckiego na lata 2019-2029
- Harmonogram inwestycji na drogach powiatowych przechodzących przez obszar Gminy Bartoszyce na lata 2019-2029:

Nr drogi	Droga powiatowa	Odcinek	Długość odcinka /km/
1354N	Głądy-Pieszkowo-Tolko	Tolko-granica gminy Bartoszyce	10,791
1392N	Bartoszyce – Szylina – Smolanka	Bartoszyce – granica gminy Bartoszyce	7,205

10. Obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych

Na terenie Gminy Bartoszyce obecnie nie występują tereny, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych.

11. Obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego jest najskuteczniejszym narzędziem, zapewniającym zgodność zamierzonego zagospodarowania z uwarunkowaniami środowiskowymi, potrzebą ochrony przyrody oraz wieloletnią polityką gminy sformułowaną w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego pozwala sterować procesami rozwoju przestrzennego na terenach, gdzie będą one dopiero następować. W jakiejś części pozwala też ograniczać występujące zjawiska niepożądane, a nawet przywracać stan sprzed niekorzystnych zmian.

Na dzień sporządzania Studium gmina Bartoszyce nie podjęła żadnej uchwały w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Należy rozważyć przystąpienie do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w miejscowościach zlokalizowanych przy granicy z miastem Bartoszyce. Biorąc pod uwagę mnogość wydawanych decyzji o warunkach zabudowy w szczególności należy wziąć pod uwagę miejscowości Dąbrowa oraz Falczewo. Należałoby również sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obszaru przemysłowo-usługowego w miejscowości Sędławki oraz dla obszarów, na których rozmieszczone będą elektrownie wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii.

Z uwagi na dużą ilość cennych obiektów zabytkowych oraz ochronę historycznego układu zabudowy wsi, warto rozważyć stworzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla miejscowości Galiny. Ponadto warto sporządzić ww. opracowanie dla miejscowości Parkoszewo gdzie znajduje się udokumentowane złoża kopalin Parkoszewo I.

Kolejne uchwały w sprawie sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego powinny być podejmowane w zależności od potrzeb, zgodnie z wnioskami mieszkańców i zainteresowaniem potencjalnych inwestorów oraz popytem na działki budowlane. Również zmiana przeznaczenia gruntów rolnych (klasy I–III) na cele nierolnicze i leśnych na cele nieleśne, zgodnie z zapisami ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych dokona się w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

12. Polityka przestrzenna związana z obronnością i bezpieczeństwem państwa oraz tereny zamknięte

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury w sprawie sposobu uwzględniania w zagospodarowaniu przestrzennym potrzeb obronności i bezpieczeństwa państwa oraz na podstawie art. 16 ust. 3 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu należy przyjąć kierunki polityki przestrzennej w zakresie obronności i bezpieczeństwa państwa na obszarze Gminy Bartoszyce.

Tereny zamknięte występujące na terenie Gminy Bartoszyce

- tereny wojskowe wyznaczone decyzją Nr 80/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 8 czerwca 2022 roku w sprawie ustalenia terenów zamkniętych w resorcie obrony narodowej wraz z decyzją Nr 7/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 17 lutego 2023r. zmieniającą decyzję w sprawie ustalenia terenów zamkniętych w resorcie obrony narodowej;

Obręb geodezyjny	Numer działki ewidencyjnej
Połącze	4, 65, 72, część 2/4.

Źródło: DECYZJA Nr 80/MON MINISTRA OBRONY NARODOWEJ z dnia 8 czerwca 2022 r. w sprawie ustalenia terenów zamkniętych w resorcie obrony narodowej wraz z decyzją Nr 7/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 17 lutego 2023r. zmieniającą decyzję w sprawie ustalenia terenów zamkniętych w resorcie obrony narodowej

Na terenie Gminy Bartoszyce obowiązuje strefa ochronna terenu zamkniętego 0328 Bartoszyce, ustaloną na podstawie zatwierdzonego dnia 04.01.2018r. przez Szefa Inspektoratu Wsparcia Sił Zbrojnych protokołu z prac komisji powołanej w celu ustalenia strefy ochronnej terenu zamkniętego dla wojskowego obiektu technicznego, zlokalizowanego w kompleksie wojskowym NR 0328 Bartoszyce. Obszary strefy ochronnej opisane są promieniami o długości 1km, 1,5km i 6 km od punktu odniesienia o współrzędnych N: 54°14'24,28", N:20°47'23,62".

Na terenie objętym strefami ochronnymi obowiązują:

1. zakaz budowy obiektów o wysokości wyższej niż 12 m w odległości mniejszej niż 1km od wskazanego punktu odniesienia;
2. zakaz budowy wysokonapięciowych linii energetycznych i masztów telefonii komórkowej, w odległości mniejszej niż 1,5 km od wskazanego punktu odniesienia;
3. zakaz instalowania oraz budowy pracujących stacji radiolokacyjnych, stacji zakłóceń o mocy w impulsie powyżej 250kW oraz farm wiatrowych w odległości mniejszej niż 6km od wskazanego punktu odniesienia.

Na terenie Gminy Bartoszyce obowiązuje strefa ochronna terenu zamkniętego ustaloną na podstawie zatwierdzonego dnia 21.11.2017r. przez Szefa Inspektoratu Wsparcia Sił Zbrojnych protokołu z prac komisji powołanej w celu ustalenia strefy ochronnej terenu zamkniętego K-328. Na terenie objętym strefą ochronną obowiązują:

1. zakaz budowy obiektów i pomieszczeń przeznaczonych na stały lub czasowy pobyt ludzi, w rozumieniu przepisów określających warunki techniczne jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie;
2. zakaz budowy lotnisk i pól wzlotów;
3. zakaz budowy dróg kołowych i kolejowych;

4. zakaz budowy magazynów środków bojowych, materiałów toksycznych, promieniotwórczych, łatwo palnych i innych materiałów niebezpiecznych;
 5. zakaz budowy obiektów użyteczności publicznej, w szczególności miejsc wypoczynku, placów zabaw, ośrodków sportu, boisk sportowych, miejsc parkingowych, cmentarzy, kąpielisk;
 6. zakaz budowy obiektów służących do prowadzenia działalności gospodarczej lub hodowlanej.
- tereny kolejowe wyznaczone decyzją Nr 3 Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 24 marca 2014 r. oraz decyzją nr 11 Ministra Infrastruktury z dnia 7 czerwca 2021r. zmieniającą decyzję nr 14 Ministra Infrastruktury z dnia 18 września 2020r. w sprawie ustalenia terenów zamkniętych, przez które przebiegają linie kolejowe:

Obręb ewidencyjny	Numery działek ewidencyjnych
Okopa	35/1, 35/2, 100
Tromity	90
Bezledy	27
Dąbrowa	459/7
Głomno	16
Kiertyny	95
Lejdy	86/3
Molwity	42
Żardyny	84, 85

Ponadto, a obszarze gminy Bartoszyce na działkach o numerach identyfikacyjnych:

- 18 obręb 0057 Sędławki
- 435/3, 438 obręb 0042 Minty
- 288 obręb 0030 Krawczyki

została wskazana potrzeba zachowania rezerwy gruntów po zlikwidowanej linii kolejowej nr 255. Wyżej wymienione działki przeznacza się w Studium jako tereny komunikacji kolejowej.

W Studium uwzględniono strefę ochronną strzelnicy garnizonowej, wyznaczoną na podstawie Rozporządzenia Ministra Obrony Narodowej z dnia 4 października 2001 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać strzelnice garnizonowe oraz ich usytuowanie. (Dz. U. z dnia 19 listopada 2001 r. ze zm.).

Zgodnie z art. 3, ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, kształtowanie i prowadzenie polityki przestrzennej na terenie zamkniętym nie należy do zadań własnych gminy. W związku z powyższym dla przedmiotowych terenów nie wyznacza się kierunków rozwoju i nie określa zasad polityki przestrzennej.

13. Obszary wymagające procedury przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości

Na terenie Gminy Bartoszyce nie wyznacza się obszarów, dla których wymagane jest wszczęcie procedury scalania i podziału nieruchomości na podstawie przepisów o gospodarce nieruchomościami.

14. Obszary rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży większej niż 2000 m²

Na terenie Gminy Bartoszyce nie wyznacza się miejsca lokalizacji projektowanych obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży większej niż 2000 m².

15. Obszary przestrzeni publicznej

Zgodnie z definicją zawartą w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, obszarem przestrzeni publicznej jest „obszar o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców, poprawy jakości ich życia i sprzyjający nawiązywaniu kontaktów społecznych ze względu na jego położenie oraz cechy funkcjonalno-przestrzenne”.

Za przestrzenie publiczne w rozumieniu ww. ustawy uznaje się centra miejscowości, place zabaw, skwery, sklepy, świetlice wiejskie. Ponad to za przestrzenie o znaczeniu publicznym uznaje się tereny: dróg publicznych, tereny obiektów administracji, obiekty usług oświaty, zdrowia, ośrodki kultury, tereny zieleni urządzonej, sportu i rekreacji teren plaży przy jeziorze w Kinkajmach oraz cmentarze.

Działania władz gminy powinny być ukierunkowane na kreowanie lokalnych centrów wsi, szczególnie tych leżących przy głównych ciągach komunikacyjnych i turystycznych, poprzez modernizację i budowę infrastruktury technicznej oraz lokalizowanie usług obsługi mieszkańców i turystów. Należy dążyć do utworzenia płaszczyzny integracji społecznej mieszkańców. Obszary te winny być kreowane wokół usług publicznych, w szczególności świetlic wiejskich oraz terenów sportowych i rekreacyjnych danej jednostki. W kreowaniu przestrzeni publicznych należy pamiętać, aby były dostępne dla osób niepełnosprawnych. Wskazane jest dążenie do uporządkowania i podniesienia standardu terenów publicznych, w szczególności: parków, zieleńców oraz zieleni towarzyszącej usługom publicznym tak aby cechowała je jak największa wartość estetyczna.

Wyżej wymienione inwestycje nie wymagają sporządzania dodatkowych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Studium nie wyklucza jednak wyznaczenia w kolejnych latach w opracowywanych planach obszarów przestrzeni publicznej, zgodnie z potrzebami ich tworzenia.

Należy dążyć do poprawy obecnego stanu przestrzeni publicznych na terenie gminy oraz wyznaczania nowych obszarów ogólnodostępnych. Wyposażenie w odpowiednią infrastrukturę, do pełnionej funkcji, infrastrukturę techniczną tych terenów wpłynie na poprawę jakości życia mieszkańców i integrację społeczną, a także wygląd wsi.

16. Wymagania w zakresie ochrony przeciwpowodziowej i wód publicznych

Położenie gminy Bartoszyce nad rzeką Łyną wiąże się z powodzią, podtopieniami oraz dopływem nieznanych zanieczyszczeń. Na terenie gminy obszary szczególnego zagrożenia powodzią występują wzdłuż koryta rzeki Łyny najbardziej zbliżając się swoim zasięgiem do miejscowości: Ardapy, Szylina Mała i Szylina Wielka.

Obszarami szczególnego zagrożenia powodzią, są:

- obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat,
- obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat.

Na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią zasady zagospodarowania oraz zakazy i nakazy reguluje ustawa Prawo wodne. Na terenach zalewowych (zagrożonych powodzią) nie powinno się wykonywać robót i czynności, które mogą utrudnić ochronę przed powodzią, w tym nie powinno się lokalizować obiektów budowlanych.

17. Obszary lub obiekty, dla których w złożu kopaliny wyznacza się filar ochronny i tereny górnicze

Pojęcia obszarów górniczych i terenów górniczych, a także kwestii związanych ze złożami kopaliny definiuje ustawa Prawo geologiczne i górnicze oraz akty wykonawcze ustawy – poszczególne Rozporządzenia.

Filary ochronne wskazuje się w projekcie zagospodarowania złoża, o którym mowa w Rozporządzeniu Ministra Środowiska w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących projektów zagospodarowania złóż, a także w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.

Na obszarze gminy udokumentowane zostały następujące tereny i obszary górnicze

Teren górniczy/pow.	Obszar górniczy/pow.	Nr rejestru	Data wyznaczenia	Położenie	Złoże	Kopaliny
Parkoszewo I/1 85953,00 m ²	Parkoszewo I/1 85953,00 m ²	10-14/4/394a	25-02-2020	Parkoszewo, dz. 3/1, 3/4	Parkoszewo I	Piaski i żwiry

W zakresie uwarunkowań zagospodarowania terenu górniczego oraz ograniczeń w jego użytkowaniu należy stosować przepisy określone we właściwym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego oraz planie zagospodarowania złoża. W szczególności należy mieć na uwadze:

- Zlokalizowane na terenie gminy złoża surowców, w przypadku przystąpienia do ich eksploatacji, komunikacyjnie będą obsługiwane przez drogi publiczne gminne, powiatowe, wojewódzkie i krajowe. W związku z tym, że transport związany z eksploatacją kruszyw ma negatywne oddziaływanie na wszystkie kategorie dróg, dopuszczalne naciski pojedynczej osi pojazdu na nawierzchnię jezdni nie mogą przekroczyć faktycznej nośności tych dróg.
- W szczególności zwraca się uwagę na zakaz zabudowy w obszarze górniczym, z dopuszczeniem do realizacji obiektów kubaturowych, urządzeń komunikacyjnych oraz urządzeń pomocniczych bezpośrednio związanych z eksploatacją kopaliny.

W granicach obszarów chronionego krajobrazu dopuszcza się jedynie wydobywanie ze złóż:

- kopaliny udokumentowanych przez Skarb Państwa do dnia wejścia w życie Rozporządzeń Wojewody Warmińsko-Mazurskiego dotyczących obszarów chronionego krajobrazu znajdujących się na terenie Gminy Bartoszyce;
- złóż kopaliny udokumentowanych na potrzeby lokalne o powierzchni do 2 ha i wydobywaniu nie przekraczającym 20 000 m³ /rok na podstawie koncesji na poszukiwanie i rozpoznawanie, udzielonych do dnia wejścia w życie poszczególnych Rozporządzeń Wojewody Warmińsko-Mazurskiego dotyczących obszarów chronionego krajobrazu znajdujących się na terenie Gminy Bartoszyce.

Ze względu na znaczne zasoby cenne przyrodniczo zlokalizowane na terenie gminy należy poprzez wszelkie dostępne rozwiązania techniczne i technologiczne (nie naruszające w sposób rażący zmiany poziomu wód) minimalizować skutki eksploatacji kopaliny.

W przypadku zakończenia eksploatacji złóż kopaliny należy dążyć do przywrócenia terenom wartości użytkowych poprzez realizację programu rekultywacji, w tym poprzez czynny udział Gminy w stałym monitorowaniu prac. Wskazuje się, aby głównym kierunkiem rekultywacji były zalesienia lub przywrócenie produkcji rolnej, a także rekultywacja wodna, która będzie wykorzystywana na cele rekreacyjno – wypoczynkowe.

18. Obszary pomników zagłady

Na terenie Gminy Bartoszyce nie są zlokalizowane obszary pomników zagłady, o których mowa w ustawie o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady.

19. Obszary wymagające przekształceń, rewitalizacji, rehabilitacji lub rekultywacji oraz obszary problemowe

Na terenie gminy Bartoszyce nie wyznacza się obszarów wymagających rekultywacji. W miejscowości Parkoszewo została wydana koncesja na wydobywanie kopaliny. Po zakończeniu wydobywania teren należy poddać rekultywacji. Ponadto obszarem rekultywacji w przyszłości należy objąć tereny po zamykanych kwaterach wysypiska w miejscowości Wysieka.

Obszarami wymagającymi przekształceń i rehabilitacji są miejsca po byłych państwowych gospodarstwach rolnych, występujące np. w Bezledach, Tolku czy Łabędniku. Obecnie są to często obiekty opustoszałe i popadające w ruinę. Rozwiązaniem dla nich jest przywrócenie dawnej funkcji rolniczej lub w przypadku pojawienia się inwestorów zezwolenie na przekształcenie w innym kierunku. Zapewni to miejsca pracy dla miejscowej ludności oraz pozwoli na poprawę wyglądu estetycznego budynków i zagospodarowanie terenów przyległych.

W związku z powyższym zaleca się, aby tereny te poddać procesowi, który byłby związany nie tylko z działaniami z zakresu budownictwa i planowania przestrzennego, ale również ekonomii i polityki społecznej. Działania te doprowadziłyby do ożywienia, poprawy funkcjonalności, estetyki, wygody użytkowania i jakości życia w rewitalizowanym miejscu.

Należy rozważyć nowe przeznaczenie dla opustoszałych zabudowań, wykorzystując je także do celów muzealnych, turystycznych, rekreacyjnych, przemysłowych, przemysłowo-składowych itp. Taki proces przyczyniłby się do stworzenia nowych miejsc pracy, poprawiłby walory krajobrazowe gminy oraz zapobiegłby dalszemu niszczeniu budynków.

Podobne działania należy podjąć do obszarów tworzących były zespoły folwarczne, które straciły swoją funkcję. Część z tych obiektów wykorzystywana była przez wspomniane już państwowe gospodarstwa rolne. Ważne jest aby w miarę możliwości zachować historyczny układ zabudowań wraz z zielenią występującą w podworskich parkach, gdyż są one również elementem dziedzictwa kulturowego gminy. Były zespoły dworsko - folwarczne takie jak choćby pałac w Tolku czy park podworski w Bezledach, wymagają przekształceń i rehabilitacji. W szczególności należy wykorzystać je na cele publiczne (biblioteki, domy kultury), ale również należy wspierać ich zagospodarowanie przez prywatnych inwestorów którzy mogą przeznaczyć je na np. hotele, centra konferencyjne.

W obszarze gminy występują obszary zdegradowane, spełniające wymogi ustawy o rewitalizacji. Tereny te wyznaczone zostały w miejscowościach: Sokolica, Kromarki, Perkutki, Nalikajmy, Kiersity, Tolko, Bezledy, Wojciechy, Krawczyki, Kinkajmy, Łabędnik zgodnie z załącznikiem graficznym „Kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy Bartoszyce”. Obszary zdegradowane wymagające rewitalizacji oznaczone w studium dotyczą głównie terenów byłych Państwowych Gospodarstw Rolnych, dawnych dworów, folwarków, parków oraz obszarów przestrzeni publicznych w postaci: boisk, świetlic wiejskich.

20. Tereny wyłączone spod zabudowy oraz tereny ograniczonego użytkowania

20.1 ZAKAZ LOKALIZACJI NOWEJ ZABUDOWY

Zakaz lokalizacji nowej zabudowy obejmuje następujące tereny:

- tereny wód powierzchniowych;
- tereny narażone na niebezpieczeństwo powodzi z prawdopodobieństwem wystąpienia 1% i 10%, stanowiące obszary szczególnego zagrożenia powodzią, a ewentualne odstępstwa od tego zakazu wymagają odpowiedniej zgody;
- tereny w odległości 5,0m od podstawowych rowów melioracyjnych;
- tereny wskazane jako tereny bez prawa zabudowy;
- tereny posiadające zakaz zabudowy ustanowiony w przepisach odrębnych;
- tereny rezerwatów przyrody;
- obszary położone w granicach obszarów Natura 2000 – nie dotyczy rozbudowy, przebudowy i modernizacji istniejących obiektów budowlanych oraz lokalizowania nowej zabudowy na przedłużeniu zwartej zabudowy wiejskiej;
- obszary chronionego krajobrazu – w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych (od zakazu występują wyjątki wskazane w Rozporządzeniu Wojewody Warmińsko-Mazurskiego dotyczących danych obszarów chronionego krajobrazu).
- nie należy budować nowych obiektów mieszkalnych i gospodarczych ani nowych dróg komunikacji pieszej i kołowej w promieniu 500 m od obszaru Natura 2000 Torfowiska Źródłiskowe koło Łabędnika PLH280047.
- Nie wolno lokalizować budynków mieszkalnych lub budynków o funkcji mieszanej, w skład której wchodzi funkcja mieszkaniowa na obszarach i w odległościach mniejszych niż wskazane w pkt. 8.8 Energia wiatrowa niniejszego opracowania, w zakresie istniejących i projektowanych turbin wiatrowych.

20.2 OGRANICZENIA W UŻYTKOWANIU TERENU

Ograniczenia w użytkowaniu i zagospodarowaniu terenu na terenie gminy Bartoszyce są związane głównie z negatywnym oddziaływaniem infrastruktury technicznej i komunikacyjnej lub wynikają z przepisów prawa.

Na terenie gminy Bartoszyce przechodzi linia elektroenergetyczna przesyłowa o napięciu 110 kV, od której należy wyznaczyć od osi linii pas technologiczny. Pod linią nie należy sadzić roślinności wysokiej – zalesienia terenów rolnych w pasie technologicznym linii mogą być przeprowadzane w uzgodnieniu z właścicielem linii, który określi maksymalną wysokość sadzonych drzew i krzewów. Wszelkie zmiany w kwalifikacji terenu w obrębie pasa technologicznego linii i w jego najbliższym sąsiedztwie powinny być zaopiniowane przez właściciela linii. Dla linii elektroenergetycznych musi być zapewniony dostęp w celu wykonania prac eksploatacyjnych.

Dodatkowo znaczne ograniczenia związane są z ochroną Natura 2000, ochroną ujęć wody. Ograniczenia w użytkowaniu dotyczą terenów sąsiadujących z linią kolejową, w zakresie których należy stosować przepisy odrębne.

W celu zapewnienia eksploatacji linii kolejowej, działania urządzeń związanych z prowadzeniem ruchu kolejowego, a także bezpieczeństwa ruchu kolejowego w sąsiedztwie obszaru kolejowego obowiązuje konieczność uwzględnienia nakazów, zakazów oraz ograniczeń wynikających z przepisów odrębnych z zakresu transportu kolejowego.”

Ponad to obowiązują ograniczenia w użytkowaniu terenu wynikające z ustanowionych stref ochronnych wokół terenu zamkniętego opisanych szczegółowo w rozdziale 12 Polityka przestrzenna związana z obronnością i bezpieczeństwem państwa oraz tereny zamknięte.

21. Obszary funkcjonalne o znaczeniu lokalnym występujące na terenie Gminy Bartoszyce

Zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w studium określa się w szczególności m. in. obszary funkcjonalne o znaczeniu lokalnym, stanowiące obszary o istotnym znaczeniu dla polityki przestrzennej gminy.

Nowe regulacje europejskiej polityki spójności i polskiej polityki rozwoju kładą nacisk na terytorialny wymiar polityk publicznych. Zakładają przejście w zarządzaniu rozwojem od podejścia sektorowego do zintegrowanego terytorialnie, polegającego na integracji działań różnych podmiotów publicznych wobec terytoriów określonych nie administracyjnie, a funkcjonalnie, charakteryzujących się podobnymi cechami społeczno-gospodarczo-przestrzennymi. To obszary funkcjonalne mają być punktem odniesienia dla interwencji polityk publicznych. Typologię obszarów funkcjonalnych i ich charakterystykę zawiera Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 (KPZK 2030), która wprowadza pojęcie obszaru funkcjonalnego i jego typy oraz określa - kto jest odpowiedzialny za ich wyznaczanie i według jakich kryteriów.

Dla Gminy Bartoszyce określa się następujące obszary funkcjonalne o znaczeniu lokalnym:

- ✓ **Północny obszar funkcjonalny – z głównym ośrodkiem osadniczym Bezledy.** główny największe sołectwo w gminie. Lokalizacja przejścia granicznego i duże oddziaływanie ekonomiczno-gospodarcze związane z bliskością granicy z Obwodem Kaliningradzkim. ośrodek obsługi gminy o dobrze rozwiniętej strukturze i dostępności usług administracyjnych, oświatowych i komercyjnych; Bezledy dobrze są komunikowane z ośrodkami regionalnymi i wojewódzkimi dzięki lokalizacji prze drodze krajowej nr 51; główne przeznaczenie terenu obejmuje zabudowę produkcyjno-usługową i usługową lokalizowane poza granicami zwartej zabudowy miejscowości oraz, a także mieszkaniową jednorodzinną i wielorodzinną z usługami nieuciążliwymi głównie w granicach zwartej zabudowy miejscowości; predysponuje do rozwoju działalności pozarolniczych.
- ✓ **Podmiejski Obszar funkcjonalny z miejscowościami przylegającymi do miasta Bartoszyce, tym głównie Wawrzyny, Falczewo, Dąbrowa** – miejsca zamieszkania, nauki i prowadzenia działalności gospodarczej; dobrze są komunikowane z ośrodkami regionalnymi i wojewódzkimi dzięki lokalizacji prze drodze krajowej nr 51, oraz wojewódzkiej nr 512 co pozwala na rozwój funkcji gospodarczych w kierunku pozarolniczym; widoczne są duże wpływy ekonomiczno-społeczne miasta Bartoszyce stanowiącego dla wielu mieszkańców miejsce pracy, nauki, obsługi administracyjnej gminy. Obszar predysponuje głównie do rozwoju budownictwa mieszkaniowego z nieuciążliwymi usługami.
- ✓ **Obszar funkcjonalny z dużym wpływem oddziaływaniem obszarów przyrodniczych prawnie chronionych** – z miejscowościami leżącymi nad rzeką Łyną, Pisą oraz Jeziorem Kinkajmskim o dużych walorach kulturowo - krajobrazowych. Miejscowości predysponują do rozwoju funkcji turystycznych i rekreacyjnych i są to głównie: Kinkajmy, Galiny, Adrapy, Szylina Mała i Wielka, Minty.

22. Strefa aglomeracja

Obszar aglomeracji nie został ustanowiony na terenie Gminy Bartoszyce.

23. ZWARTA ZABUDOWA

W niniejszym rozdziale zostanie przedstawiona problematyka związana z wyznaczeniem tzw. zwartej zabudowy.

Podstawa prawna traktująca o wskazywaniu w Studium uwarunkowań obszarów zwartej zabudowy:

Zgodnie z art. 24, ust. 1, pkt. 8 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, na terenach objętych formą ochrony przyrody, jaką jest obszar chronionego krajobrazu, ustala się m. in. zakaz:

„budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od:

a) linii brzegów rzek, jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych,

b) zasięgu lustra wody w sztucznych zbiornikach wodnych usytuowanych na wodach płynących przy normalnym poziomie piętrzenia określonym w pozwoleniu wodnoprawnym, o którym mowa w art. 122 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne – z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej”.

Istnieją również wyjątki od powyższego zakazu. Jednym z nich są „obszary zwartej zabudowy miast i wsi w granicach określonych w obowiązujących studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego (...)”. Stąd w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego wskazuje się tereny zwartej zabudowy wsi.

Rysunek w skali 1:25000 do Kierunków rozwoju przestrzennego i polityki przestrzennej w zakresie ustalania zasięgu zwartej zabudowy wsi stanowi poglądowe granice. W zakresie rozstrzygania co do przebiegu granic zwartej zabudowy wsi należy kierować się rysunkami zamieszczonymi w rozdziale 23 tekstu Kierunków rozwoju przestrzennego i polityki przestrzennej. Przy wątpliwościach interpretacyjnych zasięgu granic tych obszarów należy uznać, iż ich granice przy jeziorach i rzekach zostały wyznaczone na podstawie najbliższej położonego budynku w danym układzie zabudowy.

Poniżej wskazano mapy stanowiące uszczegółowienia wyznaczonych obszarów zwartej zabudowy oznaczonych kolorem niebieskim. Dodatkowo polem zakreskowanym na niebiesko oraz zakropkowane na czerwono oznaczono obszary chronionego krajobrazu.

Rys. 1 Granice obszarów zwartej zabudowy miejscowości w Gminie Bartoszyce

Rys. 1 Granice obszarów zwartej zabudowy miejscowości w Gminie Bartoszyce

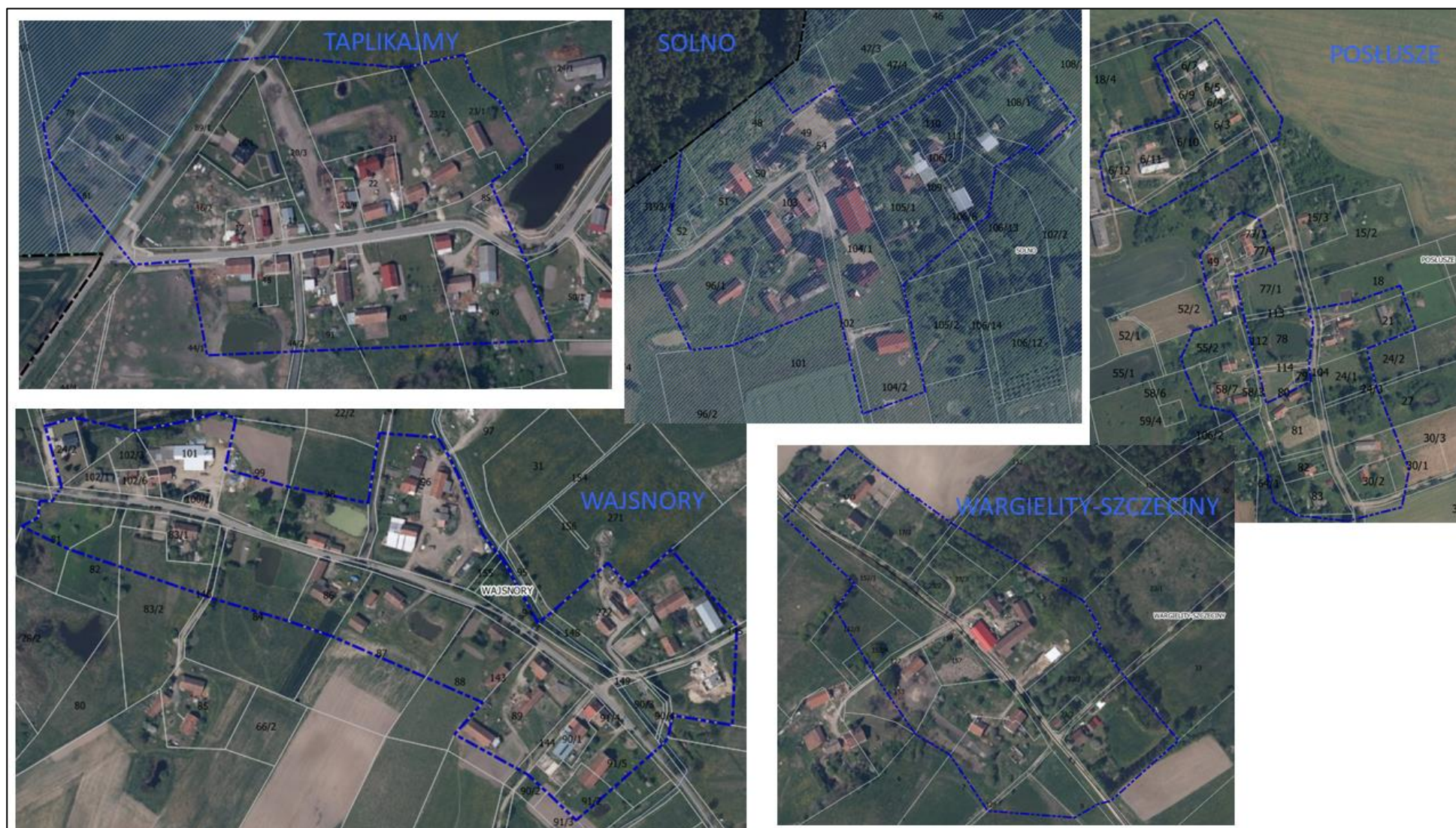
Rys. 1 Granice obszarów zwartej zabudowy miejscowości w Gminie Bartoszyce

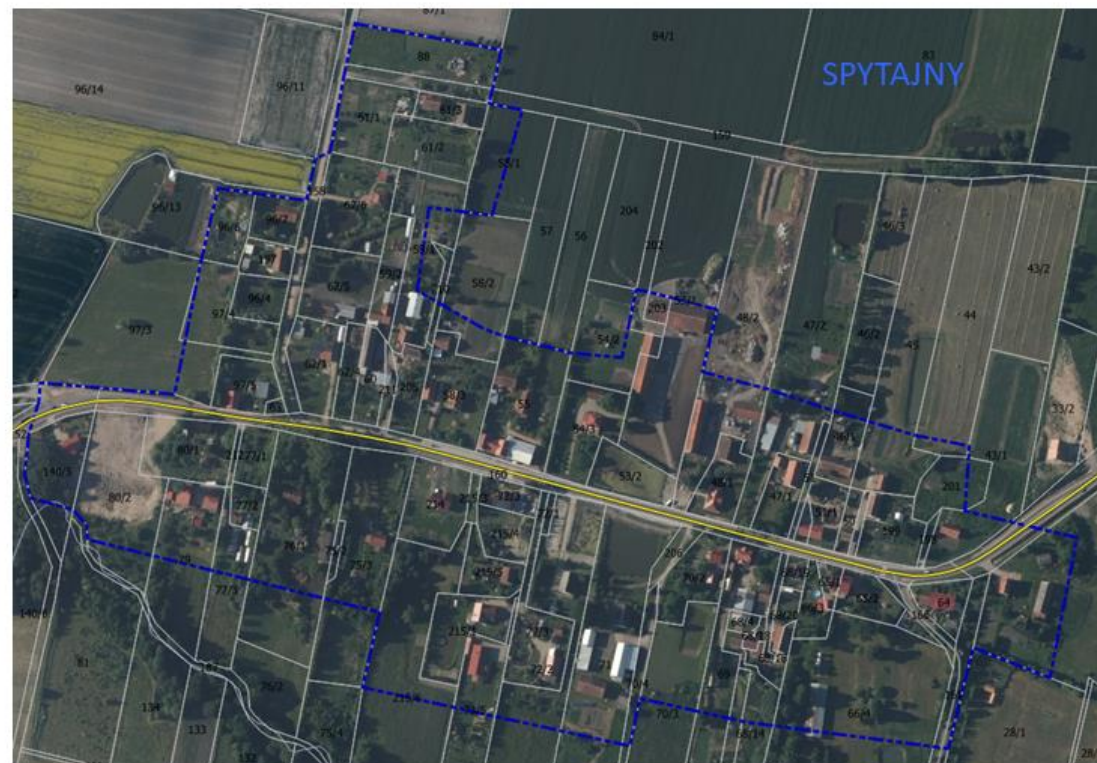
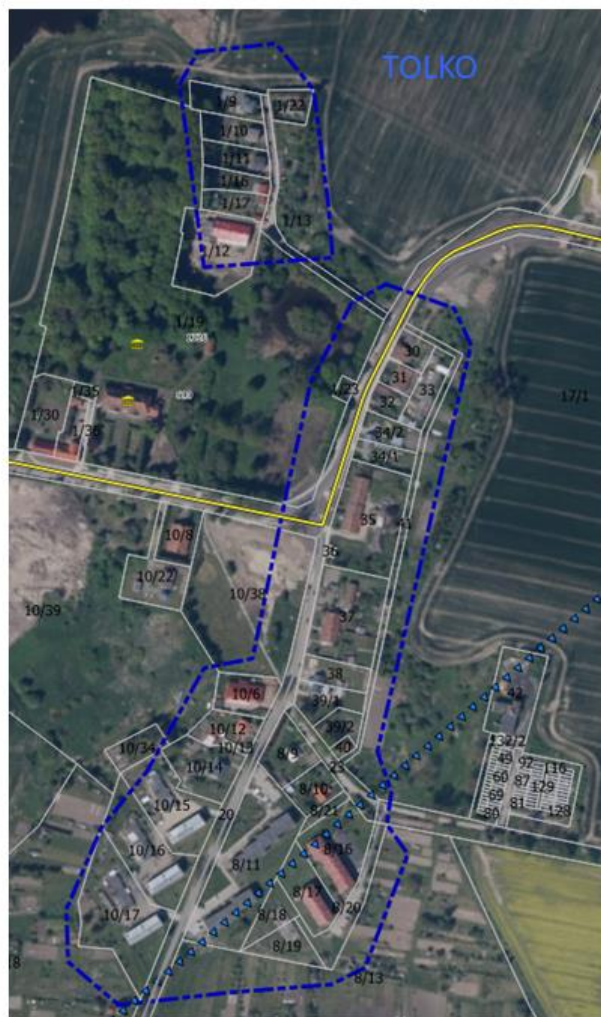
Rys. 1 Granice obszarów zwartej zabudowy miejscowości w Gminie Bartoszyce

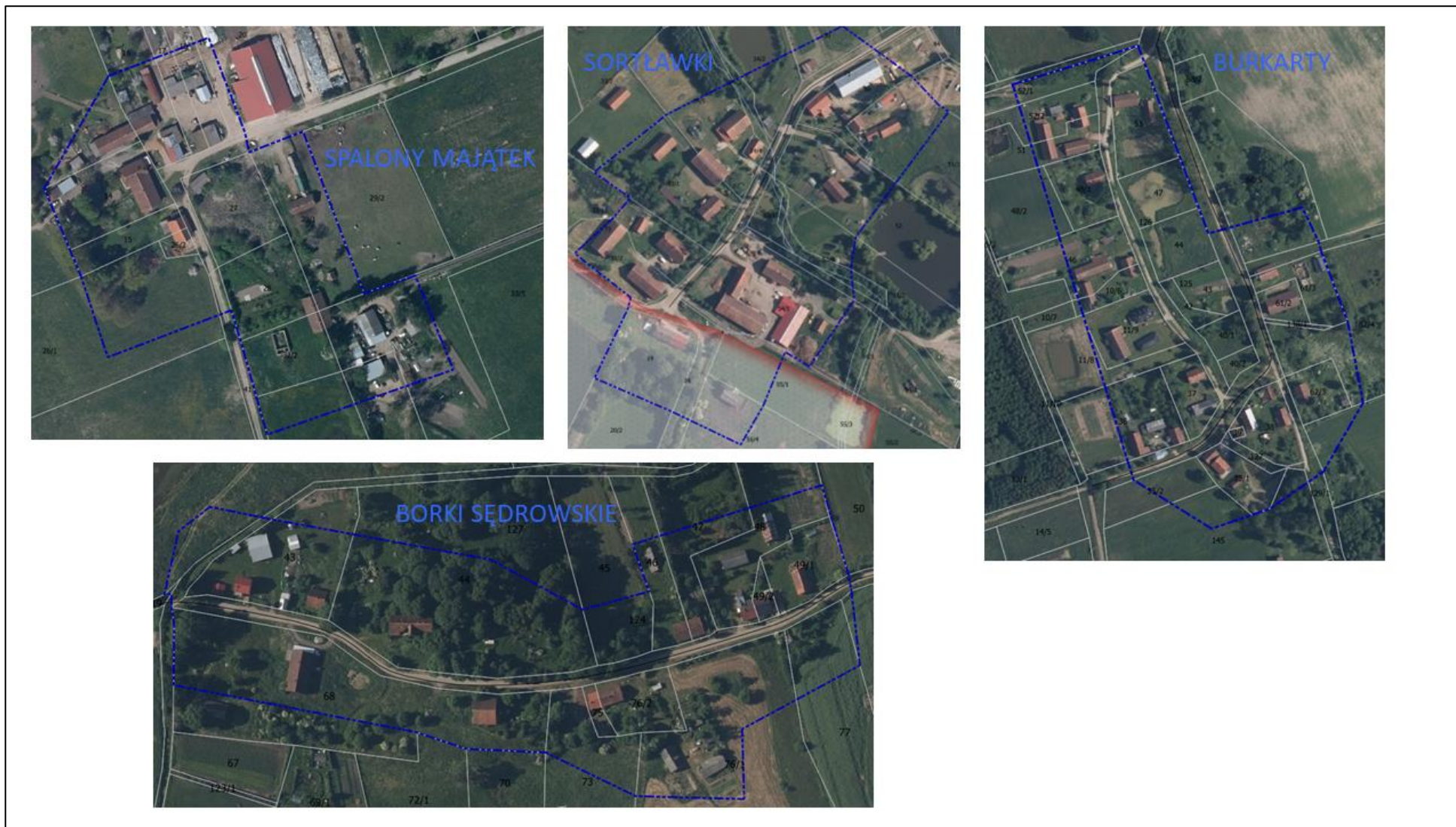
Rys. 1 Granice obszarów zwartej zabudowy miejscowości w Gminie Bartoszyce

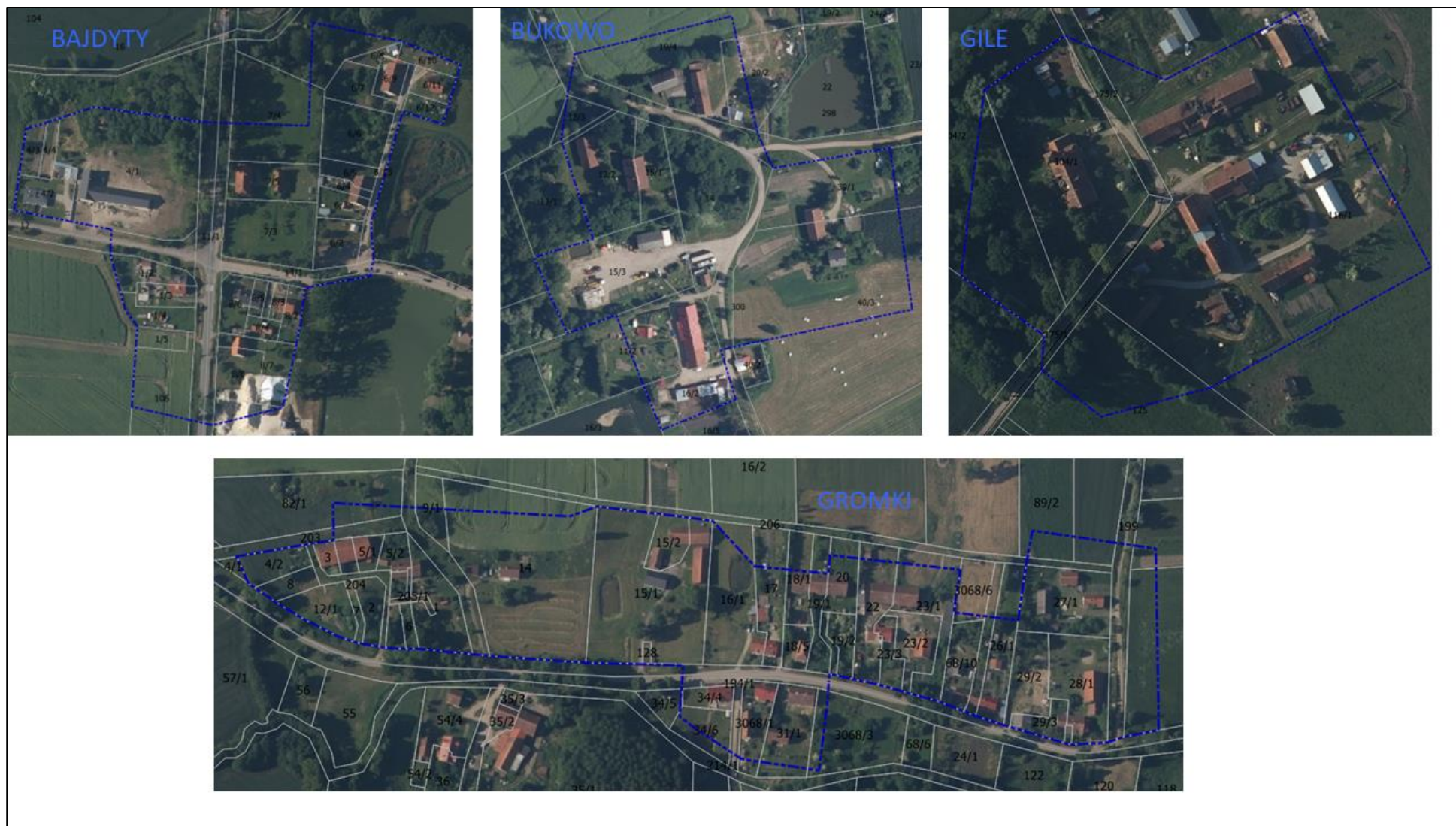
Rys. 1 Granice obszarów zwartej zabudowy miejscowości w Gminie Bartoszyce

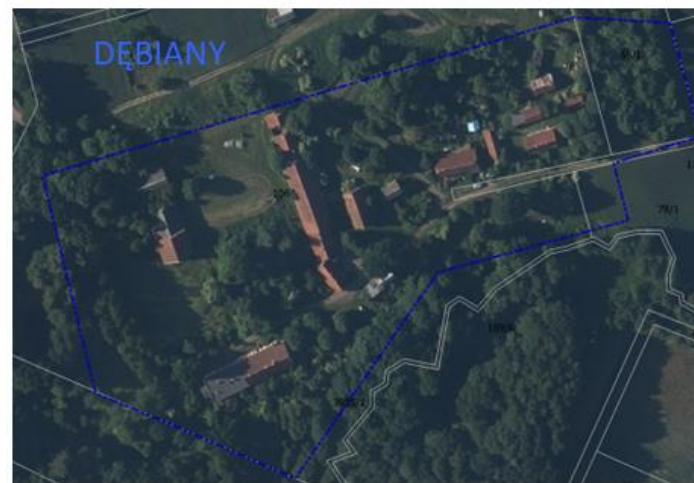
Rys. 1 Granice obszarów zwartej zabudowy miejscowości w Gminie Bartoszyce

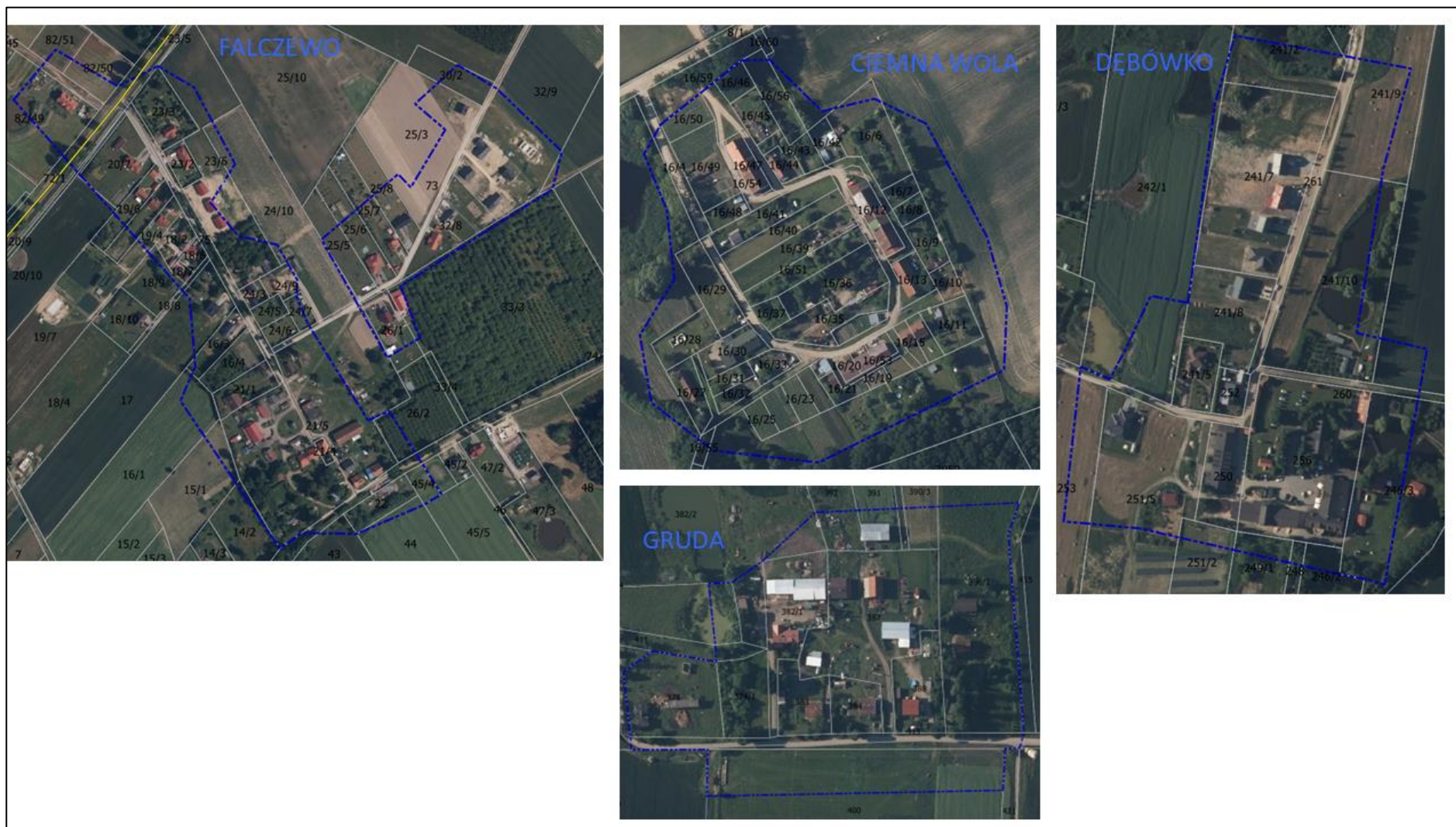
Rys. 1 Granice obszarów zwartej zabudowy miejscowości w Gminie Bartoszyce

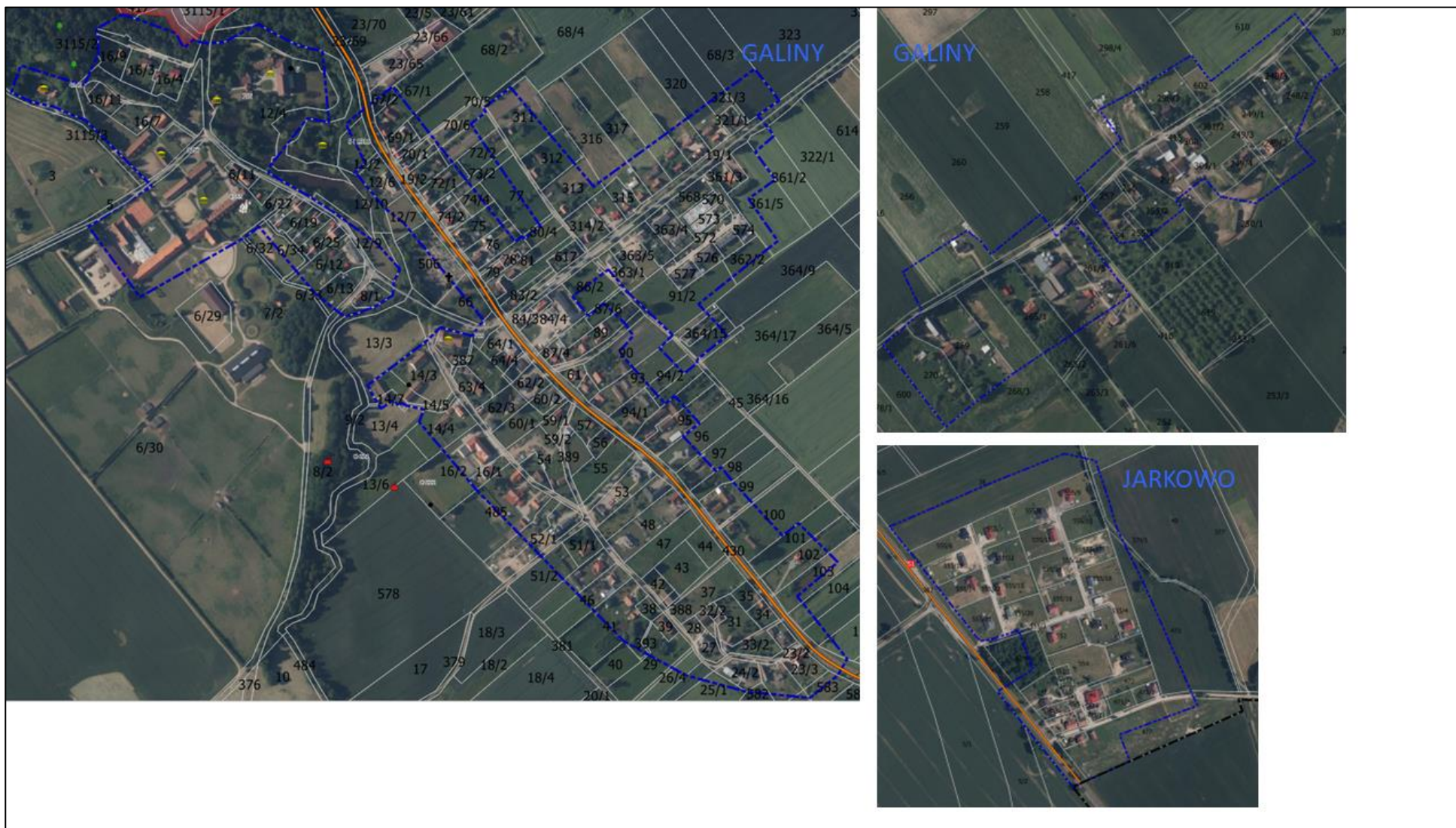
Rys. 1 Granice obszarów zwartej zabudowy miejscowości w Gminie Bartoszyce

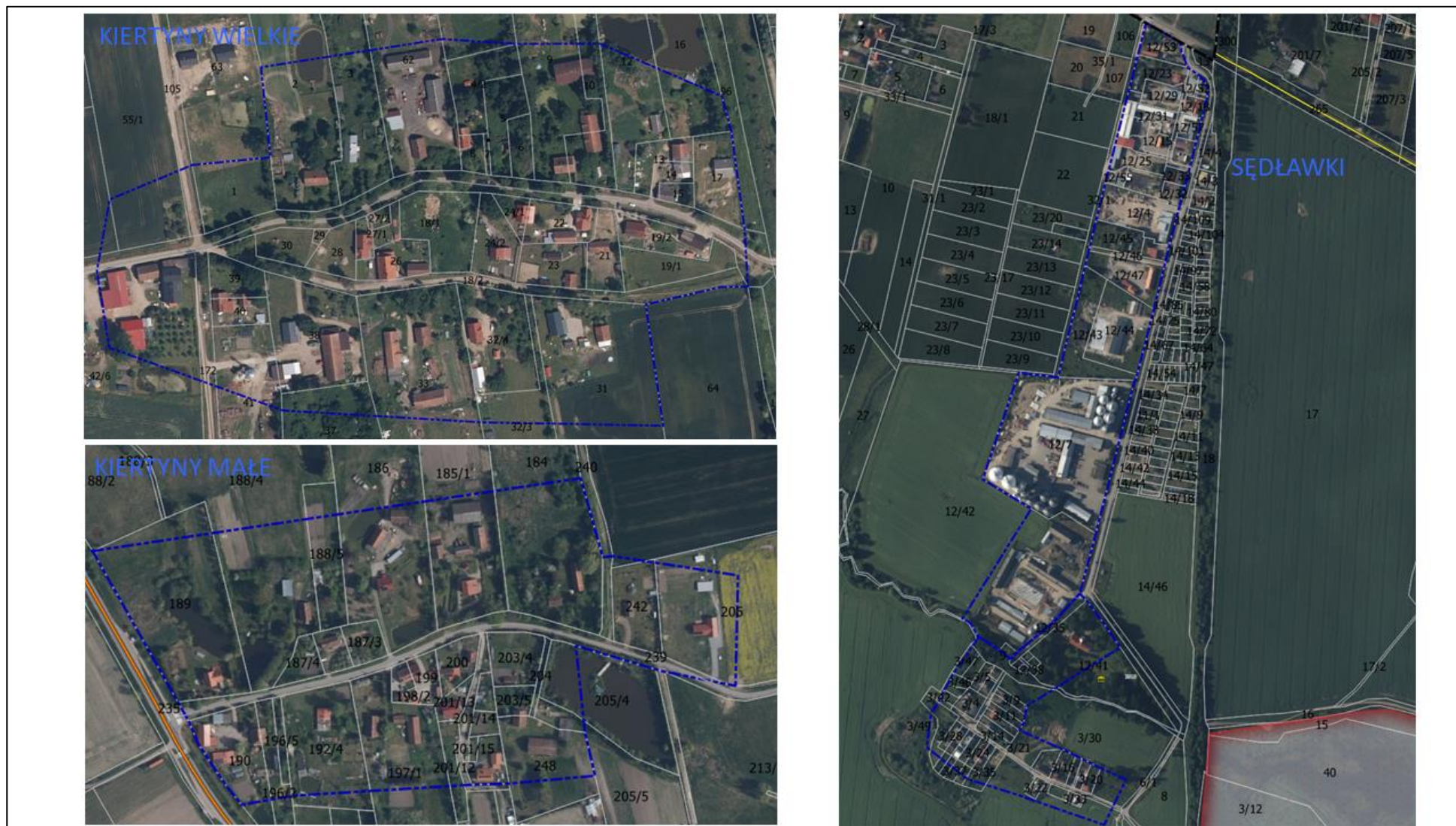
Rys. 1 Granice obszarów zwartej zabudowy miejscowości w Gminie Bartoszyce

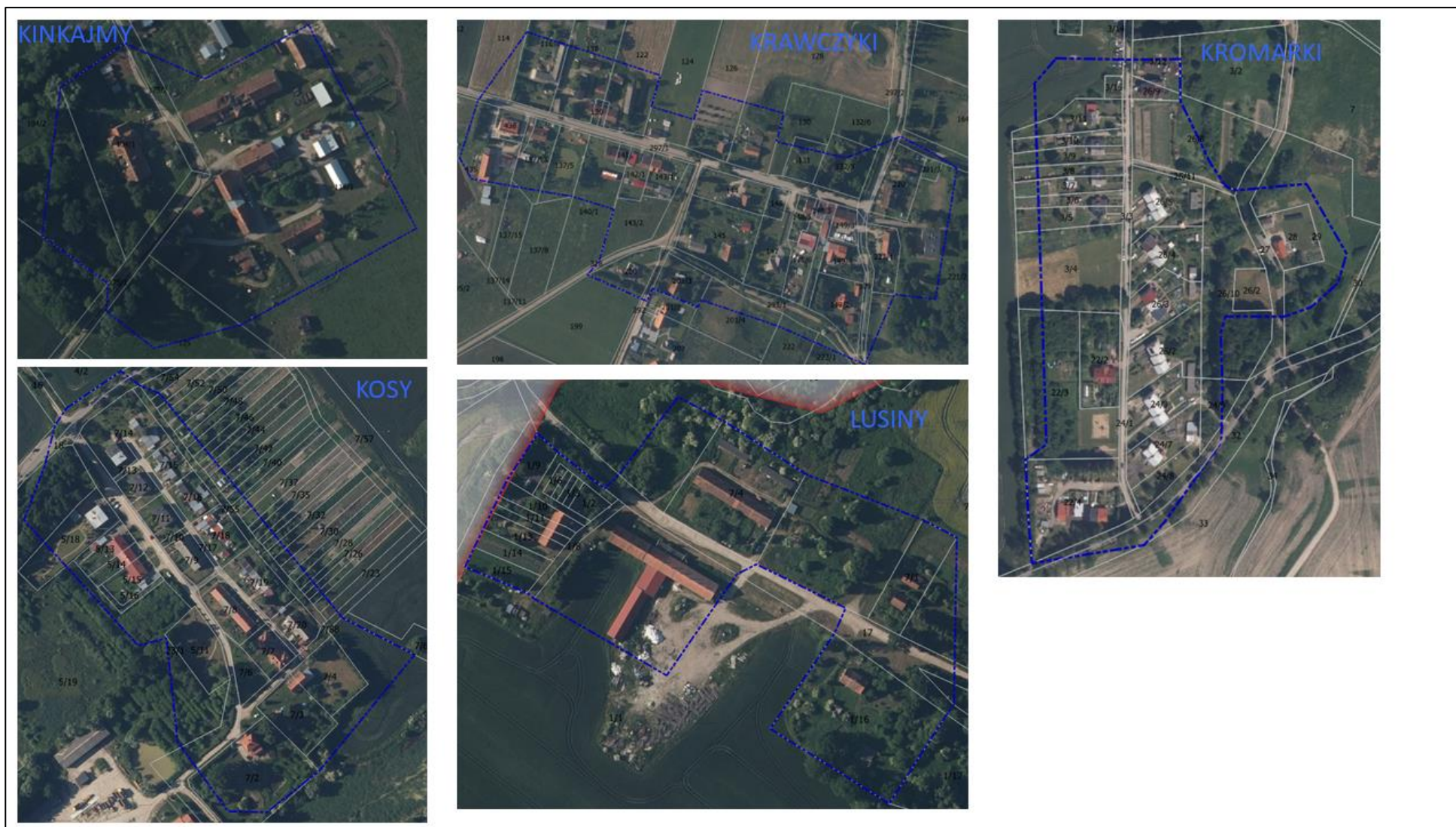
Rys. 1 Granice obszarów zwartej zabudowy miejscowości w Gminie Bartoszyce

Rys. 1 Granice obszarów zwartej zabudowy miejscowości w Gminie Bartoszyce

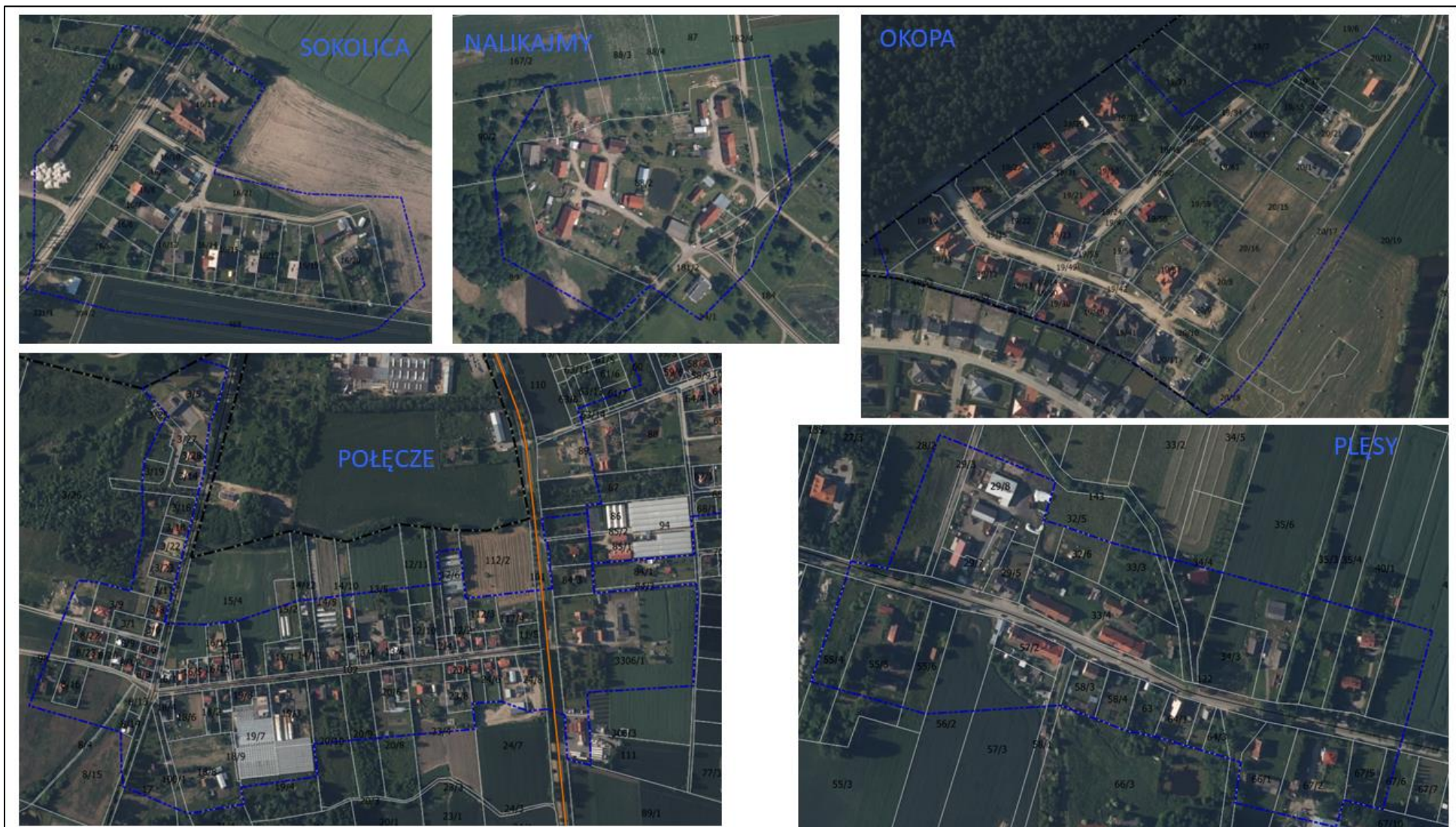
Rys. 1 Granice obszarów zwartej zabudowy miejscowości w Gminie Bartoszyce

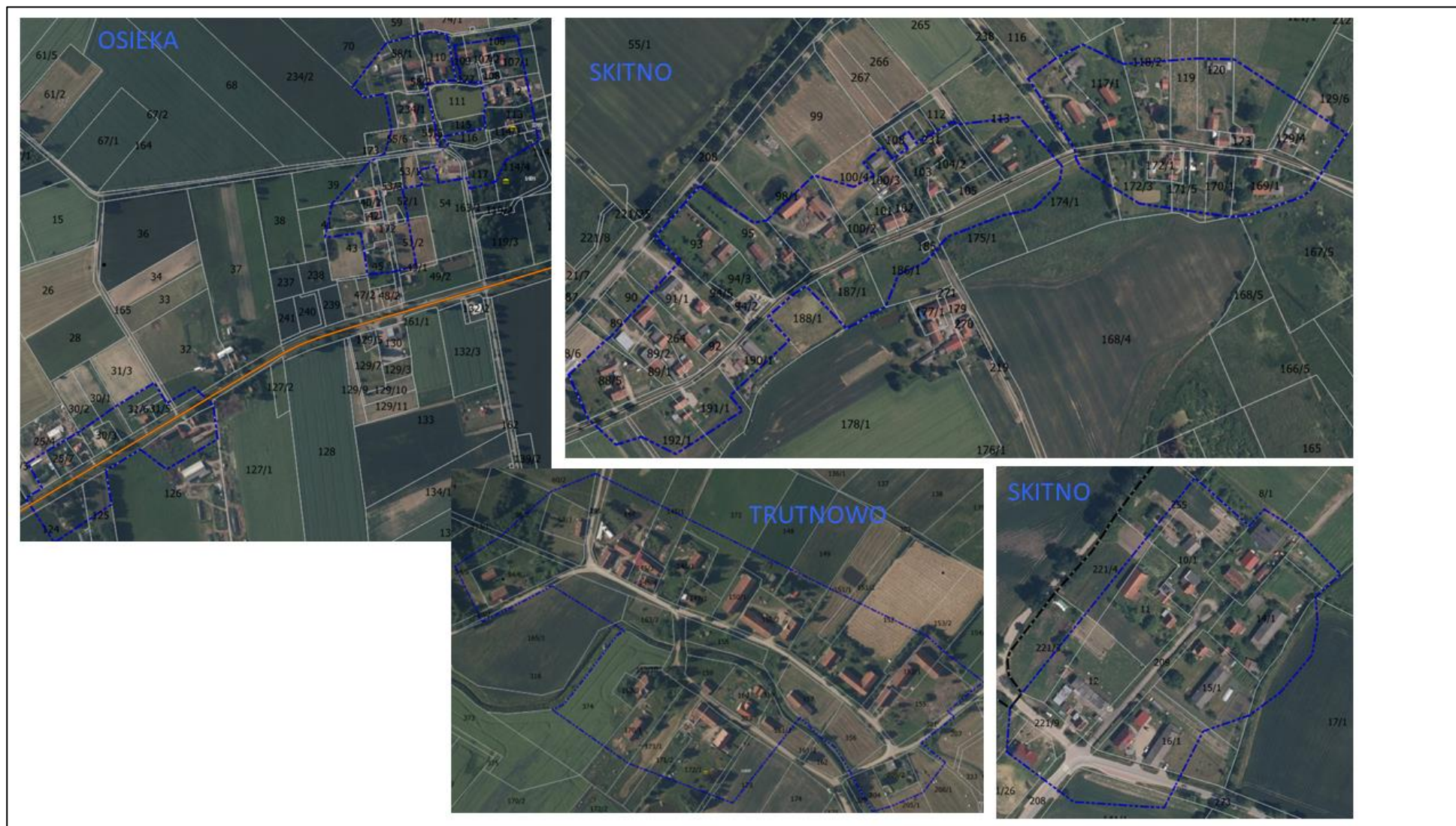
Rys. 1 Granice obszarów zwartej zabudowy miejscowości w Gminie Bartoszyce

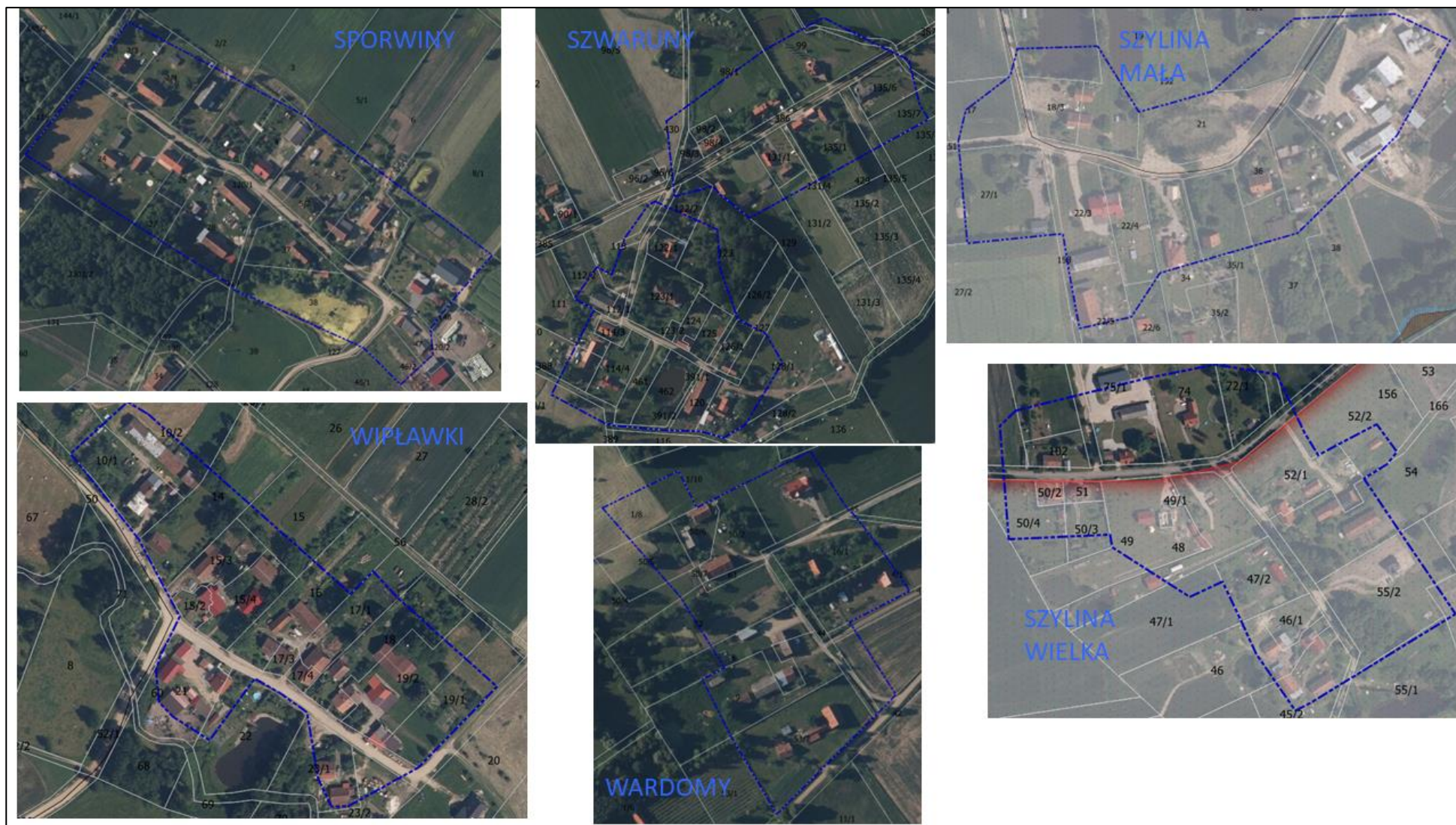
Rys. 1 Granice obszarów zwartej zabudowy miejscowości w Gminie Bartoszyce

Rys. 1 Granice obszarów zwartej zabudowy miejscowości w Gminie Bartoszyce

Rys. 1 Granice obszarów zwartej zabudowy miejscowości w Gminie Bartoszyce

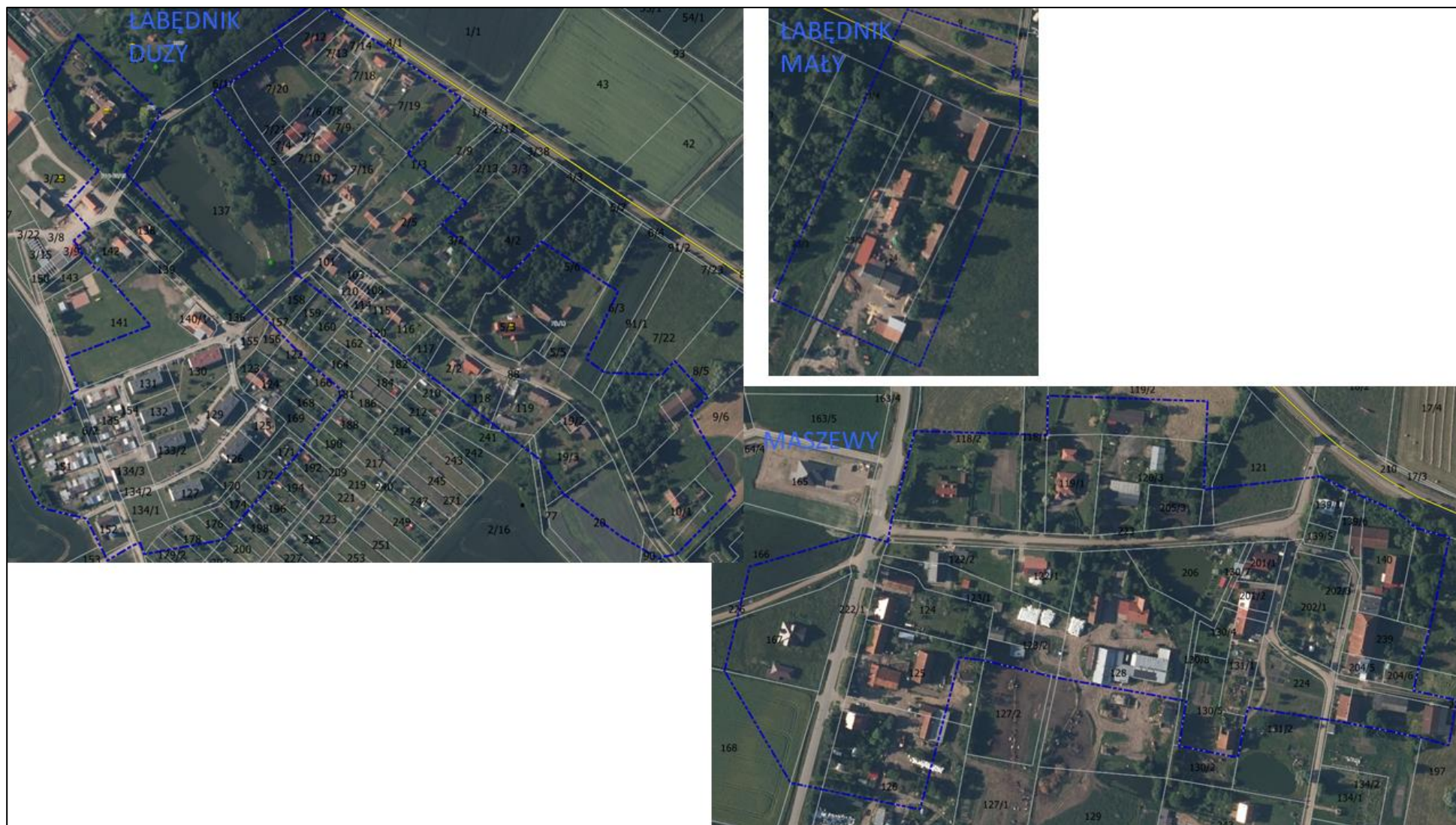
Rys. 1 Granice obszarów zwartej zabudowy miejscowości w Gminie Bartoszyce

Rys. 1 Granice obszarów zwartej zabudowy miejscowości w Gminie Bartoszyce

Rys. 1 Granice obszarów zwartej zabudowy miejscowości w Gminie Bartoszyce

Wykaz tabel i wykresów

WYKAZ TABEL

<i>Tabela 1. Akty prawne definiujące nakazy i zakazy obowiązujące na obszarach chronionych.....</i>	<i>17</i>
---	-----------

WYKAZ RYSUNKÓW

<i>Rys. 1 Granice obszarów zwartej zabudowy miejscowości w Gminie Bartoszyce</i>	<i>73</i>
--	-----------